

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
431

Subotica, 24. lipnja 2011. Cijena 50 dinara

LIRA NAIVA - POEZIJA ČISTOTE
I SPONTANOSTI

FESTIVAL U TAVANKUTU
»DJECA SU UKRAS SVIJETA«

200 BROJEVA »ZVONIKA«

INTERVJU
BOŽIDAR LUSAVEC

SUBOTICA**GAS**

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

Kredit za refinanciranje

bez valutne klauzule

bez naknade za
odobravanje, bez
depozita i udjela

odobravanje odmah
po otvaranju tekućeg
računa

NKS - referentna kamatna stopa
NBS + 6,00% godišnje

18,50 % godišnje
na dan 08.04.2011.

EKS = NKS

infotelefon
021 488 4433
www.rbv.rs

do **84**
mjeseca

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila,
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete

POSTANITE I VI ČLAN VELIKE PORODICE »CROATIA OSIGURANJA« D.D. IZ ZAGREBA

»Milenijum osiguranje« A.D.O. Beograd-Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon +381(24) 555-867 i 552-406
e-mail: mios@tippnet.rs
www.milenijum-osiguranje.rs
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

SVE NA JEDNOM MJESTU

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

U tri riječi - SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Dani slavlja

Ovoga tjedna, u Subotici i Beogradu, proslavljala se značajna obljetnica – Dan državnosti Republike Hrvatske – 25. lipnja. Podsjećanje je to na 25. lipnja 1991. kada je Sabor Republike Hrvatske donio tri povijesna dokumenta: Ustavnu odluku o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske, Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske i Povelju o pravima Srba i drugih nacionalnosti u Republici Hrvatskoj. Time je Hrvatska proglašena suverenom i samostalnom državom i pokrenula je postupak razdruživanja od ostalih republika SFRJ, kao i postupak za međunarodno priznanje svoje neovisnosti. Reportažu o obilježavanju ovog značajnog datuma u Subotici donosimo u ovom broju, a o proslavi u Beogradu, iz objektivnih razloga – održana je u četvrtak, u sljedećem.

U tom teškom vremenu, prije dvadesetak godina – kada se stvarala suvremena Hrvatska, u vremenu sukoba, agresije, rata i žestoke antikatoličke i anti-hrvatske propagande u Srbiji, svećenici Hrvati Subotičke biskupije osnovali su 1994. godine katolički list na hrvatskom jeziku – Zvonik. Do danas ovaj mjesecnik izdaju Izdavački odjel Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« i župni ured sv. Roka iz Subotice. Iskrene čestitke našim kolegama – urednicima, novinarima i suradnicima Zvonika, koji su prošloga petka obilježili vrijedan jubilej – izlazak 200-tog broja iz tiska. Ovo nije tek protokolarna čestitka medijskim kolegama već i odavanje priznanja onima koji su, poput novinara Zvonika, Glasa ravnice i Žiga, bili hrabri u nevolji i bili prethodnica obnavljanja i razvoja medija na hrvatskom jeziku u Srbiji. I na koncu, ali ne i najmanje važno, čestitamo i nogometnoj reprezentaciji vojvođanskih Hrvata – pobjednicima Trećeg europskog nogometnog prvenstva autohtonih hrvatskih manjina održanom u Zagrebu.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Međunarodna konferencija u Skupštini APV o poštovanju i zaštiti nacionalnih manjina
VAŽNO PITANJE ZA EU.....6

TEMA

Dan državnosti 25. lipnja
DVADESETI ROĐENDAN HRVAT-SKE.....8

24. lipnja 2011.

Vlč. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik »Zvonika«

VRIJEDAN JUBILEJ.....11

INTERVJU

Pč. Božidar Lusavec, župnik župe Beška i Maradik
ŽIVJETI NA SVOJU RADOST I SVOJ PONOS.....12-13

MANIFESTACIJA

Održani 14. Mikini dani u Beregu
VELIKANI SE NE SMIJU ZABORAVITI.....14-15

SUBOTICA

Iskustva Hrvatske u području zaštite autentičnih poljoprivrednih proizvoda
HRANA S OZNAKOM.....20

Györgyi Orszag Teglas i danas ručno izrađuje papirnate šablone za ličenje
STARI NAČIN ZA ULJEPŠAVANJE PROSTORA22-23

DOPISNICI

Festival u Tavankutu »Djeca su ukras svijeta« XVI. put
DJECA SU NAŠA SADAŠNJOST.....24-25

KULTURA

»Lira naiva 2011.« održana u Novom Sadu
POEZIJA ČISTOTE I SPONTANOSTI.....32-33

U Subotici otvorena izložba slika s međunarodne likovne kolonije »Bunarić 2010.«

PLATNIMA ISKAZANA ZAHVALNOST ZA DAROVE PRIRODE.....35

SPORT

Vojvođanski Hrvati pobjednici Trećeg europskog nogometnog prvenstva autohtonih hrvatskih manjina
ZASLUŽENONAJBOLJI.....48-49

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA U SKUPŠTINI APV O POŠTOVANJU I ZAŠTITI NACIONALNIH MANJINA

Važno pitanje za EU

Program P2P (ljudi ljudima) ima za cilj poboljšati razumijevanje rada i uloge građanskog društva, poboljšati međuetničke odnose, toleranciju i dijalog mora biti prioritet, rekao je Thomas Gnocci

U Skupštini Autonomne Pokrajine Vojvodine, 20. i 21. lipnja, održana je međunarodna konferencija pod nazivom »Poštovanje i zaštita nacionalnih manjina – primjer Vojvodine«, gdje je stavljen naglasak i na programu P2P – People to People (ljudi ljudima). Radi se o programu preko koga se organizacijama civilnog društva iz zemalja korisnika zapadnog Balkana, Islanda i Turske nudi mogućnost da posjete institucije Europske Unije, kako bi se upoznali sa strukturama EU, procesima kreiranja politike, programima, politikama i najboljom praksom.

Putem ovog programa također se organiziraju i dešavanja u zemljama korisnicama kako bi se što više organizacija civilnog društva moglo uključiti u program i kako bi se naglasile nacionalne situacije, problemi i izazovi. Cilj je seminara dati mogućnost sudionicima da razgovaraju o potencijalnoj ulozi

srbijanskog civilnog društva u osiguravanju poštovanja i zaštite nacionalnih manjina i da se putem njih sazna o primjerima iz drugih zemalja.

POSEBNE VRIJEDNOSTI APV

Konferenciju je otvorio potpredsjednik Skupštine APV *Branimir Mitrović* istaknuvši vrijednosti koje Vojvodina posjeduje, kao i činjenicu da se u Vojvodini nalazi šest jezika u službenoj uporabi i da zastupnici u Skupštini APV mogu govoriti na tim jezicima, što je jedino još moguće u Europskom parlamentu. Mitrović je istaknuo kako APV, kao sredina, uvažava karakter multietničnosti i multikonfesionalnosti kao posljedice suživota blizu 30-tak etničkih zajednica. Istaknuo je kako je za Vojvodinu važan moment usvajanja novog Statuta, gdje se multietničnost i multikonfesionalnost definiraju kao

posebne vrijednosti u APV. »Činjenica je da u Vojvodini ima sjedište 13 vijeća nacionalnih zajednica koja samostalno odlučuju u područjima kulture, obrazovanja, informiranja, da postoji osnovno, srednje i visoko školsko obrazovanje na jezicima nacionalnih manjina, da djeluju kulturne institucije, mediji, kazališta - sve to vodi međusobnom upoznavanju, približavanju svih građana u APV. Samo u takvoj Vojvodini, bez varnica, različitost ćemo uspješno koristiti kao naše bogastvo«, istaknuo je Mitrović.

Potpredsjednik Vlade APV i pokrajinski tajnik za međuregionalnu suradnju i lokalnu samoupravu mr. *Tomislav Stantić* pozdravio je održavanje ove konferencije ističući da je svaki treći građanin Vojvodine pripadnik nacionalne manjine, radi čega svi moramo dati doprinos kako bi se poštovala i ostvarivala prava nacionalnih manjina. Rekao da je uloga nacionalnih vijeća velika, ali da i vijeća za međunacionalne odnose, koja se formiraju pri lokalnim samoupravama, nose dodatnu odgovornost u pogledu ostvarivanja prava nacionalnih manjina.

Slavica Denić iz Ministarstva za ljudska i manjinska prava, državnu upravu i lokalnu samoupravu govoreći s aspekta Ministarstva rekla je: »Srbija je dosta uradila u zaštiti prava nacionalnih manjina. Nacionalnim zajednicama je pružena mogućnost sudjelovanja u kreiranju vlastite kulturne politike, da pitaju i da budu pitani. Prvi koraci svakako su bili izbori za nacionalna vijeća, pokraj toga izdvajaju se i sredstva za njihov rad, kako iz proračuna Republike Srbije tako i iz proračuna APV i lokalnih samouprava. Osim toga zaključeni su i bilateralni sporazumi s Mađarskom, Hrvatskom, Makedonijom i Rumunjskom, koji pružaju visoku razinu zaštite manjinskih prava.

APV najbolje pokazuje primjer funkcioniranja jednih s drugima, a ne jednih pokraj drugih.«

20 MILIJUNA ZA ZAPADNI BALKAN I TURSKU

Thomas Gnocci, šef političkog sektora izaslanstva EU u Srbiji izrazio je zadovoljstvo održavanjem ove konferencije. »Skupština Vojvodine ima dugu i kvalitetnu povijest u pogledu očuvanja prava nacionalnih manjina. Čuvanje ovih prava je osnovni princip koji se javlja u sporazumima EU i kriterij koji svaka zemlja mora ispuniti, a posebno je aktualan kako se EU širi. Ovo pitanje nalazi se veoma visoko na popisu prilikom pristupanja EU za cijeli zapadni Balkan.

Program P2P (ljudi ljudima) ima za cilj poboljšati razumijevanje rada i uloge građanskog društva, zato EU organizira seminare, što doprinosi tom cilju. Poboljšati međuetničke odnose, toleranciju i dijalog mora biti prioritet, stoga je izaslanstvo EU spremno izdvojiti 1,2 milijuna za implementaciju projekta za primjenu standarda manjinskih prava. Oko 20 milijuna izdvojiti će se za zapadni Balkan i Tursku kroz program IPA«, izjavio je Gnocci.

U dva dana trajanja konferencije, osim uvodnih izlaganja, govorili su: *Manuel Munteanu* o procesu proširenja i zaštite manjina s točke gledišta Europskog povjerenstva, *Francoise Kempf*, tajnica Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina Savjeta Europe, *Jarmo Lainio*, profesor baltičkih jezika, finskog i njemačkog na Sveučilištu u Stockholmu, *Aleksandra Vujić*, ravnateljica Centra za ljudska prava, *Jelena Jakanović* u ime OSCE-a i *Zorica Rašković*. Pokraj izlaganja sudionici su drugog dana imali i radionice u kojima su obrađivali teme obrazovanja i uporabe jezika.

Ankica Jukić-Mandić

POTPORA HNV-A UREDNIŠTVU NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

Dva računala za brži rad

HNV će učiniti sve da postojeća razina informiranja na hrvatskom jeziku ne bude ugrožena, izjavio je ovom prigodom Dujo Runje

Hrvatsko nacionalno vijeće darovalo je Uredništvu na hrvatskom jeziku Radio Subotice dva nova računala s legalnim softverom. Vrijednost donacije je oko 100 tisuća dinara. Dar je u utorak, 21. lipnja, uručio član Izvršnog odbora HNV-a zadužen za informiranje *Dujo Runje*. »Hrvatski jezik je više od desetljeća prisutan na ovome radiju koji se pokazao kao dobar domaćin. Kada smo uzeli u obzir značaj informiranja na hrvatskom jeziku i Radio Subotice, koja takav program emitira, odlučili smo darovati dva računala koja će omogućiti brži i ažurniji rad redakcije«, izjavio je ovom prigodom *Dujo Runje*. Komentirajući aktualnu javnu raspravu o Medijskoj strategiji koja, među ostalim, predviđa i privatizaciju medija koji emitiraju programe na jezicima nacionalnih manjina, Runje je istaknuo kako će HNV učiniti

sve da zaštiti postojeću razinu informiranja na hrvatskom jeziku. »Mediji moraju biti slobodni i u mnogo čemu usuglasiti se s europskim dostignućima na tom polju, ali moramo nasto-

ne smanjuje«, rekao je Runje. Na daru HNV-a zahvalio se i ravnatelj Radio Subotice *Toni Bedalov*. »Za Radio Suboticu, kao radio koji emitira program na tri jezika, bitno je da se

strofalne privatizacije, gotovo je sigurno da bi buduće gazde imale vrlo malo sluha za programe na jezicima nacionalnih zajednica, tj. da ne bi imale interesa da ga i dalje održavaju. Država, odnosno lokalna samouprava mora imati sigurnu potporu za daljnje funkcioniranje ovakvih višejezičnih radijskih postaja«, rekao je Bedalov dodavši i kako je Uredništvo programa na mađarskom jeziku Radio Subotice dobivalo potporu Mađarskog nacionalnog vijeća u obliku računala i novčanih sredstava za honorarne suradnike te proizvodnju posebnih programskih sadržaja.

Uredništvo na hrvatskom jeziku Radio Subotice postoji dvanaest i pol godina i trenutačno proizvodi svakodnevni tro-satni program. Ima četiri stalna uposlena i nekoliko vanjskih suradnika.

D. B. P.

Toni Bedalov, Ivana Petrekanić-Siĉ i Dujo Runje

jati da razina informiranja na jezicima nacionalnih manjina ne bude ugrožena. Subotička lokalna samouprava predstavlja dobar primjer skrbi da se dosegnuta razina informiranja na jeziku nacionalnih zajednica

ne privatizira. U tome nam je veoma važna i potpora HNV-a, kao i Vlade Vojvodine u stavu da se ne privatiziraju mediji koji emitiraju programe na jezicima nacionalnih manjina. Imajući u vidu dosadašnje primjere kata-

Prekogranična konferencija o budućnosti višejezičnosti u Europi

U zajedničkoj organizaciji sveučilišta u Amsterdamu, Peĉuhu i Osijeku, te pod pokroviteljstvom mađarskoga predsjednika *Pála Schmitta* i hrvatskoga predsjednika *Ive Josipovića*, od 8. do 11. lipnja održana je prekogranična konferencija pod nazivom »Višejezičnost u Europi: shvaćanja i posljedice«. Prva dva dana izlaganja su održana na Filozofskom fakultetu u Peĉuhu, a druga dva dana na Filozofskom fakultetu u Osijeku.

Velik dio izlaganja bio je posvećen višejezičnosti u srednjoj i jugoistočnoj Europi, s posebnim naglaskom na hrvatsko-mađarsko pogranično područje. Tim su temama bila posvećena i izlaganja *Eszter Gábrity* (o jezičnom identitetu vojvođanskih Mađara), *Krisztine Rác* (o višejezičnosti u Vojvodini), *Csabe Máté Sarnyaija* i *Tibora Papa* (o obrazovnoj strategiji Nacionalnog vijeća Mađara u Srbiji) te *Petra Vukovića* (o jezicima javnih natpisa u Subotici).

U sklopu konferencije organiziran je poseban panel o uporabi mađarskoga i hrvatskoga kao manjinskih jezika, u kojem je o uporabi mađarskoga u Hrvatskoj govorio *Robert Jankovics*, predsjednik Demokratske zajednice Mađara Hrvatske; o uporabi hrvatskoga u Mađarskoj *Ernest Barić*, profesor sa Sveučilišta u

Peĉuhu; te o uporabi hrvatskoga u Vojvodini *Slaven Baĉić*, predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća.

VLADA AP VOJVODINE O PRIJEDLOGU NACRTA STRATEGIJE RAZVOJA SUSTAVA JAVNOG INFORMIRANJA

Privatizacija ugrožava manjinske programe i višejezične medije

Vlada AP Vojvodine je na 96. sjednici, kojom je predsjedavao predsjednik dr. *Bojan Pajtić*, zauzela stav povodom informacije o Nacrtu strategije razvoja sustava javnog informiranja, koju je izradila radna grupa formirana od strane Ministarstva kulture, informiranja i informacionog društva.

Vlada je, na prijedlog predsjednika Pajtića, donijela zaključak u kome se ističe da je privatizacija medija neprihvatljiva, jer su dosadašnja iskustva u privatizaciji pokazala da je ona, skoro svaki put, ugrozila funkcioniranje medija koji emitiraju programe na manjinskim jezicima.

Vlada AP Vojvodine zahtijeva da Ministarstvo kulture odbije inicijativu koja bi direktno ugrozila visok stupanj manjinskih prava koji u pokrajini postoji. Ukazujući na postojanje razliĉitih modela funkcioniranja medija, Vlada AP Vojvodine inzistira na tome da višejeziĉni mediji trebaju ostati u javnom vlasništvu, odnosno, u vlasništvu lokalnih samouprava.

DAN DRŽAVNOSTI 25. LIPNJA

Dvadeseti rođendan Hrvatske

Hrvatska je uvaženi čimbenik mira, stabilnosti i suradnje na regionalnom, europskom i globalnom planu. Nakon nedavnog ulaska u NATO savez Hrvatska za svoj dvadeseti rođendan zaključuje i pregovore o članstvu u Europskoj Uniji

Republika Hrvatska proslavila je 25. lipnja jedan od svojih najvećih državnih blagdana – Dan državnosti. Podsjećanje je to na 25. lipnja 1991. kada je Sabor Republike Hrvatske donio tri povijesna dokumenta: Ustavnu odluku o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske, Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske i Povelju o pravima Srba i drugih nacionalnosti u Republici Hrvatskoj.

Tom povijesnom odlukom Hrvatska je proglašena suverenom i samostalnom državom i odmah pokrenula postupak razdruživanja od ostalih republika SFRJ, kao i postupak za međunarodno priznanje svoje neovisnosti.

Dakako, toj povijesnoj odluci prethodili su prvi slobodni višestranački izbori održani u travnju i svibnju 1990. godine na kojima je većina birača dala povjerenje Hrvatskoj demokratskoj zajednici pod vodstvom dr. Franje Tuđmana. Novi višestranački Sabor svoju prvu sjednicu održao je 30. svibnja 1990. godine, na kojoj je za predsjednika izabran Žarko Domljan, mandat za sastav Vlade RH dobio je Stipe Mesić, kasnije predsjednik SFRJ i predsjednik Hrvatske u dva mandata, dok je dr. Franjo Tuđman izabran prvo za predsjednika republičkog Predsjedništva, a zatim za predsjednika Republike.

93,24 POSTO ZA RAZDRUŽIVANJE

Budući da u smrtnom hropcu bivše države višemjesečni pregovori čelnika jugoslavenskih republika o mogućem preustro-

ju federacije u konfederaciju nisu dali rezultata, a suočeni s oružanom pobunom velikosrba u Hrvatskoj potpomognutoj Miloševićem režimom i otvorenim svrstavanjem JNA na stranu pobunjenika, građani Hrvatske izašli su 19. svibnja na referendum o hrvatskoj budućnosti. Glasanju je pristupilo 83,56 posto građana, od kojih je čak 93,24 posto donijelo odluku da »Republika Hrvatska, kao suverena i samostalna država, koja jamči kulturnu autonomiju i sva građanska prava Srbima i pripadnicima drugih nacionalnosti u Hrvatskoj, može stupiti u savez suverenih država s drugim republikama« te da »Republika Hrvatska ne ostaje u Jugoslaviji kao jedinstvenoj saveznoj državi«. To je zapravo značilo opredjeljenje građana Hrvatske za potpunu državnu samostalnost i suverenost Republike Hrvatske kao subjekta međunarodnog prava.

Pozivajući se na Ustav Hrvatske, Sabor je još 21. veljače 1991. prihvatio Rezoluciju o postupku razdruživanja od SFRJ i o mogućem udruživanju u savez suverenih republika te Rezoluciju o zaštiti ustavnog poretka Republike Hrvatske.

Sabor Republike Hrvatske - 25. lipnja 1991.

Kako se u Hrvatskoj te godine sve više osjećao miris rata, a u »balvan« revoluciji prekinute su prometne veze između Dalmacije i kontinentalne Hrvatske, radi zaštite hrvatske slobode u Zagrebu su 28. svibnja 1991. postrojene prve postrojbe buduće Hrvatske vojske, tada još pod nazivom Zbor narodne garde.

Dakle, u tom teškom i neizvjesnom vremenu, u okolnostima zveckanja oružjem i otvorene ratne prijetnje, u trenutku kada su svi međunarodni čimbenici očekivali brzi slom hrvatskog otpora, temeljeći svoje prosudbe nas ubojitoj snazi JNA kao četvrtoj vojnoj sili u Europi, prije točno dvadeset godina, 25. lipnja 1991. rođena je suverena i demokratska Hrvatska.

NEOVISNOST TEK POSLIJE RATA

Posredstvom međunarodne zajednice, radi lakših pregovora o razdruživanju među bivšim jugoslavenskim republikama, Brijunskom je deklaracijom utvrđen tromjesečni rok odgođene primjene Ustavne odluke od 25. lipnja 1991. godine. Istekom moratorija na tu povijesnu odluku, 8. listopada 1991. godine Republika Hrvatska raskida državno-pravne veze sa ostalim republikama i postaje slobodna, samostalna i neovisna država, koja je svim svojim državlja-

ma zajamčila nacionalna i sva druga temeljna prava i slobode čovjeka i građanina, demokratski poredak, vladavinu prava i sve ostale najviše vrijednosti svog ustavnog i međunarodnog pravnog poretka.

No, do međunarodnog priznanja proglašene hrvatske neovisnosti došlo je tek poslije uspješnog otpora velikosrpskoj agresiji u Domovinskom ratu. Poslije priznanja Njemačke i Svete stolice, Republiku Hrvatsku priznale su 15. siječnja 1992. zemlje Europske Unije, a zatim je to učinila i Vlada SAD-a, nakon čega je Hrvatska u svibnju 1992. primljena u Ujedinjene narode, što je bio vrhunac međunarodnog priznanja. Proglašenjem potpune neovisnosti 1991. i pobjedom u Domovinskom ratu 1995. započela je suvremena Hrvatska živjeti kao samostalna i suverena europska država.

Danas, kada Republika Hrvatska slavi svoj dvadeseti rođendan, dva desetljeća svoje samostalnosti, s punim pravom možemo reći kako je ona postala uvaženi čimbenik mira, stabilnosti i suradnje na regionalnom, europskom i globalnom planu. Nakon nedavnog ulaska u NATO savez Hrvatska za svoj dvadeseti rođendan zaključuje i pregovore o članstvu u Europskoj Uniji te 1. srpnja 2013. godine postaje 28. punopravna država članica te najveće europske asocijacije.

Zlatko Žužić

GENERALNI KONZULAT RH U SUBOTICI PROSLAVIO DAN DRŽAVNOSTI HRVATSKE

Pripadamo Europi

»E uropska zajednica je napokon razbila psihološku barijeru i priznala da mi u ovoj regiji pripadamo Europi i da smo u nju utkali sve ono vrijedno što imamo i tako je obogatili. Stoga je bilo nepravедno toliko dugo nas zaustavljati«, istaknula je Generalna konzulica generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici mr. *Ljerka Alajbeg*, u prigodnom govoru tijekom obilježavanja Dana hrvatske državnosti, u Maloj gostioni na

Paliću. Alajbegova je izrazila nadu da će proces pridruživanja puno brže teći i da zemlje nakon Hrvatske neće prolaziti tako trnovit put. Obilježavanju je, 22. lipnja, pored brojnih pripadnika hrvatske zajednice u Srbiji, prisustvovalo čelništvo Grada Subotice, predstavnici pokrajinske vlasti, lokalnih nacionalnih i vjerskih zajednica, kao i predstavnici iz kulturnog i gospodarskog života.

S. Jurić

IZMEĐU 4 I 6 POSTO STARIJIH OSOBA TRPI NEKI OBLIK ZLOSTAVLJANJA U VLASTITOM DOMU

Poštovati prava starijih

Zaštita, ostvarivanje i unapređenje ljudskih prava starijih osoba, kao i osiguravanje uvjeta za njihov dostojanstven život, jedan je od pokazatelja razvijenosti društva

U povodu 15. lipnja, Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad starijima, institucija Pokrajinskog pučkog pravobranitelja održala je konferenciju za novinare u Novom Sadu u zgradi Vlade Vojvodine s ciljem ukazivanja i upozoravanja javnosti na značaj bavljenja ovom problematikom i podizanja svijesti o potrebi unapređivanja i omogućavanja ostvarivanja prava osoba u trećoj životnoj dobi.

Republika Srbija je, promatrajući starosnu strukturu, četvrta u svijetu po udjelu starijih osoba, a ako tome dodamo neadekvatnu brigu i patrijarhalna shvaćanja koja još uvijek prevladavaju, onda se naša zemlja suočava s velikim problemom.

MNOGI SLUČAJEVI OSTAJU NEZABILJEŽENI

O ovim i problemima koji ih prate govorili su *Danica Todorov*, zamjenica Pokrajinskog pučkog pravobranitelja za ravnopravnost spolova, i *Stevan Arambašić*, zamjenik Pokrajinskog pučkog pravobranitelja za opće poslove. »O fenomenu nasilja nad starijim osobama nema točnih podataka ali Svjetska zdravstvena organizacija se bavila ovim problemom i prema njihovim istraživanjima otprilike između 4 i 6 posto starijih osoba trpi neki oblik zlostavljanja u vlastitom domu, što zabrinjava, posebno kada znamo da na ovim prostorima još uvijek prevladava stajalište da je ono što se dešava u domu za javnost tajna, tako da su stariji u patrijarhalnim društvima opterećeni

osjećajem stida, straha i neke vrste prihvatanja sudbine da kao stariji trpe nasilje u vlastitom domu od vlastite djece. Pretpostavlja se da je mnogo više onih koji nikada nisu registrirani kao žrtve nasilja. Mnogi slučajevi nasilja ostaju nezabilježeni. Stariji su izloženi različitim oblicima zanemarivanja i diskriminacije samo zato što su stari«, istaknula je zamjenica Todorov.

Ona je ukazala i na činjenicu da se institucija Pokrajinskog pučkog pravobranitelja već nekoliko godina bavi prikupljanjem podataka o nasilju u obitelji i na taj način dolazi do podataka i o nasilju nad starijim osobama. Institucija pučkog pravobranitelja posjeduje podatke prema kojima je u 2010. godini policijskim postajama prijavlje-

svog radnog vijeka nastavljaju raditi u obitelji svoje djece, gdje se iscrpljuju i postaju bolesne i nepokretne, nepoželjne, izložene pritiscima da se odreknju imovine itd.

DOMOVI ZA STARE

S jedne strane činjenica je da se u najvećem broju slučajeva stare osobe smještaju u domove za stare, čemu na našim prostorima doprinosi i porast staračke demencije i alchajmerova bolest koja se sve ranije javlja, a s druge strane svjedoci smo velikog broja zlouporaba, neadekvatnih uvjeta i pritisaka koji se vrše na ove osobe kad one nisu više u stanju braniti se ili oduprijeti se. Postavlja se pitanje - tko štiti ove osobe ako ih obitelj ne želi i nemaju adekvatne uvjete u

va dolazi do kršenja ljudskih prava starijih osoba. »Institucija Pokrajinskog pučkog pravobranitelja podržava nove vrste usluga socijalne zaštite koje bi se starijim osobama nudile i u privatnom sektoru, međutim neučinkovitost mehanizama kontrole kvalitete njihovog rada i ostvarivanja prava njihovih štićenika od strane državnih tijela otvara mogućnost zlouporabe prava starijih osoba, od njihovog zanemarivanja, preko iskorištavanja, pa čak i do torture«, istaknuo je Arambašić.

U slučajevima nasilnog smještavanja u dom Arambašić je ukazao da se osoba koja je nasilno smještena u dom može obratiti socijalnom radniku, kojeg ima svaka ustanova te vrste, a koji će dalje provesti postupak povlačenja suglasnosti za smještaj u dom, ukoliko je ona dana protivno vlastitoj volji i ukoliko postoji.

Zaštita, ostvarivanje i unapređenje ljudskih prava starijih osoba, kao i osiguravanje uvjeta za njihov dostojanstven život, jedan je od pokazatelja razvijenosti društva, jer starije osobe često ulaze u kategoriju socijalno ugroženih. Zato se UN zalažu za uspostavljanje jasnih pravnih okvira zaštite starijih osoba i upozoravaju da će se društvo tek suočiti s fenomenom zlostavljanja starijih osoba, diskriminacije i njihovog zanemarivanja, zbog čega je i pokrenuta inicijativa za donošenje posebne konvencije koja bi obvezala sve države članice da promjene svijest i odnos prema starijima u društvu i osiguraju zakonsku zaštitu svih njihovih prava u društvu.

Ankica Jukić-Mandić

no preko 4000 zahtjeva za intervenciju zbog nasilja u obitelji, gdje su u 75 posto slučajeva žrtve bile djevojčice i žene i to u svojstvu supruge, a povećan je i broj muškaraca žrtava nasilja, i to među starijim muškarcima, što upućuje na zaključak da je došlo do nasilja djece nad roditeljima. Danica Todorov je ukazala i na novi oblik nasilja nad starijim osobama – »sindrom bake robinje«, koje nakon

institucijama kojima je to svrha, a pri tome im patrijarhalno društvo onemogućava da iznesu javno probleme s kojima žive? Govoreći o iskustvima prilikom obilaska domova za stare i gerontoloških centara u APV, zamjenik Stevan Arambašić istaknuo je kako su u povodu toga dojmovi zadovoljavajući, ali da postoji mogućnost da uslijed otvaranja privatnih neregistriranih staračkih domo-

OBJAVLJENI REZULTATI PRVOG POZIVA PREKOGRANIČNE SURADNJE HRVATSKE I SRBIJE

Financirat će se projekti u gospodarstvu, ruralnom razvoju i turizmu

*Jedanaest odobrenih projekata odnose se na gospodarski razvoj, zaštitu okoliša i suradnju ljudi-ljudima **

U okviru prvog poziva svi odobreni projekti se realiziraju u Bačkoj

Rezultati prvog poziva programa prekogranične suradnje Srbija – Hrvatska ukupne vrijednosti preko 2,7 milijuna eura objavljeni su 20. lipnja, u prostorijama Fonda »Europski poslovi« AP Vojvodine u Master centru Novosadskog sajma. Prvi poziv za podnošenje prijedloga u okviru IPA programa ove prekogranične suradnje bio je raspisan tijekom srpnja 2009. godine s rokom za podnošenje prijedloga projekata do 16. listopada 2009. godine. Ukupna sredstva alocirana za ovaj poziv iznosila su 3.240.000 eura, od kojih je Hrvatskoj na raspolaganju bilo 1.440.000 eura, a Srbiji 1.800.000 eura.

PROLAZNOST – 10 POSTO

Ravnatelj Fonda »Europski poslovi« AP Vojvodine *Predrag Novikov* ovim povodom izjavio je kako će »od ukupno 110 predatih projekata u okviru prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija na ovom pozivu Europske Unije ukupno biti financirano 11 projekata, što znači da je prolaznost u okviru ovog natječaja bila 10 posto. Izuzetno je važno da je Vojvodina sa svojim institucijama, pokrajinskim i općinskim, uspjela napraviti 110 projekata. To nije jednostavno, nije lako izboriti se s obimnom dokumentacijom i financijskim zahtjevima na engleskom jeziku i na kraju se svi projekti oslanjaju na suradnju sa zemljama u okruženju. Ovaj put će se financirati samo 11 projekata, ukupna suma koju će EU uložiti u ova sredstva koja trebaju ostati ovdje kod nas su preko 2,7 milijuna eura«.

»Ako govorimo o sredinama u Vojvodini koje su se posebno istaknule, ovaj put su to Subotica, Novi Sad, Apatin i neke druge male sredine. Ako govorimo o prioritetima, pri-

oritet broj jedan je gospodarstvo, suradnja gospodarstava s obiju strana granice, potpora malim i srednjim poduzećima, zaštita okoliša i istaknuo bih da su kod ovog poziva posebno bili financirani projekti koji se tiču ruralnog razvoja i područja turizma. Znamo da je to jedan dobar i značajan potencijal za sve dijelove naše pokrajine, tako da mislim da je jako važno da je EU krenula s financiranjem i ovih projekata. Ako govorimo o vrijednostima projekata, prosječna vrijednost projekta je od 50 do 150, pa i do 200.000 eura. Realizacija kreće na jesen i trajat će od godinu, godinu i pol, do dvije godine« kaže Novikov.

Ovih 11 odobrenih projekata odnose se na tri područja i to na: gospodarski razvoj, zaštitu okoliša i suradnju ljudi-ljudima. Europska Unija sudjeluje s 2.249.684,21 eura u ukupnoj vrijednosti odobrenih projekata.

Od 1.440.000 eura alociranih za hrvatske partnere odobreni su garantirani u ukupnoj vrijednosti od 1.439.930,01 eura čime je iskorištenost sredstava za hrvatske partnere na razini od 99,99

posto, a od ukupno 1.800.000 eura alociranih za srpske partnere odobreni garantirani iznose 1.309.754,20 eura, gdje je iskorištenost sredstava za srpske partnere na razini od 72,76 posto. Neiskorištena sredstva iz prvog poziva iznose 490.315,79 eura, odnosno 30,57 posto. U okviru prvog poziva svi odobreni projekti se realiziraju u Bačkoj.

INFRASTRUKTURA, OBRAZOVANJE I RURALNI RAZVOJ

Tijekom ljeta, kaže Novikov, možemo očekivati otvaranje programa prekogranične suradnje s Bosnom i Hercegovinom. »U prošlosti su samo institucije s područja Srijema mogle aplicirati na ovaj program, a na novom pozivu moći će aplicirati institucije iz cijele Vojvodine. Ovdje se radi o značajnim sredstvima, očekujem preko 4,8

milijuna eura, koja će ponovno biti uložena u brojne infrastrukturne projekte, u suradnju gospodarstava, upravljanje vodnim resursima, a poseban značaj imaju projekti koji se tiču obrazovanja i potpore ruralnim sredinama. To kažem zato što stvarno krećemo u pripremu projekata koji se tiču ruralne sredine, jer otvaranjem i dobivanjem statusa službenog kandidata za ulazak u EU nama se otvaraju fondovi koji se tiču ruralnog razvoja, a koji su višestruko veći od postojećih. Tako da već sada moramo krenuti u pripremu tih projekata, pripremu projekata koji će na neki način dati novu šansu i održavanju života u malim sredinama i u općinama koje se sreću s brojnim ekonomskim izazovima. Te šanse će se moći iskoristiti i za otvaranje novog fonda EU koji se tiče prekogranične suradnje s Mađarskom, ja očekujem da će ta sredstva preći iznos od 10 milijuna eura. Sa strane APV i Fonda »Europski poslovi« i druge će institucije u budućem razdoblju učiniti sve kako bi se ovaj broj povećao i po kvaliteti i po količini. Nama je bitan sadržaj i ja očekujem da će se u idućem razdoblju sve veći broj projekata financirati i da će biti usmjereni prema jačanju gospodarskih resursa, putne mreže, infrastrukturnih projekata, projekata koji se tiču upravljanja vodnim resursima, gdje uključujem i Dunav, Tisu i druge rijeke, a poseban značaj ima i kanalska mreža koja na izvjestan način donosi rizik kada dođu poplave, ali s druge strane je jedna šansa da napreduje život u Vojvodini«, rekao je Novikov.

Angika Jukić-Mandić

PREČ. BOŽIDAR LUSAVEC, ŽUPNIK ŽUPE BEŠKA I MARADIK

Živjeti na svoju radost i svoj ponos

Razgovor vodio: Zlatko Žužić

Na prvom pastoralnom pohodu pape Benedikta XVI. Republici Hrvatskoj, 5. i 6. lipnja ove godine, hodočasnike iz Srijemske biskupije vodio je preč. Božidar Lusavec, župnik župe Beška i Maradić. Preč. Lusavec jedan je od inicijatora okupljanja prognanih Srijemaca u Zajednicu protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, a ove godine obilježava i svoj skromni jubilej – dvadeset godina svećenstva i boravka u tom najvećem srijemskom selu.

S preč. Božidarom Lusavcem razgovarali smo nakon središnjeg euharistijskog slavlja Svetog Oca na zagrebačkom Hipodromu.

HR: Preč. Lusavec, kakvi su vaši dojmovi dvodnevnog posjeta pape Benedikta XVI. Republici Hrvatskoj?

Posjet Svetog Oca Hrvatskoj nesumnjivo je povijesni događaj, a kako su takvi povijesni događaji doista rijetki puno bi lakše bilo, zbog mnoštva dojmova i silnih emocija, o njima govoriti nakon malog vremenskog odmaka. Naime, postoje u našem ljudskom životu trenuci koje pamtimo, susreti koji ostavljaju u nama trajni trag, ne samo kao draga uspomena, nego kao živo sjećanje od kojeg živimo i djelujemo. Za nas katolike takav je susret bio i ovaj susret sa Svetim Ocem, Petrom naših dana, koji nas je

došao ohrabriti u našoj vjeri, dati podršku našim snovima i potaknuti nas na angažiran katolički život, kako u Crkvi tako i u našem društvu. Ovaj veličanstven, dvodnevni posjet pape Benedikta XVI. Zagrebu i Republici Hrvatskoj, gdje su ga otvorena srca, s radošću i ljubavlju dočekali i s njim se molile stotine tisuća vjernika doista je za mene, a vjerujem i za moje Srijemce, nezaboravan događaj. Poruke mira i nade, koje smo primili na susretu sa svjetskim duhovnim i moralnim autoritetom, ostat će nam u vječnom sjećanju te potaknuti u nama ono najbolje što nas čini i određuje kao ljude i pripadnike zajednice koju želimo razvijati i unapređivati.

Osjećaj ovog katoličkog i svehrvatskog zajedništva, ponavljam, teško je pretočiti u riječi, jer smo nazočili nezaboravnom prizoru, svečanom euharistijskom slavlju na zagrebačkom Hipodromu, koje je pred stotinama tisuća vjernika predvodio Sveti Otac, pod geslom »Zajedno u Kristu« i koji je protekao u znaku isticanja važnosti obitelji za Katoličku crkvu, na njenu ulogu pronosnja vjere i osnove društva u cjelini, što je bio i vrhunac Prvog nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji.

HR: Vi ste predvodili i mlade hodočasnike iz Srijema na molitvenom bdjenju sa Svetim Ocem na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu?

Glavni događaj prvog dana posjeta pape Benedikta XVI. Zagrebu i Hrvatskoj bilo je bdjenje sa Svetim Ocem i klanjanje ispred presvetog sakramenta donesenog iz katedrale, koji su središnji zagrebački trg pretvorili u pravu crkvu na otvorenom. Unatoč pljusu koji se tog poslijepodneva prolomio Zagrebom, mladi su Srijemci natopljeni Papinim blagoslovom s 30 tisuća mladih iz Hrvatske i okolnih zemalja u dostojanstvu i moli-

tvenoj tišini prenijeli iz dubine duše i srca poruku Svetom Ocu: »Papa, mi te volimo.« Papa je pozvao mlade da odbace lažne vrijednosti materijalističkog svijeta i bez straha se prepuste Bogu, koji jedini životu može dati puni smisao.

Mene se osobno posebno dojmilo bdjenje mladih sa Svetim Ocem, kada su mladi iz svih hrvatskih biskupija i nadbiskupija, ali i iz okolnih zemalja i svijeta, klečeći na onim mramornim pločama na Trgu bana Josipa Jelačića, u ozračju prijateljstva i razumijevanja, dostojanstveno u molitvenoj tišini s radošću primali duhovne plodove Petrova nasljednika Benedikta XVI., te još jednom pokazali da je Hrvatska snažno oslonjena na svoje kršćanske korijene, a Crkva odigrala važnu ulogu u očuvanju hrvatskog nacionalnog bića i domoljublja.

Poznato je da su Trg bana Josipa Jelačića i katedrala dva simbola Zagreba i cijele nam domovine Hrvatske. Katedrala, kao duhovni simbol našeg katoličanstva, svojim nam visokim tornjevima pokazuje smjer prema nebu, dok je trg našeg Srijemca simbol društvenog i političkog središta naše domovine, upućuje nas na zemaljski napor i rad za dobro svih ljudi. Baš tu je Papa poručio mladima da svoju svijest i odgovornosti za sebe i svoju Crkvu, kao i domovinu, mogu hrabro očitovati i živjeti na svoju radost i svoj ponos.

HR: Beščani iz Srijema bili su tih dana i gosti 19. susreta prognanih Beščana, kojeg je organizirao njihov Zavičajni klub?

Baš kao što iseljeni Beščani često posjećuju našu i njihovu Bešku tako i mi vrlo rado odlazimo na njihove susrete u Hrvatsku. Povod za ovaj 19. susret Beščana bio je upravo posjet Svetog Oca Zagrebu i Hrvatskoj, a na skupu sam

Poruke mira i nade, koje smo primili na susretu sa svjetskim duhovnim i moralnim autoritetom, ostat će nam u vječnom sjećanju te potaknuti u nama ono najbolje što nas čini i određuje kao ljude i pripadnike zajednice koju želimo razvijati i unapređivati

od srca zahvalio svim bivšim i sadašnjim župljanima na donacijama za crkvu sv. Male Terezije od Djeteta Isusa u Beški te izrazio svoje zadovoljstvo zbog snažnog zajedništva raseljenih Beščana i onih koji su ostali živjeti u Srijemu, kao i zbog činjenice da su ostali jaki i snažni u svojoj katoličkoj vjeri.

HR: Na redovitim okupljanjima Srijemaca koji sada žive u Hrvatskoj, Beščana je uvijek najviše. Kako komentirate tu činjenicu i kakav je vaš stav o okupljanjima Beščana s jedne i druge strane granice?

Jako davno i vrlo brzo nakon onih ratnih godina razgovarao sam s jednom skupinom Beščana koji su se odselili u Hrvatsku, a pogotovo s *Matom Jurićem*, sadašnjim predsjednikom Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, o zajedničkom okupljanju Beščana svake godine i mogu reći da smo jedna od najaktivnijih zajednica koja se okuplja izvan svoje vlastite župe. Svake se godine najmanje sastajemo s iseljenim Beščanima u Požegi, Virovitici, Bjelovaru i Zagrebu, a ja sam uvijek nastojao s nama povesti i igrače za malonogometne turnire koji se održavaju u tim prigodama, i pun autobus, a poneki put i dva, vjernika iz Beške, a sve u cilju međusobnog zajedništva. Slažem se s vašom ocjenom da smo najbrojniji na takvim okupljanjima i mislim da će to potrajati i dalje u odnosu na neke druge zajednice koje su bile ovdje u Srijemu, odnosno vjernika koji su otišli odavde.

HR: Ove godine obilježavate svoj skromni jubilej – dvadeset godina svećenstva i boravka u župi Beška?

U veljači ove godine prošlo je punih 20 godina od kako sam te 1991. godine, po zimi i snijegu, došao za župnika u Bešku. Sjećam se da je bio utorak, Pepelnica, a dekret o mojoj župničkoj službi datirao je od 12. veljače 1991. godine. Dakako, nije baš običaj da neki župnik bude toliko godina u nekoj župi kao što sam ja u Beški. To je period koji doista nije mali, stoga ću iskoristiti prigodu i spomenuti i ostale svećenike koji su bili prije mene.

U vrlo kratkom vremenu, dok nije došao prvi župnik vlč.

Nikolić, u Beški je privremeno bio vlč. *Antun Dević*, do tada kapelan u Valpovu. Nakon vlč. *Mije Nikolića*, u Bešku je 1968. godine za župnika došao, danas pokojni, vlč. *Martin Radman*, koji je u župi ostao desetak godina. Nakon njega je vrlo kratko, tri mjeseca, bio vlč. *Božo Ljubičić*, a zatim je 17. listopada došao vlč. *Tomislav Radišić*, koji je u Beški u srpnju 1985. godine proslavio i svoju Srebrnu misu. Nakon nepunih 11 godina župnikovanja u Beški, 1988. godine vlč. Radišić odlazi u Nove Banovce, kod Zemuna, a dolazi vlč. Ivan Bešlić, kapelan iz Srijemske Mitrovice. Nakon vlč. Bešlića, u ono predratno vrijeme, u veljači 1991. godine došao sam ja i, evo, u Beški sam već 20 godina. Dugo i predugo!

HR: Beška je i vama, kao i mnogim svećenicima prije vas bila prva župa?

Da, Beška je i meni bila prva župa, a prva ljubav zaborava nema. Dvije i pol godine sam bio kapelan u Osijeku i tada sam došao u Bešku koja je jedna od najaktivnijih župa u Srijemu, kako po aktivnosti tako i po odazivu vjernika u crkvu.

HR: Župa Beška spada među mlađe srijemske župe. Kada je osnovana i na čiju inicijativu?

Prije Drugog svjetskog rata stanovnici Beške većinom su bili Nijemci evangelisti, Srijemci pravoslavci te nešto Mađara kalvina. Nekoliko obitelji vjernika katolika gotovo su nestale, i ne spominju se, a bilo je i tridesetak obitelji Mađara katoličke vjeroispovijesti. Te je malobrojne katolike opsluživao tadašnji župnik iz Maradika. Za vrijeme Drugog svjetskog rata u Bešku se doselilo nekoliko katoličkih obitelji iz Dalmacije i Hercegovine.

Protjerivanjem Nijemaca 1945. godine Bešku koloniziraju Srbi i Hrvati. U njemačke kuće ulaze Srbi, dok Hrvati niti su dobili, niti su htjeli uzimati te kuće. Doseljavanje Hrvata u većem valu iz širokobriježkog kraja, iz nekih dijelova Bosne, a posebice iz konjičkog kraja, traje od kraja Drugog svjetskog rata do kasnih šezdesetih godina prošlog stoljeća. Tako se u Beški broj katolika povećao, ali ne samo doselja-

vanjem nego i rođenjem brojne djece. U to vrijeme je u Beški bilo oko tisuću vjernika. Kako su imali puno djece, prosječno šest po obitelji, tako je svećenik sve češće trebao dolaziti iz Maradika u Bešku držati vjeronauk. Tada su Beščani shvatili da mogu dobiti i župu, jer ih je brojem više nego Maradičana, i to čak tri puta više, te su počeli raditi na realizaciji toga cilja. No, kako u to vrijeme u Đakovačkoj i srijemskoj biskupiji nije bilo dovoljno svećenika, biskup je samo obećavao, ali nije mogao udovoljiti želji Beščana. Tada se rodila ideja zemunskog dekana i župnika dr. *Duke Marića* da bi bilo zgodno posuditi svećenika iz Bosne i Hercegovine koji bi bolje razumio ljude hercegovačkog podrijetla i lakše ih okupio oko Crkve. Biskup *Stjepan Bauerlein* prihvatio je tu ideju posudivši na dvije godine iz Sarajevske nadbiskupije vlč. Miju Nikolića i osnovao župu u Beški 1. kolovoza 1966. godine.

HR: S obzirom na činjenicu da vi pokrivite i župu Maradik, recite nam koliko vjernika danas ima u Maradiku?

U Maradiku sada ima oko 500 vjernika, možda nešto malo manje, a što se nacionalne strukture tiče to su uglavnom Mađari, ima nešto i Hrvata, kao i nešto malo Nijemaca. Razlika između Maradika i Beške jest činjenica što Maradik ima dugu tradiciju, za razliku od Beške koja tu tradiciju nema.

HR: Poznato je kako je za vrijeme Domovinskog rata, u masovnom egzodusu Hrvata iz Srijema, puno Beščana otišlo iz Beške?

U pravu ste. Kada je počeo rat mnogi su vjernici otišli iz Beške. Neki su prognani, neki su dobrovoljno zamijenili kuće i raširili se po cijeloj Hrvatskoj i svijetu. Po popisu moga prethodnika, preč. Radišića, Beška je 1991. godine imala 2150 vjernika, da bi u razdoblju od 1991. do 1996. godine kuće zamijenilo i iz župe otišlo 320 obitelji, ili oko 1400 vjernika, odnosno ostalo je 750 vjernika. Od toga broja dosta je umrlo, neki su mladi otišli i još uvijek odlaze iz Beške, tako da je od te 1996. godine i od tadaš-

njih 750 vjernika župa danas spala na 565 vjernika. U tih 260 obitelji, što su ostale u Beški, ima vrlo malo djece, te obitelji čine pretežito stariji ljudi, stariji svijet koji najviše umire. Vjenčanja ima vrlo malo, tako reći ništa, krštenja također malo, ali je zato, nažalost, sprovoda puno. Kakvo je stanje u župi najbolje govore statistički podaci. Naime, od 1991. do 2011. godine imao sam 167 krštenja, nešto je bilo odraslih, ali uglavnom su to bila djeca, s tim da je 1991. bilo najviše, 21 krštenje, a 2010. godine najmanje, samo tri. U istom tom razdoblju, od 1991. do 2011. godine, pokopano je 298 naših župljana. Primjerice, 2004. godine bilo je 9 pokopa, 2003. godine 23, a prošle je godine preminulo 19 osoba. Što se pak tiče vjenčanja, u prošlih dvadeset godina vjenčao sam 56 parova, od toga 24 para su bili tzv. »miješani« brakovi. Najviše vjenčanja je bilo 1992. godine, kada su naši odlazili iz Beške. U to vrijeme, a i poslije, bilo je vjenčanja i onih koji su već više godina živjeli u civilnom braku. Takvih je bilo 24 para. Od 1991. do 2000. godine vjenčalo se 36 parova, a od 2000. do 2011. godina 20 parova.

Od ukupno 56 vjenčanih parova, 28 ih više ne živi u Beški. Od 28 parova koji su ostali veliki dio ima samo jedno ili dvoje djece. Usporedbe radi, moj prethodnik vlč. Tomo je u deset godina svog boravka u Beški vjenčao 94 para, a ja u svojih 20 godina, dakle u dvostruko većem vremenskom razdoblju, vjenčao sam ukupno 56 parova.

Dakle, ne samo odseljavanjem, u Beški se broj župljana stalno smanjuje te će se ovim trendom broj katolika, kojih je sada u Beški 565, umiranjem, seljenjem u druga mjesta ili asimilacijom u mješovitim brakovima za deset godina smanjiti i pasti na oko 300 vjernika.

Ovi podaci najbolje govore o tome kakvo je stanje u župi. Bez obzira na sve, vjernici su vrlo dobri što se tiče aktivnosti i dolazaka u crkvu, pogotovo ako uzmemo u obzir okolnosti u kojima se nalazi naša vjerska zajednica.

ODRŽANI 14. MIKINI DANI U BEREGU

Berežani već četrnaestu godinu za redom organiziraju Festival tambure »Mikini dani« u čast vrsnom violinistu *Miki Ivoševu Kuzmi*, koji je sa svojim »Šokačkim tamburaškim društvom« pro- nio ime Berega diljem tadašnje Jugoslavije, a osobito Hrvatske. Nažalost, već nekoliko godina HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević«, koji je glavni organizator manifestacije, nema sreće s vremenskim uvjetima, te su ove godine »Mikini dani« zbog kiše premješteni s ljetne pozornice u Dom kulture. Bilo je sve spremno za manifestaciju na otvorenom, šatori su postavljeni, podešen je razglas, ali vrijeme nije ništa dobroga obećavalo – kiša nije prestajala. Sva oprema je po odluci organizatora premještena u Dom, a nebo se razvedrililo, što je ipak išlo na ruku organizatora. Natjecatelji u

kuhanju ribljeg paprikaša mogli su nesmetano postaviti svoje kotliče u dvorištu doma, naložiti vatru i kuhati fiš.

RAZVIJATI TALENTE U SVIJESTI NACIONALNE PRIPADNOSTI

Centralna manifestacija održana je prošle nedjelje, 19. lipnja, a prethodila joj je likovna kolonija održana tjedan dana prije, u subotu 11. lipnja. Riječi pozdrava nazočnima uputila je predsjednica društva domaćina *Tamara Lerić*, a potom se obratio i *Filip Damjanović*, voditelj konzularne službe Veleposlanstva u Beogradu. On je čestitao na još jednoj manifestaciji i na gostoprimstvu Berežana.

»Uvijek mi je drago ovdje doći. Ugodno se među vama osjećam, jer vidim da srcem pri-

hvatate svakog tko vam dolazi. To je pohvalno i lijepo od vas.«

On je izrazio nadu da će Berežani na popisu stanovništva biti ono što jesu – Hrvati i da će se tako i upisati.

»Vodite računa o tome tko ste, kamo pripadate i čime se osjećate. Vi ste Hrvati i nadam se da tu neće biti nikakve dvojbe kada uskoro dođe popis pučanstva. Istovremeno koristim prigodu pozvati sve one koji se nisu upisali u posebni birački popis hrvatske nacionalne manjine da se upišu, jer na taj će način i sami sebi posvjedočiti tko i što jesu. Danas se u svijetu globalizma nudi jedna druga tendencija – da svi budemo građani svijeta. Mi to jesmo, ali smo u tom svijetu sa svojim identitetom, poviješću, kulturom i sa svojim osjećajem pripadnosti. To trebate njegovati i usadivati svojoj djeci i svojim pokolje-

njima, da se uvijek zna kamo pripadaju«.

U ime gradonačelnika i predsjednika Skupštine grada Sombora, nazočne je pozdravio zamjenik predsjednika Skupštine grada Sombora *Zoran Miler*. Kao jedan od pokrovitelja ove manifestacije, grad ima želju da se ona dovede na viši nivo, te se Zoran Miler nada kako će se ubuduće za ovu manifestaciju izdvajati više iz gradskog proračuna. On je otvorio ovogodišnje »Mikine dane« te poželio nazočnima da uživaju uz zvuke tambure.

ŠEST TAMBURAŠKIH SASTAVA

Na Festivalu tambure u Beregu ove je godine nastupilo šest tamburaških sastava. Festival nije natjecateljskog karaktera, a organizatori kažu kako do toga

Velikani se ne smiju zaboraviti

Smotra tamburaša "MIKINI DANI" Bački

MANIFESTACIJA

nikada neće ni doći, jer bez natjecanja sviranje je opuštenije i iskrenije, a odabir pjesama je obično blizak narodu, što stvara lijepi, »veseli« ugođaj.

Nakon nastupa folklorne sekcije HKPD-a »Silvije Strahimir Kranjčević« u kojoj su sudjelovali svi uzrasti, na binu je izašao mladi ženski tamburaški sastav »Korona« iz Subotice. Sastav je osnovan po uzoru na »Garvuše«, a na Mikin danima je prvi puta nastupio sastav u kojem su sve članice djevojke. Nakon njih, na pozornicu dolazi tamburaški sastav HKUPD-a »Mostonga« iz Bača, a potom mladi sastav »Klasovi«, koji je osnovan prije tri godine u Subotici. Za kratko vrijeme svoga postojanja iza sebe imaju puno zapaženih nastupa, a jedan od njih je i nedavno priređen samostalni koncert u Gradskoj kući u Somboru, na kojem su im gošće bile djevojke iz »Korone« iz Subotice. Oni njeguju tradicionalnu narodnu, popularnu zabavnu i klasičnu glazbu. Lijep odabir pjesama podigao je nazočne na Mikinim danima, te su zaplesali i zapjevali sa ovim subotičkim tamburašima.

»Zlatni zvuci« sastav je koji više ne postoji, jer su se članovi razili po drugim orkestrima i drugim gradovima. Oni dolaze iz Sombora, mada su dva člana iz Berega. Za razne nastupe i manifestacije, kao što su Mikini dani, vrlo se rado ponovno okupe i sviraju u originalnom sastavu. To nije bio slučaj ove godine, jer neki članovi zbog obveza nisu mogli doći, stoga je tamburaški sastav »Zlatni zvuci« ove godine imao članove iz Berega, Sombora i Lemeša. Svirali su poznate tamburaške standarde.

Iz Hrvatske je ove godine nastupio samo »Prima bend« iz Duboševice, koji su na Mikinim danima prvi puta nastupili prošle godine. Kažu da im se veoma sviđalo na prošlogodišnjem festivalu i da su se vrlo rado odazvali pozivu organizatora. Svirali su uglavnom novije hrvatske tamburaške pjesme, ali su zasvirali i šokačko kolo,

kukunješće i druge instrumentale uz koje se plesalo. Vidan je napredak ovog mladog sastava, a posebno se ističe pjevač i kontraš ovog sastava *Marko Bubalo*. Da vole, njeguju i čuvaju svoje pokazali su izvođenjem nekoliko novijih baranjskih pjesama, a svoj su nastup i otvorili pjesmom »Baranjsko nebo«.

Za kraj je nastupila »Panonika«. Na neki se način može reći da su i domaćini, jer dvojica su članova ovog orkestra porijeklom iz Berega, a nekada su svirali u popularnim »Bereškim tamburašima«, koji danas ne postoje. Oni u ovom sastavu djeluju oko godinu i pol i sviraju isključivo u Hrvatskoj, gdje su dobro prihvaćeni zbog svog širokog repertoara na kojem su: sevdalinke, hrvatske tamburaške, starogradske, narodne, zabavne, međimurske, podravske i dalmatinske pjesme. Ovoga su puta nastupili s još dva člana, *Emilom Antunićem* i *Antunom Suvaljem*, koji su njihovi česti suradnici.

DVA VELIKANA IZ BEREKA

Proglašeni su i najbolji kuhari ribljeg paprikaša. Treće je mjesto osvojio *Igor Katačić*, drugo *Duško Nikolić*, a prema ocjeni žirija najbolji paprikaš skuhaio je *Matija Kovačev Alar*.

Nakon oficijelnog dijela programa sastavi su se nastavili mijenjati na pozornici. U opuštenom ozračju i u jednostavnosti, članovi HKPD-a »Silvije Strahimir Kranjčević« uspjeli su ove godine napraviti jedan lijep festival. Mora se primijetiti da

Filip Damjanović u Bačkom Bregu: Vi ste Hrvati i nadam se da tu neće biti nikakve dvojbe kada uskoro bude popis pučanstva

se osjetio nedostatak financijskih sredstava, te je prepolovljen broj gostiju koje su inače Berežani vrlo rado zvali na ovu manifestaciju i na Šokačko prelo. Ali to je, kažu, viša sila, a oni svoju tradiciju moraju čuvati, te ne smiju zaboraviti svoje velikane. Premda potječe iz siromašne obitelji i premda je cijeli život živio skromno (u isto vrijeme je bio i vrstan violinist, ali i nadničar), Mika Ivošev je za Berežane ostavio značajan trag i to oni ne mogu zaboraviti. Još jedan velikan iz Berega je i književnik *Ante Jakšić*, kojemu se »Kranjčević« želi posebno odužiti sljedeće godine, kada se navršava 100 godina od rođenja ovog hrvatskog šokačkog

sina, koji nikada nije zaboravio svoje mjesto i svoj narod. U suradnji sa Zavodom za kulturu vojvodanskih Hrvata Berežani će sljedeće godine organizirati nekoliko okruglih stolova i književnih večeri posvećenih Ante Jakšiću, koji je, i sami priznaju, dosta zapostavljen, kako među bereškim šokačkim Hrvatima, tako i u ovdašnjoj hrvatskoj zajednici, a namjerno je zapostavljan i za života zbog kršćanske tematike koju je obrađivao i koja je bila trn u oku tadašnje komunističke vlasti, premda je važio za »najvećeg živućeg pjesnika kršćanske tematike«. Ta se nepravda želi ispraviti i na tome se već uveliko radi.

Zlatko Gorjanac

VLČ. MIRKO ŠTEFKOVIĆ, GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK »ZVONIK«

Vrijedan jubilej

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Katolički list Subotičke biskupije tiskao je 200. broj

Prigodnom misom u crkvi sv. Roka i kasnijim prijamom za sve suradnike i prijatelje, prošloga petka (17. lipnja) obilježen je izlazak 200. broja katoličkog lista »Zvonik«, koji u suradnji s izdavačkim odjelom Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« izdaje župni ured sv. Roka iz Subotice. Sedamnaest godina zaredom, svakoga mjeseca, »Zvonik zazvoni« s najnovijim prikazima iz života Crkve u Hrvata iz Subotičke biskupije, ali i događajima vezanim uz život vjernika pripadnika drugih naroda

ovog jubilarnog broja, »Zvonik« je neprekidno, zahvaljujući nesebičnom trudu i zalaganju njegovog stalnog uredništva i brojnih stalnih i povremenih suradnika, svakoga mjeseca sa svojim čitateljima«, podsjetio je vlč. Mirko Štefković.

UREĐIVANJE ZVONIKA

Na pitanje što je za njega osobno značilo obavljati dužnost glavnog urednika, vlč. Mirko Štefković je rekao:

»Biti urednik »Zvonika« za mene je značilo mogućnost aktivnog uključivanja u jedan oblik pastoralne naše biskupije, budući da obavljam dužnost njenog tajnika i time sam uskraćen za pastoralno djelovanje s vjernicima, a na ovaj način sam bio u specifičnoj prilici navještati evanđelje u pisanoj formi. Također, ova urednička zadaća je bila i mogućnost upoznavanja sa svijetom medija, ostvarivanja brojnih kontakata s djelatnicima iz drugih medijskih struktura, ali i svojevršno zadovoljstvo postignutim rezultatima i povratnim informacijama od strane čitateljstva.

Tijekom svih proteklih godina katolički list »Zvonik« se financirao putem sponzorskih sredstava, a tijekom protekle dvije godine su, po prvi puta, dobivena i sredstva iz državnog proračuna.

»Posve slučajno smo doznali kako je moguće ostvariti pravo na dobivanje državnih financijskih sredstava, pa smo putem projekta dobili određena sredstva potpore od strane Ministarstva vjera Republike Srbije, koja su iskorištena za izdavanje jednog

Ervin i Katarina Čeliković, Dragan Muhareć, Andrija Anišić, Željka Želić i Mirko Štefković

broja u cijelosti. Nekoliko puta smo aplicirali i dobili financijsku potporu i od strane Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice, što nam je dopunilo proračun predviđen za standardne troškove izlaženja našeg lista«

»ZVONO« KOJE SE DALEKO ČUJE

Punih sedamnaest godina, kroz svojih 200 brojeva, »Zvonik« se čuje i mnogo dalje od svoje matične Subotičke biskupije.

»Zahvaljujući našim pretplatnicima iz inozemstva, ali i onima koji žive izvan teritorija na kojem se prostire Subotička biskupija, svakog mjeseca se »Zvonik« nađe u njihovim rukama, informirajući ih o najnovi-

Uredništvo

Aktualno uredništvo Zvonika, osim vlč. Mirka Štefkovića, čine: zamjenica gl. urednika Željka Želić, pročelnik izdavačkog odjela Instituta Ivan Antunović preč. Andrija Anišić, tehnički urednik Ervin Čeliković, lektorica Katarina Čeliković i fotograf Vedran Jegić.

elektroničkoj formi, pa je njegov domet još mnogo veći.

Na koncu, kao medijske kolege, zamolili smo vlč. Štefkovića da pokuša usporediti vjersko novinarstvo u odnosu na klasično, kojemu i sami pripadamo:

»Ponajprije, kao glavna urednica vjerskog novinarstva je znatno uži djelokrug rada vezan

koji žive na njezinom teritoriju. Jubilarno 200. izdanje na mjestu njegova glavnog i odgovornog urednika, posljednji puta u svom četverogodišnjem mandatu, potpisao je vlč. Mirko Štefković (novi urednik bit će vlč. Dragan Muhareć), koji je u razgovoru za »Hrvatsku riječ« pojasnio određene momente iz protekloga razdoblja izlaženja ovoga katoličkog lista.

»U sjeni zvonika katoličke crkve u Baču, 19. rujna 1994. godine »Zvonik« su osnovali svećenici Hrvati Subotičke biskupije, a prvi njegov broj izašao je na dan Svih svetih (1. studenoga) iste godine. Od tada, pa sve do

jim događanjima iz života vjernika. Uz tiskano izdanje, naš list je dostupan putem interneta i u

uz praćenje događanja vezanih uz Crkvu, te svojevršno poslanje navještanja evanđelja kroz medijski angažman. Ali, s druge strane, na stranicama »Zvonika« se mogu naći i tekstovi koji nisu vjerski angažirani i spadaju u djelokrug klasičnih novinskih napisa.

Razvijanje u duhu vremena

Za proteklih 200 brojeva redovitog izlaženja »Zvonik« je doživio brojne pozitivne promjene, od povećanja broja stranica do grafičke opreme, kontinuirano prateći tehničke inovacije u skladu s vremenom svog egzistiranja.

Slovenska tvrtka zakupila Fidelinku

Slovenska tvrtka »Don don« zakupila je Fidelinkinu pekaru, i kako je rekao *Aleš Mozetič*, zastupnik zakupca, »kao poduzeće s bogatom poviješću i poznatom robnom markom 'Fidelinka' je veoma zanimljiva za nas i u okviru već postojećih resursa vidimo mogućnost za uvođenje novih programa«. On je rekao da će »Don don« preko Fidelinka Pekare, uz proizvodnju kruha i brašna, razvijati i nove asortimane poput proizvodnje lisnatog tijesta ili danskog peciva, koji će biti plasirani na domaće i tržišta zemalja u regiji, te najavio i mogućnost novog upošljavanja. Potpisivanjem ugovora o zakupu slovenska tvrtka je preuzela 139 radnika Fidelinka Pekare, dok je 13, uglavnom iz administracije ili pred mirovinom, ostalo bez posla.

Spisak nezakonitosti u privatizaciji Severa

Udruga građana Subotice »Solidarnost« će uz pomoć uprave Grada napraviti registar svih kaznenih djela, nezakonitosti i dokaza koji ukazuju na kršenje odredbi prilikom privatizacije »Severa«, a ovaj registar će biti proslijeđen nadležnim državnim tijelima. U postupku revizije privatizacije tražit će se izuzeće onih koji su u tome već sudjelovali, kažu u »Solidarnosti« te ističu kako je nedopustivo da sud za devet godina od 1500 predmeta, u kojima otpušteni radnici »Severa« traže nadoknade, donese samo dvije konačne presude.

Manipuliranje mandatima?

Predsjednik Gradskog odbora Saveza vojvođanskih Mađara *Jenő Maglai* optužio je Gradsko izborno povjerenstvo da je nakon izbora za mjesne zajednice, primjenom pogrešne metode raspodjele mandata, njegovu stranku oštetilo za osam mjesta u skupštinama ovih tijela. On je zbog toga Osnovnom javnom tužilaštvu podnio i kaznene prijave protiv N.N. osobe i zatražio od nadležnih tijela da utvrde »tko je nalogodavac i izvršitelj izborne krađe«. Maglai je također za manipuliranje oko raspodjele mandata optužio Demokratsku stranku. DS se također obratila priopćenjem u kojemu se navodi da je Izborno povjerenstvo prilikom preračunavanja mandata primjenilo pogrešnu formulu Dontovog sistema iz 2007. godine, te je neosporno da preraspodjela mandata u 15 mjesnih zajednica nije urađena sukladno važećim parametrima. U priopćenju se navodi da će vijećnička grupa DS-a na prvoj sljedećoj sjednici Skupštine Grada Subotice tražiti utvrđivanje odgovornosti svih koji su sudjelovali u obradi rezultata izbora i podnijeti zahtjev za smjenu kompletnog Izbornog povjerenstva. Primjenom pogrešne metode raspodjele mandata osim SVM-a oštećena je i Demokratska stranka za tri mjesta manje, Demokratskoj stranci Srbije uskraćene su četiri pozicije, a Liga socijaldemokrata Vojvodine je ostala bez jednog mandata.

Oprezno s kupanjem na Paliću

Povodom otvorenja kupališne sezone, 14. lipnja je izvršeno prvo uzorkovanje vode za mikrobiološke analize na plažama Paličkog jezera: Ženski štrand, Muški štrand i Jedriličarski klub.

Na osnovi rezultata laboratorijskih ispitivanja i stručnog razma-

tranja uzorci ukazuju na poboljšanu kvalitetu vode u odnosu na prethodnu godinu. Temeljem Uredbe o klasifikaciji voda, prema broju nađenih koliformnih bakterija u 100 ml uzorka, voda odgovara IIb klasi površinskih voda koje su podesne za kupanje, rekreaciju i sportove na vodi. Međutim, kako je u ispitivanim uzorcima konstatiran sadržaj koliformnih bakterija, kod osjetljivih osoba se preporučuju pojačane higijenske mjere prije i nakon kupanja. Zavod za

javno zdravlje će tijekom kupališne sezone svaka dva tjedna raditi analize kakvoće vode s aspekta pogodnosti za kupanje, o čemu će redovito obavještavati građane.

Tradicionalni diplomatski teniski turnir

Teniski klub Spartak iz Subotice po šesti put je bio domaćin tradicionalnog diplomatskog teniskog turnira »Dan Europe«, održanog prošle subote, 18. lipnja, na kojemu su uz tenisače iz diplomatskog zbora na službi u Republici Srbiji sudjelovali i članovi kluba domaćina. Gostujuća momčad predvođena veleposlasticima Mađarske, Italije i Velike Britanije ostvarila je uspjeh u sportskom natjecanju igre teniskih parova, ali je i ovoga puta konačnu pobjedu odnijelo prijateljstvo i druženje svih sudionika ove lijepe manifestacije. »Uvijek nam je drago ugostiti uvažene goste koji diplomatsku djelatnost obavljaju u našoj zemlji i kroz ljepotu teniske igre širiti prijateljstvo među narodima«, rekao je *Ladislav Irsai*, predsjednik Teniskog kluba Spartak.

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu
 551-045
Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

ZAPOČEO PROJEKT RESTAURACIJE UNUTRAŠNOSTI CRKVE SV. JURJA

Prave boje zidnih slika

U crkvi sv. Jurja počeo je zamašan posao da se na zidove i stupove unutrašnjosti zdanja vrati originalan izgled koji je ova lijepa građevina neogotičkog stila imala u vrijeme kada je podignuta krajem devetnaestog stoljeća, 1896. godine. Ovog ljeta odvija se prvi dio toga zahvata, restauracija dvije velike zidne slike (»Isusovo uskrsnuće« i »Isusovo uzašašće«) u apsida-ma crkve, koju provodi slikarica i restauratorica Subotičanka *Korhecz Papp Zsuzsanna*. Autor slika je akademski slikar *Szirmai Antal* (Subotica 1860. - Kiskundorozsma 1927.), čija su djela na zidovima više crkvenih objekata (Odžaci, Vršac).

»Nažalost, ove zidne slike su prije nekoliko desetljeća preslikane, a tada je i kompletna unutrašnjost crkve oličena i prekrivena je originalna zidna dekoracija. Što se tiče slika, kompozicija je ostala, ali su detalji preslikani a boje izmijenjene, te ih sada u tragovima nalazim skidajući naknadno nanese slojeve farbe«, kaže *Korhecz Papp Zsuzsanna* kraj skela podignutih uz sliku »Isusovo uskrsnuće«, koja se prva restaurira.

IZAZOVI UMJETNOSTI

Restauracija je izazovan posao vraćanja pogledu javnosti originalnog djela kakvog se sjećaju tek najstariji župljani. Nakon prve slike uslijedit će isti proces i na drugoj zidnoj slici.

»Tehnika zidne slike je vjerojatno originalno bila kombinirana s uljanom tehnikom, ali nažalost zbog loših priprema nositelja, žbuke, već za vrijeme slikanja sam majstor je

*Dvije velike zidne slike, radove akademskog slikara Szirmai Antala, restaurira Korhecz Papp Zsuzsanna otkrivajući tragove detalja i boja originalnih umjetničkih djela ispod naknadno nanesenih slojeva farbe * Realizaciju projekta restauracije dvije zidne slike i izradu plana potrebnih radova da bi se na zidove crkve vratila dekoracija kakvu je imala u vrijeme kada je podignuta, financira zaklada iz Mađarske*

Zidna slika impozantnih razmjera prije postavljanja skela

popravljao svoje djelo. Ne zna se u kakvom je stanju bila slika prije nego što su je preslikali, vjerojatno u veoma lošem, jer

bilo je i takvih planova da će se i to oličiti, poput manjih kompozicija u brodu crkve. Nakon tog ličenja iz sedamdesetih

godina sve je postalo sivo, a u originalu je sve bilo u bojama, u toplim crvenim, zelenim, žutim nijansama, kao u srednjem vijeku. I oltari su rađeni u stilu neogotike u tirolskoj radionici obitelji Stuffleger, koja i danas postoji. Zamislimo kako je sunčeva zraka obojena vitražima vibrirala na tim detaljima...«, iznosi svoje impresije *Korhecz Papp Zsuzsanna*.

Paralelno s restauracijom slika, stručnjakinja pravi »sonde« i na zidnim površinama unutrašnjosti crkve, što znači da se sa pojedinih dijelova skidaju slojevi farbe i otkrivaju detalji kojima su bili dekorirani zidovi, lijepim bojama i oblicima kakve su nekada izvodili stari majstori. Skidajući slojeve nanese farbe *Korhecz Papp Zsuzsanna* nastoji u potpunosti rekonstruirati nekadašnji izgled dekoracije zidova i stupova crkve, služeći se prepoznavanjem tragova koji su ostali ispod farbe. U tome ima pomoć i starijih koji se još sjećaju lijepo dekoriranih površina. »I mustre su uzete po gotičkim uzorima, ali se sve miješa s aktualnim stilom, stilom secesije«, dodaje *Korhecz Papp*.

OBNOVA LIJEPOG ZDANJA

Uz restauraciju slika odvija se i rekonstrukcija nekadašnjeg uređenja, za sada na papiru, tj. priprema se plan poslova i zahvata koje bi trebalo uraditi na unutrašnjosti crkve da bi joj se vratio izgled koji je imala do grubih izmjena koje su uslijedile početkom sedamdesetih godina. Pripremu ovoga plana, kao i aktualnu restaura-

ciju dvije velike zidne slike financira zaklada »Szülőföld Alap« iz Mađarske, koja je prethodnih godina pomogla i obnovu unutarnje dekoracije u crkvi svetog Križa. Bude li vremenom uz pomoć donacija unutrašnjost crkve vratila svoj originalni izgled zidova, još uvijek ostaje otvoreno pitanje vraćanja vitraža, što je vrlo skup posao. »Crkva je nekada bila puna vitraža, ali su uništeni u bombardiranju Subotice u Drugom svjetskom ratu. Razbijeni su u paramparčad. Za neke od njih bi se još mogli pronaći stari nacrti, za one koji su objavljeni u tadašnjim stručnim časopisima u Budimpešti«, kaže Korhecz Papp Zsuzsanna. Restauracija slika, veliki posao, detalj je unutar »velikog pospremanja« ovog lijepog zdanja koje je u svom postojanju pretrpjelo nekoliko velikih šteta i nastavilo živjeti okrnjenog izgleda. Nakon što je u velikoj oluji 1925. godine srušen toranj, ponovno je podignut, ali je ostao bez »Žolnai« crijeva kojim je bio prekriven, a zatim su u bombardiranju stradali svi vitraži. Nešto je učinio i tijekom vremena, pa se sada uređuje korak po korak. »Dobili smo donaciju od mađarske države i prošle godine smo obnovili stubišta, sva crkvena vrata, glavni križ ispred crkve i sada radimo na unutrašnjosti crkve« kaže Istvan Palatinus, župnik u župi sv. Jurja. »Ujedno smo konkurirali za sredstva Fonda za kapitalna ulaganja projektom obnove krova. Krov je u lošem stanju, neophodno je obnoviti pokrov i metalnu konstrukciju, a još je veća opasnost od padanja ukrasa s krova. Nadamo se da ćemo tako korak po korak, ovisno od sredstava, uspjeti obnoviti ovo prelijepo zdanje«.

Katarina Korponaić

HNV SUFINANCIRA PROJEKTE HRVATSKIH UDRUGA

Puno zahtjeva, a malo novca

Hrvatsko nacionalno vijeće podržalo je s milijun dinara 41 projekt hrvatskih udruga

Odbor za kulturu Hrvatskog nacionalnog vijeća donio je odluku o raspodjeli sredstava za sufinanciranje hrvatskih udruga i organizacija kojom je s ukupno milijun dinara podržan 41 projekt. Prilikom svečanog potpisivanja ugovora o sufinanciranju u petak, 17. lipnja, predsjednik HNV dr. Slaven Bačić istaknuo je da se projekti udruga prvi puta sufinanciraju putem natječaja te da će ove godine biti raspisan još jedan ovakav natječaj, također s ukupnim iznosom od milijun dinara. On je naveo da je Odbor za kulturu odluku o raspodjeli sredstava donio nakon konzultacija sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata i s članovima Izvršnog odbora HNV-a, te kako se nastojalo pomoći što većem broju udruga, osobito onima koje za svoje aktivnosti do sada nisu dobile novac na republičkim, pokrajinskim ili općinskim natječajima. »Prije svega smo vodili računa da dođemo do nekakve pravičnosti i pomognemo i nekim udrugama koje su izvan Subotice, recimo, htjeli smo više potpomoći društvo 'Matoš' u Plavni. Gotovo je osam milijuna dinara bilo predmet različitih zahtjeva udruga, a raspolagali smo samo s milijun. Većina ovih donacija, na žalost, nisu prevelike, kreću se od 10.000 do 50.000 dinara, a u najvećem broju dodijeljeni iznosi su oko 20.000 do 30.000 dinara. Zaista je bilo mnogo aplikacija i teško je bilo udovoljiti svima, ali nastojali smo da svaka udruga dobije i da svima pomognemo«, rekao je Bačić te dodao, kako je moguće da sredstva natječaja u drugom polugodištu budu i dvostruko veća, što će ovisiti o ishodu sudskog postupka s bivšim dužnosnikom HNV-a Lazom Vojnićem Hajdukom. On je iznio podatak da dva milijuna dinara izdvojenih za sufinanciranje udruga predstavlja oko 12 posto ukupnog proračuna HNV-a.

Član Odbora za kulturu Ivica Dulić je napomenuo kako je jedna od dilema prilikom odlučivanja o raspodjeli bila – treba li odobravati sredstva za

financiranje putovanja ili treba podržavati samo projekte i manifestacije, te kako bi u tom smislu trebalo precizirati kriterije, a Josip Ivanković iz Pučke kasine je zatražio da za rad udruga bude izdvojeno više sredstava, te odmah i sugerirao kako bi se višak novca mogao naći u Hrvatskoj riječi i nakladničkoj djelatnosti.

Predsjednica Udruge hrvatske mladeži Krov Nevena Balažević kaže kako im je za projekt za hrvatske linkove dodijeljeno 20.000 dinara, što će biti dovoljno novca za dio aktivnosti u okviru kojih su planirani seminari, predavanja i radionice. Ona kaže da je zadovoljna dodijeljenim iznosom te da će Udruga aplicirati na još neke natječaje. Hrvatskoj čitaonici u Subotici dodijeljena su sredstva za dva projekta – 20.000 dinara za Književno prelo održano početkom godine i 50.000 za 9. susret pučkih pjesnika Lira naiva u Novom Sadu. Bernadica Ivanković očekuje da će Hrvatska čitaonica i na drugom natječaju HNV-a dobiti sredstva za manifestacije Dani Balinta

Potpisivanje ugovora s udrugama

Vujkova i pokrajinsku smotru recitatora. Hrvatska glazbena udruga Festival bunjevački pisama ove godine po 11. put organizira festival, kao i 7. smotru dječjih pjevača i zborova. Dopredsjednik Udruge Vojislav Temunović kaže da su sredstva koja su im odobrena za ta dva projekta značajna, premda ne i dostatna, ali će im pomoći u lakšoj realizaciji programa.

S. M.

ISKUSTVA HRVATSKE U PODRUČJU ZAŠTITE AUTENTIČNIH POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

Hrana s oznakom

Hrvatska potiče registraciju proizvoda oznakom zemljopisnog podrijetla, jer se na taj način želi zaustaviti trend iseljavanja stanovništva s ruralnih prostora, omogućiti kvalitetnije bavljenje poljoprivredom, te plasirati takve proizvode u ruralnom turizmu, što sve skupa promovira i samu državu

Slavonski kulin, paški sir, istarski pršuti, poljički soparnik, lički krumpir, zagorski puran – cijelo područje Hrvatske pokriveno je s dvadesetak proizvoda prepoznatljivog imena i kvalitete. Zašto je važno imati takve proizvode, kakva je zakonska regulativa i kako se u Hrvatskoj provodi postupak registracije takve hrane, što propisuje zakonodavstvo EU – bila je tema stručnog skupa održanog u okviru, prošlog vikenda u Subotici održanog, sajma »Ukusi tradicije«.

U Hrvatskoj je oko dvadesetak proizvoda u postupku registracije oznakom zemljopisnog podrijetla, oznakom izvornosti ili oznakom tradicionalnog ugleda, tj. svaki proizvod se definira samo u jednoj od ovih kategorija ovisno o tome što se želi zapravo zaštititi. Budući da je 2001. godine Hrvatska preuzela zakonodavstvo EU, trenutačno su po novoj proceduri zaštićena samo dva proizvoda – paška morska sol i istarski pršut. »Ranije smo imali sustav koji je bio definiran drugim zakonima pri državnom Zavodu za intelektualno vlasništvo, s tim da se u novom zakonodavstvu propisuju posebne kategorije za vino, jaka alkoholna pića i vinski ocat«, kaže *Jelena Đugum*, ravnateljica Uprave za sigurnost i kakvoću hrane pri Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Republike Hrvatske, koje je po novom zakonu nadležno tijelo za certifikaciju.

PROCEDURA NIJE KOMPLICIRANA

Ona ističe kako sama procedura prilikom prijave Ministarstvu nije komplicirana i obično traje šest mjeseci do godinu dana, ali složeno je stići do te prijave, jer se proizvođači moraju udružiti u udrugu, zadrugu ili bilo koji oblik organizacije, što obično traje i po nekoliko godina, potom treba definirati specifikaciju proizvoda koji se želi zaštititi, što je također dug proces, jer treba prikupiti podatke i prateće dokumente kako bi se registracija izvršila na valjan način. Kada na koncu proizvod dobije nacionalnu oznaku to još uvijek nije i oznaka koju prihvaća EU. »S obzirom da nismo još zemlja članica EU, morali smo u stvari uspostaviti nacionalni sustav koji je istovjetan sustavu EU, tako se prvo na razini države Hrvatske ta oznaka zaštititi i onda ta prijava ide zapravo prema EU, odnosno, prema Bruxellesu. Same zemlje članice, primjerice Francuska, Njemačka, Švedska, mogle su odlučiti na svojoj nacionalnoj razini da li žele to raditi isto tako ili jednostavno samo prijavu prosljediti u Bruxelles. Po našim iskustvima mislimo da je i nakon ulaska u EU bolje zadržati ovaj nacionalni sustav i nacionalnu oznaku, jer se ipak dio te procedure, koja je dosta složena, ne događa onda na razini EU, već se ipak dio isfiltrira na nacionalnoj razini. Jer, jednom kad se zaštititi oznaka na nacionalnoj razini, i slučajno

bude problema na europskoj razini, ta oznaka više ne vrijedi niti na nacionalnoj«, objašnjava Jelena Đugum.

Na ovaj način je u EU registrirano oko tisuću proizvoda, i naći se u društvu prepoznatljive kvalitete nije jednostavno i lako. »U zemljama EU se 40-tak godina uspostavljao taj sustav kojim su štitili svoje proizvode koji imaju određenu kvalitetu, ali naravno tako postižu i veću cijenu na tržištu. Ulaskom novih deset zemalja prije nekoliko godina i nas, koje smo zemlje pristupnice, konkurencija je, naravno, sve veća. Samim time i taj postupak je napravljen složenijim, i zapravo se oni na neki način štite od nadiranja novih proizvoda s evo i ovih naših prostora. Čuvaju se od konkurencije, iako ja mislim da će mali broj proizvoda s ovog područja biti u takvim količinama koje bi mogle konkurirati primjerice grčkom feta siru ili španjolskom maslinovom ulju. Ti proizvodi će imati puno veći

značaj na lokalnom tržištu same države i u okruženju«, kaže Jelena Đugum te objašnjava zašto je za državu bitno poticati certifikaciju proizvoda prepoznatljive kvalitete. »Mi potičemo to iz više razloga, a jedan od osnovnih je taj što u Hrvatskoj, kao i u svijetu, postoji trend iseljavanja s ruralnih prostora prema urbanima, i na taj način se pokušava stanovništvo zadržati u tim prostorima da se bavi poljoprivredom, odnosno prehrambenom proizvodnjom i da se takvi proizvodi plasiraju i u ruralnom turizmu. Značaj toga da je proizvod prepoznatljiv s određenom kvalitetom velik je i za samu državu. Tako je paški sir osvajao 2010. značajne nagrade i na nekim europskim natjecanjima. Znači s te strane se promovira i država, a u krajnjem slučaju i sam proizvođač ima puno veću korist od takvih proizvoda kad su zaštićeni.«

ZAŠTITA LIČKOG KRUMPIRA

Poljoprivredna zadruga Lovinac upravo je u postupku zaštite ličkog krumpira, a njezin upravitelj *Nikola Vidaković* objašnjava kako je taj projekt zaštite pokrenut upravo zbog zloupotrebe imena lički krumpir. »On je kod potrošača prepoznat kao

»Ukusi tradicije«

Regionalni sajam tradicionalnih specijaliteta domaće hrane, vina i rakije »Ukusi tradicije« po prvi puta je organiziran u Subotici 17. i 18. lipnja, a zahvaljujući dobroj i zanimljivoj organizaciji i ponudi prvi dojmovi i ocjene su izuzetno pozitivne. Sudjelovalo je više od pedeset proizvođača, među kojima »Eko grup« iz Skoplja s makedonskim ajvarom, proizvođači organske hrane Udruženja »Terras«, Kasetar »Somborski salaši«, bio je postavljen poseban štand s ponudom specijaliteta mađarske gastronomije, a u vinskoj ulici sajma predstavile su se subotičke vinarije, te vinarije iz Mađarske i Hrvatske. Organizatori, marketing poduzeće »Piar« i Udruženje vinogradara i vinara subotičke regije, priredili su i zanimljiv zabavni program za posjetitelje.

krumpir više kvlitete i potrošači su spremni platiti za njega višu cijenu, a naravno onda to koriste razni prekupci i trgovci. Zakonski je još uvijek to nedefiniran prostor gdje nema striktnih kazni za nešto što se krivo daklarira, i bez obzira što kod nas postoji zakon, još uvijek se ne provodi i teško ga je provoditi. Tako se dešavalo da se 90 posto krumpira na tržnicama prodaje pod imenom lički a da to nije, i na taj način su nanosili štetu pravim proizvođačima, jer se oni nisu mogli boriti cjenovno s konkurencijom tog nekvalitetnijeg i jeftinijeg krumpira. Onda je prije deset godina napravljena Udruga proizvođača ličkog krumpira upravo s ciljem da to zaštite, međutim, kako još nije uopće tada bio niti jedan proizvod u Hrvatskoj zaštićen, nisu uspjeli osim ideje ništa napraviti po tom pitanju», objašnjava Vidaković. Prije četiri, pet godina projekt zaštite ponovno je pokrenut, a da to

nije lako, barem u slučaju krumpira, pokazuje njihovo višegodišnje nastojanje da ispune sve neophodne uvjete.

»Dosta je težak organoleptički opis proizvoda u smislu okusa, jer nema baš previše degustacija krumpira kao za vino, gdje imate milijun riječi za okus. Uspjeli smo ipak doći u kontakt s nekim ljudima u Nizozemskoj koji se baš bave degustiranjem krumpira i definiranjem okusa,

tako da su oni kod krumpira već determinirali 15-tak različitih okusa. Onda, recimo, treba prikupiti povijesne dokaze. Bez obzira što su svi u Hrvatskoj čuli za lički krumpir treba dokazati da se to ime koristi više od 25 godina. Našli smo da se lički krumpir spominje u nekoj knjizi iz 1938. godine, pa smo našli neke TV zapise iz 1986., ali traže nam još barem jedan, dva dokumenta. A onda je tu

problem i to što ne smijete previše strogo definirati neke stvari, jer to sve podliježe kontroli certifikacijskih tijela tako da ne smijete doći u poziciju da sami sebi odrežete granu na kojoj sjedite«, objašnjava Vidaković, te dodaje kako se ipak nada da će do kraja ove godine lički krumpir dobiti oznaku zemljopisnog podrijetla.

S. Mamužić

KOMEMORACIJSKI SKUP POVODOM GODIŠNJICE DEPORTACIJE SUBOTIČKIH ŽIDOVA

Ne smijemo oguglati na svirepost

Židovska zajednica ni u Subotici ni u Srbiji nema tretman koji na osnovi doprinosa kulturi, gospodarstvu, znanosti i veličini patnje zaslužuje

U povodu 67. godišnjice sjećanja na deportaciju oko 4.000 subotičkih Židova izaslanstvo grada položilo je 16. lipnja vijence na spomenik kod geta u Ulici Pala Papa, a potom je komemoracijska svečanost nastavljena u dvorištu sinagoge u nazočnosti brojnih predstavnika lokalne samouprave, židovske zajednice, predstavnika kulturnih institucija i ostalih nacionalnih zajednica.

Gradonačelnik *Saša Vučinić* istaknuo je kako je povijest Subotice nemoguće zamisliti bez velikog doprinosa Židova u gospodarstvu, graditeljstvu i kulturi grada, te podsjećajući kako je prije dvije godine grupa

huligana oskrnavila židovsko groblje, istaknuo: »Danas se osjećam mnogo ponosnije, jer je samo prije nekoliko dana država u kojoj zajednički živimo donijela odluku o zabrani Nacionalnog stroja, profašističke oranzacije, i time pokazala da obvezu, koju u ovom gradu kroz suradnju židovske općine i grada, negujemo i obvezu na sjećanje, koje stvaramo zajednički, preuzima i država i da neće dozvoliti da oni koji ne razmišljaju na taj način budu ozakonjeni«.

Ističući kako je sjećanje na stradanje Židova obveza koju treba prenijeti i na mlade naraštaje, Vučinić je dodao kako bi stoga dvorište sinagoge na ovaj

datum trebalo biti puno učenika. Predsjednik Židovske općine *Tomislav Halbror* istaknuo je da je ovaj datum važno obilježavati ne zbog židovske zajednice, nego zbog ostalih građana Subotice. »Ne smije se dopustiti da se šovinizam razvije do mržnje između nacionalnih grupa do te mjere da jedna želi istrijebiti druge. Mi, građani Subotice, ne smijemo dozvoliti da oguglamo na ispade, na atrocitet koji se dešava prema nekoj drugoj nacionalnoj grupi«, rekao je Halbror. Potpredsjednik Skupštine Vojvodine *Branislav Mitrović* istaknuo je da židovska zajednica ni u Subotici ni u Srbiji nema tretman koji na osnovi doprinosa kulturi, gos-

podarstvu, znanosti i veličini patnje zaslužuje. »Na žalost, vrijeme koje je iza nas samo dokazuje, a tome je dokaz i ova prelijepa sinagoga, koja je treća u svijetu po veličini a po mome mišljenju možda najljepša u svijetu, i vidite u kakvom je ona derutnom stanju da još uvijek nisu pronađena sredstva za njenu adaptaciju, a što svakako zaslužuje kako židovska zajednica Subotice, Vojvodine, Srbije tako i svi mi žitelji Vojvodine«, rekao je Mitrović.

Komemoracijski skup, nakon molitve i polaganja vijenaca, završen je prijamom u Židovskoj općini.

S. M.

GYÖRGYI ORSZAG TÉGLAS I DANAS RUČNO IZRAĐUJE PAPIRNATE ŠABLONE ZA LIČENJE

Papirnatih šablona koje je ručno izradila Györgyi Orszag Tèglas nekada su korišteni u dekoriranju zidova u prostorijama Gradske kuće, a ne tako davno i u oslikavanju svoda nad ulazom u Veliku

vijećnicu, povremeno su potrebni i u restauraciji zidnog dekora u crkvama, pa ipak žena, koja je uspjela sačuvati roditeljsku tradiciju i iskustvo u ručnoj izradi papirnatih šablona za ličenje i pravi ih i dalje, danas više ne

može priuštiti ni mini lokal za prikaz i prodaju onoga što stvara. Ima samo jednu malu improviziranu tezgu na Mliječnoj tržnici i taj kutak okruži svojim proizvodima, a izrađuje ih popodne u miru doma svog. A i u tom kutku i šarenilu tržnice povremeno je nađu – stranci. Šetajući tržnicom uoče da su proizvodi Györgyi Orszag Tèglas drugačiji od uobičajene

ponude na tržnici, da predstavljaju i podsjećaju na prošlost i tradiciju ovoga grada, i šablon izaberu za subotički suvenir. Zatraže i potpis.

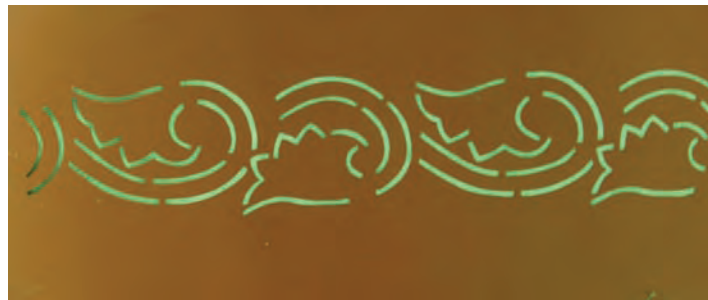
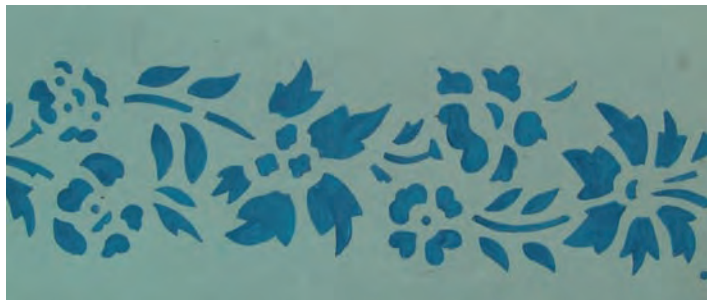
POVRATAK OBITELJSKOM OBRTU

U mladosti Györgyi nije pomišljala da će se baviti zanatom uz koji je rasla, interesiranja su je više vodila prema drugim područjima, tvornicama i institucijama, ali se obiteljskoj tradiciji vratila kada roditelja više nije bilo i 1993. godine nastavila tamo gdje su oni stali.

Stari način za uljepšavanje prostora

*U kutku Mliječne tržnice pokraj kioska još je moguće naći papirnatu šablone kakvim su nekada u ličenju oslikavani rubovi stropova i zidovi, jer taj jedinstveni zanat njeguje Györgyi Orszag Tèglas, čuvajući ga nakon roditelja * Možda pravi značaj, pa i perspektivu rukom izrađenih šablona, najbolje osjećaju stranci kupujući ih kao suvenire ovoga podneblja u slučajnim šetnjama tržnicom, i pokazujući tim činom da ovakvim proizvodima treba naći mjesta i u suvenirnicama*

Ali »zlatno doba« šablona za uljepšavanje zidova kao da je tada već prošlo. »Moj otac György ili majstor Đorđe kako su ga zvali, bio je idejni tvorac svega. U Suboticu je došao iz Sombora, gdje se prvo bavio ličenjem a zatim se opredijelio za izradu šablona. U bolja vremena imao je radnika koji je sjekao šablone, a mama Milena je izlazila na tržnice i prodavala ih. Postojale su temeljne matrice s kojih je mustre prenosio na papir, a neke je i kreirao.

Očeva radnja bila je u Zmaj Jovinoj ulici, potom u Cara Lazara, i na kraju u obiteljskoj kući u Ulici Miloša Obilića. Kada je György 1993. preuzela obiteljski posao, započela ga je u kiosku na Mliječnoj tržnici, ali je vremenom potražnja za šablonima opadala a time i mogućnost financiranja zaku-pa. Trgovina šablonima stigla je do stolića i tržnog kutka. »Besparica je, potražnja je znatno opala. A nekada je od ovog zanata normalno mogla živjeti naša četveročlana obitelj. Posla je bilo mnogo više i narudžbe su stizale sa svih strana nekadašnje Jugoslavije, pogotovu iz Makedonije gdje je postojalo izuzetno dobro tržište.« Odana svom pozivu i u želji da je ponuda što raznovrsnija, György i dalje proizvodi šablone za različite namjene pri ukrašavanju zidova, pa tako postoje oni za dekoraciju kutova, zatim rubova zidova, i mnogo veći – za oslikavanje cijelog zida, i to po potrebi i u više boja. Ali tako velike šablone danas radi samo po narudžbi.

DUG PROCES IZRADE

Za ručnu izradu šablona potrebno je i vrijeme i strpljenje, ali i znanje rukovanja alatom koji se koristi – dlijetom. »Postavim dlijeto na liniju i kuckajući drvenim čekićem pomičem ga po liniji, odnosno, iscrtanom obliku na papiru. Postoji nekoliko vrsta dlijeta koji se koriste u isjecanju mustre. Istovremeno pravim četiri do šest primjeraka šablona, ovisno od toga u koliko slojeva sam postavila papir, i cijeli proces traje satima. Zatim se svaki komad papira s izre-zanom mustrom boji i lakira, na neki način impregnira, da bi prilikom ličenja bio čvršći, odnosno, da se šablon ne bi raskvasio«, u najkraćim crtama objašnjava György Orszag Téglaš način na koji se prave šablone s različitim mustrama, često s cvjetnim motivima, geometrijskim oblicima, prizorima krajolika i slično.

Raduje je što su među tim, danas malobrojnim kupcima, upravo mladi ličioci koji nude usluge dekoriranja zidova na starinski način, ali i mladi ljudi koji se opredjeljuju da, uređujući svoja domaćinstva, koriste šablone za uljepšavanje ambijenta. »Mladi šablone primjenjuju u različite svrhe, ne samo za dekoriranje zidova. Primjerice, jedna umjetnica koristila ih je za ukrašavanje lampi i dekorativnih jastučnica, šablonima su oslikavali i namješ-taj ili saksije...«

Pokušavajući u starom zanatu ponuditi i nešto novo, pružiti i jedan suvremeni i osobni pečat obiteljskoj tradiciji, a povećati

zainteresiranost kupaca i zimi kada se šablone za ličenje uopće ne traže, György je napravila i svečarske šablone, pa za zim-ske radosne blagdanske dane ponudi forme kojima se »snijegom« u spreju mogu ukrašavati i prozori, primjerice slikama anđela, borova, Snjegovića ... Ovoga ljeta opet je u situaciji

da svojim zanatom i znanjem pomaže restauraciji originalnih djela, sada izradom šablona kojima će se zidnim slikama u crkvi sv. Jurja vratiti okviri kakve su imale u vrijeme kada su nastajale krajem devetnaestog stoljeća.

Katarina Korponaić

ŠOKADIJA U SESVETSKOM KRALJEVCU

Na »XI. prigorskim danima«, održanim u Sesevskom Kraljevcu, članovi KPZH »Šokadija« iz Sonte nagrađeni za najljepšu narodnu nošnju, a publiku osvojili prikazom berbanskih običaja iz Sonte

Kao jedina folklorna skupina iz Srbije, Kulturno-prosvjetna zajednica Hrvata »Šokadija« iz Sonte sudjelovala je na dvodnevnoj međunarodnoj manifestaciji »XI. prigorski dani«, održanoj u Sesevskom Kraljevcu 17. – 18. lipnja, na otvorenoj sceni kod Osnovne škole »Sesevski Kraljevec«, u organizaciji Kulturno-umjetničke udruge »Prigorec«. U petak je održana smotra dječjih folklornih ansambala i zabavna večer uz svirku sastava »Tik-tak«. Organizirano je i predstavljanje poljoprivrednih proizvođača, tradicijskih obrta s područja Zagreba, te prodajna izložba domaćih kolača. Drugoga dana održano je prvenstvo škola Zagreba i Zagrebačke županije u hrvanju i pokazna vježba DVD-a Sesevski Kraljevec. Na radost velikog broja domaćih navijača pobjednički pokal osvojila je hrvatska vrsta OŠ »Sesevski Kraljevec«, čiji je ravnatelj hrvatski as i reprezentativac bivše SFRJ *Ivica Vlašić*.

U završnom, večernjem dijelu programa nastupilo je sedam kulturno-umjetničkih društava, među kojima su bili i folklorci i tamburaši »Šokadije«. Večernji program otvoren je revijom parova u svečanim narodnim nošnjama iz mjesta sudionika manifestacije. Ubedljivo najveći pljesak gledatelja, ali i najviše glasova stručnog povjerenstva,

dobio je par *Ljiljana Šokac* i *Viktor Feher*, koji su bili odjeveni u svečanu nošnju sončanskih Šokaca. Tako su »Šokadinci« nagrađeni velikom tortom, namijenjenom najljepšem paru u narodnoj nošnji. Potaknuti uspjehom Ljiljane i Viktora, a i glasnim pljeskom publike, izvorne berbanske običaje Sonte u koreografiji *Aljoše Mihajle* izveli su vrlo nadahnuo, pa su na izlasku s pozornice svojim bečarcima izazvali i novu buru pljeska.

Nakon završetka smotre, uz svirku TS-a »Kao nekad« i tradicionalnu tombolu održano je nezaboravno druženje sudionika smotre i brojnih uzvanika. U nedjeljno prijedpodne domaćini su Sončanima organizirali posjet zagrebačkoj katedrali. »Uložili smo puno truda u organizaciju naše manifestacije, a nastupi naših gostiju bili su više nego dobri. Već četvrtu godinu za redom na »Prigorskim danima« gostuju i Vojvodani. Tako smo u sončanskoj »Šokadiji« i somborskom »Vladimiru Nazoru« stekli velike prijatelje, a nastupali smo i mi u njihovim sredinama. Naša publika je i ove večeri pokazala koliko su joj vojvodanski Hrvati bliski, a i mi smo u Sonti i Somboru za nastupe nagrađivani burnim pljeskom. To je očiti znak da ova prijateljstva imaju budućnost«, kaže predsjednica »Prigorca« *Vinka Mareković*.

Ivan Andrašić

FESTIVAL U TAVANKUTU »DJECA SU UK

Djeca su naša sa

Na programu ovogodišnjeg festivala, koji je otvorila generalna konzulica RH u Subotici Ljerka Alajbeg, svoje plesno i pjevačko umijeće prezentirali su mališani iz Žednika, Bikova, Slovaci iz Bačkog Petrovca i dvije skupine domaćina

Festival dječjeg folklora »Djeca su ukras svijeta« održan je 19. lipnja u Domu kulture u Tavankutu. HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta je organizator ovoga festivala i održava ga lijepi niz godina bez prestanka.

Na programu ovogodišnjeg festivala, koji je otvorila generalna konzulica RH u Subotici *Ljerka Alajbeg*, svoje plesno i pjevačko umijeće prezentirali su mališani iz Žednika, Bikova, Slovaci iz Bačkog Petrovca i dvije skupine domaćina. Svatko od njih se predstavio s po dvije koreografije.

PONOSIMO SE NAŠOM DJECOM

»Poštovani prijatelji, dragi posjetitelji, pre svega draga djeco sudionici XVI. festivala, čestitam svima onima koji su ustrajali. Šesnaest godina se slavi dječja kreacija, šesnaest godina slavimo sve ono što nam djeca prikazuju, ono čime nas razveseljavaju i ja mislim da velikim pljeskom djeci treba čestitati što su i sada imali snage s roditeljima doći uveličati nam ovaj današnji dan. Ponosimo se našom djecom na koju smo prenijeli našu baštinu – to je naša zadaća – da to činimo i u budućnosti. Mi kažemo: Djeca su naša budućnost. Oni su naša sadašnjost! Mi im trebamo dati sve ono što zaslužuju. Ja, dakle, pozdravljam sve goste i koristim prigodu otvoriti festival folklora i djece ovdje u Tavankutu. Tavankut je središte i tolerancije, Tavankut je središte izvrsnosti. Mnogi poznati ljudi su došli iz Tavankuta i vjerujem da će se to i nastaviti. A mnogi veliki ljudi se nalaze među

24. lipnja 2011.

Današnjost

ovom djecom. Svima srdačan pozdrav, a djeci posebno, i proglašavam današnji festival otvorenim.« To su bile tople riječi generalne konzulice kojima je oduševila sve nazočne.

I ovoga puta za dobro raspoloženje svih nazočnih pobrinule su se brojne maskote. Ovaj festival su krasili klaun, zec, zečica, krampus, mačka i Flora. Djeca koja su bila u publici, prije početka samog programa imala su prigodu slikati se i igrati se u dvorištu mjesnog Doma kulture sa svim maskotama.

Uz bunjevačke, mađarske, slavonske, slovačke, kao i plesove i pjesme iz Banata, nazočni su imali prigodu uživati u programu koji su mališani pripremili. Ljepota zajedništva različitih nacija nije izostala niti ove godine.

RAZVOJ FESTIVALA

»Prvi festival je organiziran 1996. godine na proslavi 50. obljetnice rada našega društva. U toj godini je svaki odjel imao svoje posebno predstavljanje, pa je tako i dječji odjel folklor održao svoj samostalan nastup uz prisustvo nekoliko gostujućih dječjih grupa. Ubrzo smo zamislili da se festival održava uz sudjelovanje dječjih skupina iz Hrvatske i skupina drugih nacionalnih manjina, kako bi se što bolje mogli upoznati i s drugim narodima s kojim živimo. Tako je festival postao multikulturalan«, rekao je *Ivica Dulić*, član predsjedništva HKPD-a »Matija Gubec« i predsjednik organizacijskog odbora dječjeg festivala.

Slavlje

»Šesnaest godina se slavi dječja kreacija, šesnaest godina slavimo sve ono što nam djeca prikazuju, ono čime nas razveseljavaju i ja mislim da velikim pljeskom djeci treba čestitati što su i sada imali snage s roditeljima doći uveličati nam ovaj današnji dan. Ponosimo se našom djecom na koju smo prenijeli našu baštinu – to je naša zadaća – da to činimo i u budućnosti«, kazala je generalna konzulica Ljerka Alajbeg

Ivica Dulić u nastavku govori i o promjenama u svezi s festivalom planiranim za naredne godine, kao i o problematici financiranja festivala: »Organizacijski odbor festivala u zadnjih par godina teži ovaj festival obogatiti i drugim sadržajima. Sastojao bi se od dječjih radionica, kao i drugih vrsta programa, a folklorna večer bi svakako bila kruna i završnica festivala. Sama problematika je u tome što je sam festival slabo potpomognut financijskim sredstvima kako lokalnih, tako i pokrajinskih i državnih institucija kulture. Govoreći o ovom festivalu, šesnaestom po redu, smatram da je on izuzetno uspio imajući u vidu financijsku situaciju ne samo našeg društva, nego i gostujućih društava, jer nekoliko grupa nije moglo doći baš iz toga razloga – nemaju dovoljno financijskih sredstava platiti putne troškove.«

Po završetku programa mališani su nastavili svoje druženje u holu OŠ »Matija Gubec« zajedno sa svim maskotama. Nakon večere i kolača, uslijedio je ples uz stare disko hitove.

Suzana Gagić

Planovi

»Organizacijski odbor festivala u zadnjih par godina teži ovaj festival obogatiti i drugim sadržajima. Sastojao bi se od dječjih radionica, kao i drugih vrsta programa, a folklorna večer bi svakako bila kruna i završnica festivala. Sama problematika je u tome što je sam festival slabo potpomognut financijskim sredstvima kako lokalnih, tako i pokrajinskih i državnih institucija kulture«, kaže *Ivica Dulić*.

EKOLOŠKO-GLAZBENI FESTIVAL »REGGAENERACIJA DUNAVA«

Jedinstvo edukativnih sadržaja

Svirke traju do samog jutra, kada se program nastavlja likovnom kolonijom, održava se edukacija za mlade, pa slijedi radionica s mladima »Aktivni za rijeke«, a održava se i promocija Sombor film festivala

Već tri godine unatrag u Bačkom Monoštoru, na Međunarodni dan Dunava, organizira se Reggaeneracija Dunava, ekološko-glazbeni festival. Ona predstavlja jedinstvo edukativnih sadržaja vezanih za podizanje svijesti o značaju ove rijeke, uz glazbene sadržaje u obliku dvodnevni reggae koncerata. Suradnici u realizaciji ekoloških aktivnosti su eminentne međunarodne organizacije, kao što su WWF i IUCN, a manifestaciju posjeti značajan broj mladih iz zemlje i okruženja. Festival se održava na prostoru Eko-rekreativnog centra u Bačkom Monoštoru, koji je smješten na samom obodu Specijalnog rezervata prirode »Gornje Podunavlje«, a predstavlja ekološku učionicu u prirodi.

MANIFESTACIJE BAZIRANE NA PRIRODI I TRADICIJI

Ovo vojvođansko selo se nalazi u neposrednoj blizini Dunava i SRP »Gornje Podunavlje«, pa je ova rijeka osnovni činitelj koji je utjecao na način života stanovnika Monoštora. Stotinama godina unatrag Dunav oblikuje način života ljudi na ovim prostorima, osnovne djelatnosti stanovništva vezane su za ovu rijeku, koja je oduvijek izdašna u svojim blagodatima, osiguravajući mu egzistenciju. Rječni ekosustav je također od vitalnog značaja i danas za socio-ekonomsku dobrobit cijele prekogranične regije. Monoštorci su svjesni prirodnih ljepota koje ih okružuju, pa se iz tog razloga i trude sačuvati ih za naraštaje koji dolaze. Kao odlično sredstvo za pro-

mociju i zaštitu prirode pokazale su se manifestacije bazirane na prirodi i tradiciji. Tako je, pokraj festivala koji promovira tradiciju, lokalne gastronomske specijalitete i glazbu – Bodrog fest, najznačajniji ekološki festival Reggaeneracija.

Reggaeneraciju ove godine organizira Udruga građana »Podunav« u suradnji sa »Zion crew« – monoštorskim bendom koji na ovom festivalu promovira svoj album »Rastamania«. Suradnici su i lokalne udruge, kao što su »Zeleni front« i »Studio 5« iz Sombora, a tu su i javne ustanove i poduzeća – Mjesna zajednica Bački Monoštor, Pokrajinsko tajništvo za urbanizam, graditeljstvo i zaštitu životnog okoliša, Ministarstvo životnog okoliša, rudarstva i prostornog planiranja, JP »Vojvodina šume«, OŠ »22. oktobar« iz Bačkog Monoštora i mnogi drugi.

POČETAK KONCEM RUJNA

Ovaj festival počinje 28. rujna ekološkom radionicom za djecu – učenike prvih razreda i djecu iz igraonice, zatim slijedi predstavljanje projekta obilježavanja šetne i biciklističke staze, koja kreće iz centra sela, a vodi do Dunava, nakon toga predstavljaju se lokalne udruge sa svojim sadržajima, organizira se radionica »Trash art« – uporaba otpada u kreativne svrhe, a nakon toga otvara se izložba podvodne fotografije. Sve ovo se odvija u ambijentu Eko-centra, pod otvorenim nebom.

U večernjim satima, oko 18 h počinju koncerti sastava i DJ-eva, pa tako nastupaju: BHC sound sistem (Zrenjanin),

Dushanbe selecta (Beograd), Grassilije selecta (Beograd), SASSJA (Tuzla), Showme selecta (Novi Sad) i Dreadkillaz (Kikinda).

Svirke traju do samog jutra, kada se program nastavlja likovnom kolonijom na kojoj sudjeluju članovi grupe »Obojeni«, u 14 h održava se edukacija za mlade na temu Dunava i prekograničnog UNESCO rezervata biosfere Dunav-Drava-Mura, u suradnji s WWF Srbija i JP »Vojvodina šume«, pa slijedi radionica s mladima »Aktivni za rijeke«, u suradnji s IUCN Srbija, a u 16 h održava se promocija Sombor film festivala – UG »Studio 5« Sombor – projekcija filmova u Centru građanskih aktivnosti.

U 18 h ponovno kreće glazbeni program, a nastupaju BHC sound sistem (Zrenjanin), Rasta goblins (Sombor), Zion crew (Bački Monoštor), ZAA (Kru-

ševac), MC Chakka (Zagreb) i Ruski lekari (Sombor).

Festival je otvorenog tipa – ulaz je besplatan, osiguran je prostor za kampiranje, pa se, kao i prethodnih godina, očekuju mnogobrojni gosti koji će provesti dva dana u Monoštoru, uživajući u prirodi i glazbi.

Dana 29. rujna je i kirbaj u selu, pa su dostupni sadržaji za sve uzraste – od djece do onih najstarijih.

Organizatori se nadaju lijepom vremenu i mnogobrojnim gostima, a gosti mogu očekivati samo dobru zabavu i uživanje u bogatom programu.

Zdenka Mitić

Kirbaj u selu

Dana 29. rujna je i kirbaj u selu, pa su dostupni sadržaji za sve uzraste – od djece do onih najstarijih.

BLIZINA GRANIČNOG PRIJELAZA – NI KORISTI, NI TEŠKOĆE

Život u Batrovcima

Šest arheoloških iskopina u blizini svjedoče o starosti i povijesti sela Batrovci u šidskoj općini. Tik uz samu desnu obalu rijeke Bosut, a u zagrljaju srijemskih šuma, kroz Batrovce se s južne strane proteže autocesta Beograd – Zagreb.

Kroz kapije Batrovaca u Srbiju ulaze Europljani tako da Batrovčani imaju izuzetne uvjete za razvoj seoskog turizma. Selo je poljoprivrednog karaktera, uglavnom se mještani Batrovaca bave zemljoradnjom i svinjogojstvom. Osnovna škola »Vuk Karadžić« (4 razreda) građena je 1888. godine i nalazi se pod zaštitom države. Samo tri kilometra od ovog mjesta nalazi se granični prijelaz.

Prema posljednjem popisu stanovništva na teritoriju naseljenog mjesta Batrovci živi 28,44 posto pripadnika hrvatske nacionalne zajednice. Prije 1991. godine (prije ratnih pre-

viranja) u ovom mjestu živjelo ih je 38,35 posto. Danas u Batrovcima živi 361 punoljetna osoba, a prosječna starost je 43,8 godina.

U MIRU SA SUSJEDIMA

Prigodom obilaska Batrovaca posjetili smo jednu od obitelji pripadnika hrvatske nacionalne zajednice *Milku i Milana Pupića*, kako bismo saznali kako žive Hrvati u tom mjestu. Milka je inače domaćica prijelepe crkve Uzvišenje Svetog križa, nju redovito u dogovoru s vlč. *Nikicom Bošnjaković* održava, uređuje vrt iza nje, i skrbi o svemu što je potrebno kako bi ona bila spremna za župljane. Kako ovaj bračni par kaže, žive mirno u ovom mjestu, zajedno sa svojim susjedima Srbima. Posvećeni su svom poslu oko održavanja svog domaćinstva i imanja, druže se podjednako sa svima i redovito odlaze na svete mise. Često,

S obzirom na veliki postotak pripadnika hrvatske nacionalne zajednice, točnije 28,44 posto, u ovom naseljenom mjestu ispunjen je uvjet za uvođenje u službeni uporabu hrvatskog jezika

kako kaže teta Milka, organizirano žene iz sela odlaze na razne manifestacije i u posjete ostalim mjestima u dogovoru sa župnikom. A njihovi prvi susjedi Srbi česti su posjetitelji misama kada se obilježavaju i slave veliki sveci. Tako je, kaže tetka Milka, bilo i za sv. Antuna, kada su se i Srbi i Hrvati zajedno molili Bogu i sv. Antunu.

Bezbrizno se živi u selu, a blizina graničnog prijelaza ne stvara im nikakve teškoće, ali i nemaju neke velike koristi. S obzirom da im je selo Lipovac udaljeno na samo dva kilometra, često odšetaju obalom rijeke Bosut sve do graničnog prijelaza, jer taj put koji vodi prema Hrvatskoj pruža lijep ugođaj. Veliku zahvalu duguju vlč. Nikici Bošnjakoviću, jer je, kako ovaj bračni par kaže, unio živost i optimizam među župljane, a i crkva je adaptirana, točnije oličena iznutra. Hvale ga da je vrijedan, aktivan, stalno u pokretu i vrlo ambiciozan. Kako smo saznali,

što zbog duhovnog života što zbog dobre naravi ovog življa, pripadnici hrvatske nacionalne zajednice žive bezbrižno i lijepo, posvećeni svojoj obitelji i crkvi.

UPORABA HRVATSKOG JEZIKA

S obzirom na veliki postotak pripadnika hrvatske nacionalne zajednice, točnije 28,44 posto, u ovom naseljenom mjestu ispunjen je uvjet za uvođenje u službeni uporabu hrvatskog jezika. Osim zakonske obveze, uvođenje hrvatskog jezika u službeni uporabu u Batrovcima predstavlja i potvrdu dobre prakse sukladnoga suživota pripadnika srpske i hrvatske nacionalne zajednice u ovom mjestu, ali i uvjerenje da će to utjecati i na pozitivno rješenje uvođenja hrvatskog jezika kao službenog u mjestu Sot. Prema nagovještajima nadležnih u šidskoj općini, uskoro će se pristupiti proceduri izmjene Statuta Općine Šid, na osnovi koje će se pristupiti uvođenju hrvatskog jezika u službeni uporabu u Sotu i Batrovcima.

Suzana Darabašić

STO GODINA NOVOSADSKOG ŠTRANDA

U Novom Sadu u periodu od 18. do 21. lipnja obilježena je stota obljetnica postojanja novosadskog kupališta Štrand. Novosađani su dobili još jednu plažu pod nazivom »Tel Aviv«. Tim povodom je u subotu, 18. lipnja, organizirana fešta na kojoj su nastupili čuveni izraelski DJ *Nisan Larido* i Novosađanin *Miljan Božović*. Centralna proslava rođendana Štranda održana je u ponedjeljak, uz prigodnu glazbenu

Glazbeni program i nova plaža

manifestaciju. Pred nekoliko tisuća Novosađana predstavili su se *Miša Blizanac* i zbor »Ison«, voditelj *Ivan Ivanović* imao je svoj šou, a Novosađani su ponovno ugostili *Zvonka Bogdana* i njegov tamburaški orkestar. Za sam kraj manifestacije svirale su dame iz Novog Sada – grupa *Frajle*. Dan kasnije na centralnom platou svirali su: Line up, Atheist rap, Orthodox Celts, Block out i Veliki prezir.

A. Klinac

KUD »GIBARAC« U POGANOVcima

Ljepota običaja i bogatstvo šokačke baštine

Za Poganovce, malo selo Znadomak Osijeka u općini Podgorač, kažu da su Gibarac u malom, jer tu je našlo novo utočište 47 gibaračkih obitelji nakon progonstva 1991.–1995. godine, a inače Gibarčani su raseljeni u 66 gradova i sela diljem Lijepe Naše. Tu je sagrađena i prva katolička crkva, čije je temelje 1995. posvetio mons. Ćiril Kos, a crkvu je blagoslovio 2000. mons. *Marin Srakić*, sada nadbiskup đakovačko-osječki. Tu Gibarčani slave svojega sveca sv. Ivana Nepomuka i tu 16. svibnja imaju crkveni god, ili kako smo to u Gibarcu rekli, kirbaj.

Od prije godinu dana u Poganovcima djeluje i KUD Gibarac, osnovan s ciljem da njeguje i promiče ljepotu običaja i bogatstvo šokačke baštine i prelijepo gibaračko narodno ruho. Okuplja sedamdesetak članova u tri uzrasne kategorije – djecu, mladež i seniore. U samo godinu dana već bilježe lijepe rezultate, pa

su prošle subote gostovali u Bogdanovcima i ostavili su dojam na brojne posjetitelje. A takvih je bilo puno, jer je koncert održan na seoskom stadionu Nogometnog kluba »Croatia«, čije su tribine bile prepune. Najljepši dio susreta svakako je bila povorka kroz cijelo mjesto s više od četrina stotine sudionika u prelijepim nošnjama, a krasili su ih i seoski jahači te nekoliko

svatovskih zaprega. Gibarčani su nastupili s par pjesama i splotom srijemskih igara, Moje se cvijeće, Gibarački drmež (Zurka) i Todora, a gledateljstvo su »zapalili« pri odlasku pjevajući gibarački svatovac „Oj Gibarcu ne bih te volio, da se nisam u tebi rodio“.

Samo prije par tjedana Gibarčani su sudjelovali na Smotri folklornih skupina u Tovarniku u okviru »Matoševih

dana«, a inače Gibarčani gaje dobre odnose s društvima iz Tovarnika i Ilače. Prije toga bili su gosti u Našicama kao prijatelji KUD-a Podgoračani, a u tjednu prije Uskrsa bili su u općinskom sjedištu Podgoraču na tradicijskoj uskrstnoj smotri folkloru, gdje su očarali domaću publiku lijepim gibaračkim uskrstnim običajima i najljepšim šaranim jajima na svijetu, rađenim u tehnici svilopisa.

Važno je spomenuti i Božićni koncert u Poganovcima, gdje su se mještanima i gostima predstavili sa sve tri skupine i u gotovo dvosatnom programu osvojili njihove simpatije, a najviše pljeska zavrijedili su najmlađi, što je znak da sve ovo ima tko nastaviti. Voditelj folkloru *Igor Majačić* i voditelj tamburaškog sastava *Ivan Šajvan* zadovoljni su dosadašnjim radom i obećavaju još puno toga, a u suradnji sa Zavičajnom udrugom Gibarčana već su imali nekoliko nastupa, osobito za Svetog Vinka i Gibaračku tucijadu.

Slavko Žebić

NAGRAĐA ZA AKTIVNOST DJECE U ŽUPNOM ŽIVOTU

Ljetovanje na otoku Cresu

Na blagdan Svetog Antuna, 13. lipnja, u župnoj crkvi Presvetog Srca Isusovog u Šidu svečanu misu održao je vlč. *Nikica Bošnjaković* pred velikim brojem vjernika, kako katoličke tako i pravoslavne vjeroispovijesti, a ujedno je održan i koncert dječjih zborova iz Šida i Sota. Svečanoj misi prisustvovala su i djeca iz Šida, Batrovaca, Vašice, Kukujevaca i Sota, koja su odmah po-

slije svete mise otišla na ljetovanje na otok Cres, a to je nagrada župnika Bošnjakovića onoj djeci koja su bila aktivna u crkvenom i župnom životu, kroz ministriranje, čitanje i vjeronauk.

Kao i prošle godine, župnik je na ovaj način pružio svoj dar i angažman kako bi nagradio ove godine gotovo 50-ero djece iz šidske župe. Djeca su s nestrpljenjem čekala odlazak na ljetovanje, jer većina njih je prošle godine doživjela taj ugođaj na Cresu, pa su i sada jedva čekali provesti lijepe trenutke sa svojim vršnjacima i župnikom. Odmor na otoku Cres župnik je osmislio tako da djeca u prijedpodnevnim satima imaju aktivnosti osmišljene kroz kreativne radionice i vjeronauk, a poslijepodnevni sati rezervirani su za kupanje i odmor na predivnim plažama otoka. Poslije molitve i večere, koje su spremale vrijedne bake iz Šida i Nijemaca, večer je bila posvećena šetnji i razgledanju otoka Cresa, i naravno odlasku na sladoled.

Šest dana mališani su proveli na ljetovanju. Vratili su se prepuni dojmova i doživljaja. Svi su prezadovoljni i puni priča. Sve je prošlo, kako kažu, u najboljem redu.

S. Darabašić

ODRŽAN TREĆI SAZIV LIKOVNE KOLONIJE »IVAN GUNDIĆ ĆISO - DALMATA« U STANIŠIĆU

Vječita ravnica i salaši

Odazvalo se četrnaest umjetnika

Treći saziv likovne kolonije »Ivan Gundić Ćiso - Dalmata« održan je u subotu, 18. lipnja, u prostorijama MKUD-a »Ady Endre« u Stanišiću. Na ovaj, treći saziv odazvalo se četrnaest umjetnika iz: Sinja, Stanišića, Ridice, Sombora, Subotice, Bačkog Monoštora i Beograda. Slikari su svoja djela radili u tehnikama ulje na platnu, pastel i duborez.

GOSTI IZ SINJA

Koncem prošle godine ostvareni su kontakti s predstavnicima Grada Sinja i iz toga se izrodila suradnja. Grad Sinj je financirao putne troškove dolaska slikara i financijski pomogao rad društva. Iz Sinja su došli slikar *Stipe Petričević* i *Lovre Plavac*, akademski slikar. Obišli su selo i pronašli motive za svoja djela. *Lovre Plavac* je naslikao jedan stari čardak u blizini kolonije – običan, a opet poseban. *Stipe Petričević* je za svoju sliku izabrao motiv kalvarije. Ponijet duhovnošću mjesta i bogatstvom kolorita pokušao je tu impresiju pokazati u svome djelu. Kako je sam rekao, manjak vremena je rezultirao manjom izbalansiranošću boja, ali nastalo je djelo koje plijeni pažnju i tjera čovjeka na razmišljanje...

U SJENI PLATANA

Sofija Čović i *Ljiljana Marušić* iz Subotice, članice grupe CRO-ART, svoju su inspiraciju

potražile pokraj bočališta, pod starim platanom. *Sofija Čović* je na koloniji u Stanišiću već drugu godinu za redom. Izradila je pastel – klupu s bočališta. *Ljiljana Marušić* je naslikala drvored vatrenih boja u tehnici ulje na platnu.

NADAHNUTI MOTIVIMA S PUTOVANJA

Članovi HKC-a »Bunjevačko kolo« su uglavnom radili u tehnici suhi pastel. *Hari Četvei* je uradio sliku nadahnut pejzažima viđenim na putu za koloniju.

Ivan Šarčević je u priči napomenuo kako slika od kad zna za sebe. Davne 1967. je otišao na likovnu akademiju s koje ga je otac vratio poslije par mjeseci. Život ga je odveo drugim putem, ali već dvadeset godina od kako je u mirovini vratio se svojoj velikoj ljubavi – slikanju. Na koloniji je uradio pastel s motivom salaša i polja žita...

Marija Vojnić iz Tavankuta je uradila pastel ždrijepca kojem je nadenula ime »Ponos«. *Ruža Tumbas* slikala je uljem na platnu – salaš, po čemu je i poznata.

ISPOD STARE LIPE

U dvorištu doma svoje su štafete namjestile *Duška Raduka* i *Marija Turkalj*, koja na koloniju dolazi od prvog saziva. Pokraj njih vrijedno je duborez radio *Slobodan Karan* iz Beograda – tematski je uvijek vezan uz more, sunce i Dalmaciju. Za ovaj saziv je izabrao motiv razigranih dupina na morskome valu... *Stipan Kovač Monoštorac* u Somboru je uradio jedno veliko ulje na platnu. Kaže da je zadovoljan kolonijom i da mu je drago što se ove godine uspio odazvati. Naslikao je salaš prekriven snijegom. *Slobodan Veselinović*, rodom iz Ridice, provodi puno vremena uz rijeke i kanale i odatle crpi inspiraciju za svoja djela – na koloniji je naslikao jedan kanal zarastao u šaš... Svoj doživljaj kalvarije na platno je prenijela *Cilika Dulić Kasiba*. Poznata je po tome da u svoje slike ugradi i odsjaj nekih drugih vremena – svoje mladosti. Na koloniji je sudjelovao i *Velimir Bračulj*, slikar iz Stanišića.

U poslijepodnevnom satima, kada su slikari završili svoje radove, priređena je izložba. Koloniju je zatvorio predsjednik HKD-a »Vladimir Nazor« *Ivan Karan* koji se zahvalio slikarima na vrijednim djelima koje su darovali društvu, a okupljenima se obratio i voditelj Likovne sekcije društva *Marko Gundić* koji je rekao da ime njegovog oca živi kroz koloniju i njegovog sina koji nosi djedovo ime.

Savo Tadić

Sudionici i domaćini kolonije

KRONOLOGIJA od 24. do 30. lipnja

24. LIPNJA 1960.

Rođen je *Robert G. Tilly*, pjesnik, prozaik, prevoditelj, glazbenik i likovni umjetnik, osobujna pojava subotičke multimedijalne scene. Objavio je desetak knjiga stihova, proznih tekstova i prijevoda s mađarskog, engleskog i drugih jezika. Snimio više nosača zvuka.

24. LIPNJA 1978.

Suboticu i okolicu pogodilo je veliko nevrijeme, kada je srušeno 16 stupova visokog napona. Grad veličine oraha uništio je usjeve na velikim površinama. Olujni vjetar odnio je, ili teško oštetio, krovove tvornice »Metalija«, mlina »Bačka«, zgrade Suda, Narodnog kazališta i druge.

25. LIPNJA 1527.

Tamiški nadžupan i varadinski biskup *Imre Czibak* naneo je težak udar kod Szögya, na obali Dunava, vojsci samozvanog cara *Ivana Nenada Crnog*. Stoga je *Fekete Iván, Homo Niger, Crni Čovjek*, bio primoran po-
vući se prema zapadu.

25. LIPNJA 1823.

Magistrat Subotice dostavlja kraljevu povjereniku *Jánosu Scultétyju* plan vanjskog izgleda grada kojemu su priloženi brojni spisi, kao što su: Naredba Parčetićeve komisije kojom se vlasnici praznih kućišta u gradu podsjećaju na obvezu podizanja zgrada na njima, nadalje, Odluka da se mlinice (vodenice) iz glavnih gradskih ulica premjeste na periferiju, potom, Plan provođenja vode Velikog rita u močvaru (jezero) Gat, uz podizanje vodenica na tom mjestu, zatim Naredba

Kraljevske komore da se grad ima podijeliti na četiri kvarta (kruga) i dr.

26. LIPNJA 1808.

Mate Rudić obavještava Gradsko vijeće Subotice da je kraljev namjesnik (palatin) ukorio gradske predstojnike zato što su fondu za utemeljenje nacionalnog muzeja priložili samo tisuću forinti. Magistrat je nakon toga »povisio udio« na 2.112 forinti i 50 krajcara.

26. LIPNJA 1888.

Subotički vrtići, kojih je u naznačenu razdoblju bilo osam, stavljeni su pod nadležnost i nadzor ravnatelja svih osnovnih škola u gradu. Inače, prvi vrtić u gradu osnovao je *György Mákk*, rujna 1843. godine. Tek 1891. peštanska Vlada je posebnim zakonskim člankom uredila osnivanje ovih ustanova, a pohađanje vrtića učinila obveznim.

27. LIPNJA 1992.

U Suboticu je stigla najveća grupa izbjeglica iz Bosne i Hercegovine. U vlaku od 18 vagona bile su 1.882. osobe, među njima i 70 beba, zapravo svi žitelji sela Kozluk iz zvrničke općine.

27. LIPNJA 1997.

Objavljena je monografija *Sa-laši* koja sadrži 125 crno-bijelih fotografija *Augustina Jurige*, uz predgovor povjesničara umjetnosti *Bele Durancija* i propratne stihove *Lazara Franciskovića*. Inicijale je uobličila arhitektica *Viktorija Aladžić*, a urednik i nakladnik bio je *Boško Krstić*.

27. LIPNJA 2003.

Prema sudu subotičke kazališne publike *Suzana Vuković* i *Miloš Đorđević* proglašeni su najboljim glumcima Drame na srpskom jeziku subotičkog kazališta u sezoni 2002./2003.

28. LIPNJA 1936.

Za potrebe održavanja velikog *Međunarodnog sokolskog sleta* otvoren je subotički Gradski stadion. Izgrađen je za svega šest tjedana, na tadašnjem Beogradskom putu, naspram Gradske bolnice. U to je vrijeme ovaj stadion mogao primiti 20 do 25 tisuća gledatelja.

28. LIPNJA 1946.

Uz Paralelni put (danas Put Jovana Mikića), na mjestu nekadašnje livnice »Ferum«, javnim vješanjem pogubljen je ratni zločinac *Miloš Kovačević*, šef subotičkog odjela Tajne policije u vrijeme mađarske okupacije, koji je poslao u smrt više desetina rodoljuba i antifašista.

28. LIPNJA 1995.

Potpisan je ugovor o suradnji Subotice sa slovačkim gradom Popradom (prije Szepesszombat, ili Spišská Sobota), rodnom mjestom svjetskog putnika, pisca i publicista *Tibora Székelya* (1912.–1988.). Tom prigodom je u spomenutu gradu, njemu u čast, otvorena izložba posvećena *Székelyevu* životu i radu, a njegova knjiga »Temudžin, sin stepe« preveđena je na slovački jezik.

28. LIPNJA 2003.

Koncertom *Ibrice Jusića* na paličkoj Ljetnoj pozornici okončana je manifestacija »Mjesec kulture«, koju je organizirala

»Američka fundacija za razvoj«, uz suradnju sa Skupštinom općine. Prethodne večeri, u prostoru Otvorenog sveučilišta, priređena je izložba slika *Nesima Tahirovića*.

29. LIPNJA 1946.

Subotičani traže od nadležnih vlasti da se utvrde cijene prijevoza fižakerom. Naime, u to je vrijeme prijevoz taksijem zamjetno jeftiniji od vožnje fižakerom.

29. LIPNJA 1991.

Koncertom Velikog subotičkog tamburaškog orkestra na paličkoj Ljetnoj pozornici obilježena je stogodišnjica rođenja *Pere Tumbasa Haje*, glasovitog glazbenika, skladatelja, pedagoga i vođe više tamburaških zborova.

29. LIPNJA 2001.

Subotička Gradska knjižnica sa svojih 274.710 knjiga druga je po veličini knjižnica u Vojvodini. Prema podacima knjižnice, Subotičani su u prethodnoj (2000.) godini posudili i pročitali 104.381 knjigu i 42.250 raznih prigodnih publikacija.

30. LIPNJA 1970.

Pijanistica *Kora Pataki Milko* i glazbeni pedagog i umjetnik *Bela Tikvicki* primljeni su u Udruženje muzičkih umjetnika Jugoslavije.

30. LIPNJA 1996.

Svetom biskupskom misom u katedrali sv. Terezije Avilske otvorena je II. sinoda Subotičke biskupije, šest desetljeća nakon I. sinode, održane 1936. godine.

Krležin spomenik u Budimpešti

BUDIMPEŠTA – U središnjem gradskom parku Budimpešte prošloga petka, 17. lipnja, otkriven je spomenik hrvatskom književniku *Miroslavu Krležu*, rad akademske kiparice *Marije Ujević-Galetović*, objavila je Hina.

Otkrivanju Krležina spomenika u Budimpešti nazočio je i zagrebački gradonačelnik *Milan Bandić*, koji je istaknuo kako je riječ o potvrdi prijateljstva između Zagreba i Budimpešte, znamenitu i čvrstu mostu međusobna povjerenja uzorne hrvatsko-mađarske kulturne suradnje.

Skulptura akademske kiparice *Marije Ujević-Galetović*, dar grada Zagreba gradu Budimpešti, prvi je spomenik nekom hrvatskom ugledniku u Mađarskoj, a zajedno su ga otkrili gradonačelnici dvaju gradova. Time se još jednom potvrdila suradnja Zagreba i Budimpešte koja datira iz lipnja 1994., i koja je 2003. okrunjena sporazumom o prijateljstvu. Godinu dana prije, u ožujku 2002., kao dar Budimpešte Zagrebu otkriveno je poprsje prvog slobodno izabranog mađarskog premijera *Jozsefa Antalla*, postavljeno u ulici koja nosi njegovo ime.

Godišnji koncert HKPD-a »Jelačić«

PETROVARADIN – Godišnji koncert Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Jelačić« iz Petrovaradina bit će održan večeras (petak, 24. lipnja) u sjedištu društva u Petrovaradinu (Strossmayerova 20). Početak je u 19 sati i 30 minuta.

Izložba »Paralelni procesi« i predstavljanje izdanja ZKVH u Požegi

POŽEGA – Izložba mladih hrvatskih akademskih likovnih umjetnika iz Vojvodine pod nazivom »Paralelni procesi« bit će otvorena večeras (petak, 24. lipnja), s početkom u 19 sati u Velikoj izložbenoj dvorani Gradskog muzeja u Požegi u Republici Hrvatskoj.

Na izložbi će se predstaviti četvero autora – *Vera Denge*, *Srđan Milodanović*, *Goran Kujundžić* i *Lea Vidaković*, koji kroz pojedinačne istraživačke projekte izgrađuju osobne jedinstvene opuse kao aktivne sastavnice aktualne umjetničke scene.

Izložbu će otvoriti profesorica povijesti umjetnosti *Olga Šram*, ravnateljica Moderne galerije Likovni susreti iz Subotice i stručna suradnica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata za likovne umjetnosti.

Izložba će se moći pogledati do 2. srpnja 2011.

Sat vremena prije otvorenja izložbe, od 18, u požeškoj Gradskoj kući bit će predstavljena izdanja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Slikarsko–pjevačka večer u Vajskoj

VAJSKA – HKPU »Zora« i Mjesna organizacija DSHV-a Vajske organiziraju sutra (subota, 25. lipnja) slikarsko-pjevačku večer. Program će se održati u holu OŠ »Aleksa Šantić«, s početkom u 19 sati. Uz domaćine, u programu sudjeluju članovi KUD-a »Tkanica« iz Vinkovaca i *Josip Dumendžić – Meštar*, pjesnik iz Bođana. Istoga dana u 10 sati, u sklopu susreta, bit će upriličeno otvorenje II. likovne kolonije slikara likovne udruge Cro Art iz Subotice.

Z. P.

Priskakanje vatre na Sv. Ivana Cvitnjaka u Đurđinu

SUBOTICA – U okviru programa ovogodišnje »Dužijance« u Đurđinu će se sutra (subota, 25. lipnja) održati »Priskakanje vatre na Sv. Ivana Cvitnjaka«. Ovaj stari adet (običaj) bit će prikazan na salašu *Vlatka Vojnića Purčara*, koji će biti ujedno i domaćin ovogodišnjeg natjecanja risara. Početak je u 19 sati.

Bacači sjenki na Infant-u

NOVI SAD – Na ovogodišnjem 38. internacionalnom festivalu alternativnog i novog teatra (Infant), koji će biti održan od 25. lipnja do 3. srpnja u Novom Sadu, bit će igrana i predstava »Muški-ženski/Ženske-muške« nastala u koprodukciji Bacača sjenki i Teatra&TD iz Zagreba te sarajevskog teatarskog festivala MESS. Ovaj, posljednji dio trilogije »O zajedništvu« Bacača sjenki čine dvije predstave – Ženska i Muška, obje u režiji *Katarine Pejović* i *Borisa Bakala*.

Predstave su na programu u ponedjeljak, 27. lipnja, u Velikoj dvorani Novosadskog kazališta od 18:30 (Muška), odnosno 22:30 (Ženska). »Muški-ženski/Ženske-muške« je projekt koji propituje odnose među spolovima, te propituje kakav je status muškog pitanja i kakav ženskog na izmaku prvog desetljeća 21. stoljeća, nakon svih historijskih (r)evolucija, metamorfoza, tranzicija, transfera i regresija. U ženskoj verziji predstave igraju: *Irma Alimanović*, *Maja Izetbegović*, *Jelena Miholjević*, *Mona Muratović*, *Petra Težak*, a u muškoj: *Benjamin Bajramović*, *Nikša Butijer*, *Dean Krivačić*, *Boris Ler* i *Vilim Matula*.

Na ovogodišnjem Infant-u bit će igrano 20 predstava u natjecateljskoj selekciji iz deset europskih zemalja, SAD-a i Japana.

Mini festival lutkarske animacije

SUBOTICA – U Modernoj galeriji Likovni susret Subotica u utorak, 28. lipnja, u 19 sati bit će otvoren mini festival animiranog filma i izložba »After the Magic Has Gone«. Autori su diplomirali na Sveučilištu za animirani film u Voldi (Norveška). Publika će imati priliku, osim filmova, na izložbi vidjeti lutke, scenografiju i proces stvaranja lutkarske animacije na digitalnim printovima. Nakon projekcije filmova slijedi razgovor s umjetnicima.

Svoje radove predstaviti će: *Helga Fjeldsa* i *Stein-Christian Fagerbakken* iz Norveške, *Anna Mantzaris* iz Švedske, *Ivana Bošnjak* iz Hrvatske i *Lea Vidaković* iz Srbije.

Petrovački koncert HGU »Festival bunjevački pisama«

SUBOTICA – Hrvatska glazbena udruga »Festival bunjevačkih pisama« i ove godine organizira godišnji koncert na blagdan Sv. Petra i Pavla, u srijedu 29. lipnja, u Velikoj vijećnici Gradske kuće.

Pokraj Dječjeg tamburaškog, te Velikog festivalskog orkestra, na koncertu će nastupiti i poznata operna pjevačica rodnom iz Subotice, koja sada živi i radi u SAD-u, sopranistica *Izabella Molnár Megyeri*. Ona će otpjevati nekoliko arija koje će prvi puta biti odsvirane na tamburi.

Početak koncerta zakazan je za 20 sati. Ulaznice po cijeni od 200 dinara mogu se nabaviti na ulazu prije koncerta ili rezervirati i kupiti putem telefona 060/016-1167.

Poezija čistote i spontanosti

Naivni pjesnik prirodni je genij u harmoniji s izvornim, prvobitnim stvaranjem, pa on slobodno teži podržavanju svega što je stvarno, kazala je poznata književnica Jasna Melvinger

Piše: Ankica Jukić-Mandić

Susret hrvatskih pučkih pjesnika »Lira naiva« održan je deveti put po redu, ove godine u Novom Sadu u subotu, 18. lipnja. I ovogodišnji susret organizirali su Hrvatska čitaonica i Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice, a domaćin je bio HKUPD »Stanislav Preprek« iz Novog Sada.

Organiziranje su pomogli Hrvatsko nacionalno vijeće, Pokrajinsko tajništvo za upravu, propise i nacionalne zajednice, Grad Novi Sad te vijećnik HNV-a i član HKUPD-a »Stanislav Preprek« Stanko Krstin. Domaćini su sudionicima organizirali izlet u Petrovaradin i obilazak Petrovaradinske tvrđave, nakon čega se pristupilo i onom najvažnijem, ali ništa manje uzbudljivom i lijepom dijelu.

Prigodom radnog dijela ovogodišnje manifestacije sudionicima se obratio predsjedavajući Instituta »Ivan Antunović« mons. Andrija Kopilović koji je pozvao sve sudionike da i

dalje pišu, stvaraju i cijene sebe. Moralna, ali i financijska potpora Instituta, koji je izdvojio novac za tiskanje i ovogodišnje zbirke pjesama »Lira naiva«, veliki je poticaj ovdašnjim pučkim pjesnicima.

PJESNICI SU ČUĐENJE U SVIJETU

Poseban poticaj i nadahnuće za daljnje stvaranje svakako je bilo obraćanje pjesnikinje Jasne Melvinger. »Lira naiva – stavimo naglasak na kvalifikativ pjesništva naivno, koji se od doba romantizma obično povezuje s kvalifikativom sentimentalno da bi se ukazalo na razliku na psihološkom planu a između intuitivnog i spekulativnog. Naivno je oznaka za prirodno, izvorno, neizvještačeno u životu i umjetnosti, što je odlika spontanog shvaćanja svijeta i života. Naivni pjesnik prirodni je genij u harmoniji s izvornim, prvobitnim stvaranjem pa on slobodno teži podržavanju svega što je stvarno. Odlika naivnog pjesnika je čisto

nadahnuće u trenutku potpuno ostvarenog jedinstva s prirodom. Sentimentalni pjesnik, pak, traga za jedinstvom s prirodom koje je izgubio tijekom kulture i civilizacije vidjevši u tom jedinstvu ideal za kojim valja težiti. Oba ova osnovna stvaralačka stava ne isključuju se već upotpunjuju ideal o lijepoj čovječnosti i to uskim povezivanjem prirode i umjetnosti. Kada je veliki hrvatski pjesnik Antun Branko Šimić izrekao svoju poznatu maksimu »pjesnici su čuđenje u svijetu«, jasno je da je podrazumijevao upravo stav naivnog pjesnika prema životnoj zbilji. Ne može se čuditi i diviti čudesima ovoga svijeta netko tko nije sačuvao čistotu naivnosti i prirodne spontanosti. Svako dijete novi je pogled na svijet, a naivni pjesnik sagledava sve oko sebe uvijek kao prvi put začuđenim očima djeteta«, rekla je naša velika književnica.

Uslijedilo je i darovanje – generalna konzulica RH u Subotici Ljerka Alajbeg, skupa s mons. Andrijom Kopilovićem,

podijelila je svim nazočnim sudionicima po pet primjeraka knjige »Lira naiva 2011.«

PREKO PEDESET PJESAMA

U pjesničkoj večeri čule su se pjesme koje su govorili sudionici dajući tako dio sebe svima nazočnima, nakon čega je svatko darovao po jednu knjigu nekome u publici. Od preko pedeset pjesama koje su našle svoje mjesto u ovogodišnjem izdanju »Lire naive 2011.« čuli smo preko trideset pjesama onih koji su bili u prilici nazočiti manifestaciji.

Generalna konzulica Ljerka Alajbeg nije krila zadovoljstvo održavanjem ove manifestacije ističući važnost ovog skupa i naglasivši, kako ona kao predstavica naše matične zemlje u velikome podržava ovakve manifestacije. Poručila je i kako Republika Hrvatska skrbi o svim Hrvatima koji žive izvan domovine, ističući da ovakvi susreti učvršćuju snagu koja će očuvati hrvatski korpus ovdje izvan domovine.

»Ovo što radite ostavlja trag, ono vas određuje da budete ti koji nosite jednu misao i jednu riječ i hrvatski plamen koji mora ostati živ, a kroz vas ostaje živ«, naglasila je konzulica.

Predsjednik HKUPD-a »Stanislav Preprek« Marijan Sabljak podijelio je svima primjerke knjige »Preprekovo proljeće« u znak sjećanja na ovogodišnju manifestaciju i izrazio veliko zadovoljstvo što je društvo bilo domaćin ovako važnoj manifestaciji za vojvođanske Hrvate.

ZAJEDNO NA PUTU

Počasna predsjednica Hrvatske čitaonice Katarina Čeliković iskazala je veliko zadovoljstvo ovim skupom. »Nikada nismo skupa krenuli na put, a ovoga puta se 30-ak ljudi okupilo od Subotice, Lemeša, Sombora, Sonte, Vajske, Bođana, Plavne, i evo sve do Novog Sada, gdje su nas dočekali prijatelji iz Veternika, Zemuna, Novog Sada i nekoliko iz Hrvatske. Zaista iz cijele Vojvodine smo ovdje, ali

Sudionicima susreta obratila se poznata pjesnikinja Jasna Melvinger

Suradnja s »Hrvatskim srcem« iz Nove Gradiške

Tijekom pjesničke večeri uspostavljena je suradnja s asocijacijom žena »Hrvatsko srce« iz Nove Gradiške (Općina Rešetari), čija je dopredsjednica Ivanka Grgić nazočila susretu. Ona je organizatorima darovala pjesme s Prvog susreta pučkih pjesnika, koji je ove godine održan u Zapolju, i pozvala ih na suradnju i međusobno druženje, te im uručila prigodne darove u zlatovezu.

smo prvi puta i putovali skupa, a ovdje smo doživjeli prekrasan susret s domaćinima koji su nas dočekali s puno emocija, koje su se jednostavno prebacile u nešto što je postala poezija među njima. Nisam očekivala tako dirljiv susret, ovdje su se uključili i oni koji nisu sudionici ovog susreta, ali došli su ljudi koji skupa s nama recitiraju, pjevaju, raduju se. Posebno me raduje da ovu vrijednost prepoznaje mons. Andrija Kopilović, čovjek koji je s nama evo već devetu godinu za redom i obećava i desetu

knjigu, a koji jednostavno osjeća potrebu da ovim ljudima koji njeguju svoj jezik, svoju duhovnost, svoj nacionalni hrvatski identitet, a nikada ne zaboravljaju da su Bunjevci, Šokci, Srijemci ili bilo što regionalno, da na znanje da su potrebni svom narodu i da se ne ocjenjuju prema kvaliteti, nego prema veličini duše koju imaju. Zato im je danas poručio, u radnom dijelu susreta, kako oni trebaju imati dušu, da će dušom pisati i da će takva sačuvati ono svoje iskonsko. Zato Institut za kul-

turu, povijest i duhovnost 'Ivan Antunović' podržava upravo ovaj susret, s kojim je Hrvatska čitaonica organizator nesvakidašnjeg druženja pjesnika. Izvršni su domaćini ove godine bili članovi HKUPD-a 'Stanislav Preprek' koji su zaista dali sve od sebe, od organizacije, izleta, razgledanja Petrovaradinske tvrđave – gdje smo i osjetili koliko voditelj smatra da su pripadnici hrvatske zajednice u Petrovaradinu svoji na svome. Ovom prigodom želim zahvaliti prof. dr. Jasni Melvinger koja je

ovaj susret učinila veličanstvenim i dala podršku sentimentu koji oni njeguju, onoj naivnoj, ali jednostavnoj pjesničkoj duši. Ona ih je podržala i oni mogu dalje stvarati«, rekla je Katarina Čeliković.

Voditeljica programa manifestacije bila je *Bernadica Ivanković*, predsjednica Hrvatske čitaonice. Susretu su, među ostalim, nazočili tajnik Hrvatskoga nacionalnog vijeća *Željko Pakledinac* i članica Upravnog odbora Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata *Marija Lovrić*.

ANTOLOGIJSKI IZBOR U ČASOPISU OGRANKA MATICE HRVATSKE IZ SSKA

Književno stvaralaštvo vojvođanskih Hrvata u »Riječi«

Novi broj časopisa ogranka Matice hrvatske iz Siska »Riječi« – riječ je o trobroju 01-03 za 2011. godinu - donosi izbor iz suvremenog književnog stvaralaštva Hrvata u Vojvodini što ga je sačinio ravnatelj Zavoda za kulturu Vojvođanskih Hrvata *Tomislav Žigmanov*. Riječ je antologijskom izboru u kojem je zastupljeno pjesništvo, zatim prozno stvaralaštvo (roman, kratke priče, drame), te eseji, književna kritika te jedno djelo iz književne povijesti, čiji autori pripadaju novom naraštaju hrvatskih književnika u Vojvodini.

U uvodnom eseju Žigmanov je istaknuo kako je riječ o naraštaju, koji je unutar sebe »heterogen po cijelom nizu kriterija, ali koji nema književno iskustvo vezano za zajednički jugoslavenski kulturni prostor, budući da se u književnom životu javlja nakon raspada bivše jugoslavenske države. Njihova su djela i opusi najčešće ulančena u krhke konture suvremene hrvatske književnosti u Vojvodini«.

»Osim što su donijeli određeno tematsko i izričajno osvježanje, književni stvaraoci novog naraštaja Hrvata u Vojvodini uvelike su nadomjestili praznine u pojedinim književnim vrstama. Drugim riječima, njihovim

dolaskom na scenu, osnažena je znanstvena autorecepција vlastite povijesti, krhka književna kritika dobila je i na kvantiteti i na kvaliteti, esejistika se postupno

odomaćila, a književnost za djecu suvereno je područje nekoliko pisaca«, ocijenio je priređivač Žigmanov.

Izbor iz suvremene hrvatske književnosti u Vojvodini, kako je naveo Žigmanov, »nastojao je pratiti autorsku, književno-vrsnu, stilsku i umjetničku pluralnost novoga naraštaja hrvatskih književnika iz Vojvodine. Pri tomu, osim što su književnici morali pripadati novom naraštaju, naraštaju koji je svoje ozbiljnije prvijenice objelodanio 90-ih godina XX. stoljeća i u prvom desetljeću XXI. stoljeća bez obzira na životnu dob, u ovom se izboru držalo vrlo jasnih estetskih kriterija – odabir djela je, naime, u sebe uračunavao zahtjev za znanstvenom ili umjetničkom relevancijom«.

Temat otvara esej priređivača *Tomislava Žigmanova* »Iskre svjetlosti i odbljesci popudbine – Izbor iz književnog stvaralaštva novog naraštaja Hrvata u Vojvodini«. Slijedi književno-povijesna studija *Petra Vukovića*

»Počeci 'ženskoga pisma' u Bunjevaka«, zatim ulomci iz romana *Ante Vukova* »Kuća porcelanske lutke - A porcelanbaba háza«, iz kratke priče *Tomislava Žigmanova* »Snovi su u Cile krhki kao svile« i drame *Stjepana Bartoša* »Nevada« te crtice iz književnosti za djecu *Marine Balažev*, dok je esejistika zastupljena ulomkom iz eseja *Tomislava Žigmanova* »Pripadati ili ne?«. Izbor iz pjesništva otvaraju pjesme u prozi *Mirka Kopunovića*, a novi naraštaj hrvatskih pjesnika iz Vojvodine predstavljaju još i pjesme *Marka Kljajića*, *Blaženke Rudić*, *Željke Zelić* i *Zvonka Sarića*. Izbor iz književne kritike čine uradci *Petra Vukovića*, *Zvonka Sarića* i *Draška Redepa*, kao autora starije generacije, no koji svoje radove objavljuje na srpskom. Na koncu, objavljene su i »Bio-bibliografske bilješke o autorima« te »Odabrana bibliografija o suvremenoj književnosti Hrvata u Vojvodini«.

(zkh.org.rs)

U ZAGREBU PREDSTAVLJENA KNJIGA »HRVATSKA SELJAČKA STRANKA U KANADI«

Svjedočanstvo o živoj nacionalnoj svijesti

Autor knjige je sveučilišni profesor dr. Đuro Palaić, Hrvat podrijetlom iz Rume, koji od 1967. živi u Kanadi

Najnovija knjiga sveučilišnog profesora, znanstvenika, liječnika, pjesnika i predsjednika HSS-a u Kanadi dr. Đure Palaića »Hrvatska seljačka stranka u Kanadi«, u izdanju Biblioteke »Srijemski Hrvat« Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, predstavljena je prošlog petka u središnjici Hrvatske seljačke stranke, u Zvonimirovoj 17, u Zagrebu.

Predstavljanje je u ime organizatora i nakladnika otvorio Mato Jurić, predsjednik Zajednice i urednik Biblioteke »Srijemski Hrvat« i ukratko predstavio autora dr. Đuru Palaića, Srijemca rođenog u Rumi 1937. godine. Osnovnu školu i gimnaziju dr. Palaić je završio u rodnom gradu, a 1962. diplomirao na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na kojem je tri godine kasnije i doktorirao. Kao mladi stručnjak odlazi u SAD gdje na Cleveland Clinic, u Clevelandu, radi na istraživanju uzroka bolesti visokog tlaka. U listopadu 1967. seli

se u Montreal, u Kanadu, gdje i danas živi sa svojom obitelji. Kao sveučilišni profesor na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Montrealu predaje farmakologiju, bavi se znanstvenim istraživanjima i radi kao liječnik u privatnoj praksi. Do sada je objavio 40 znanstvenih radova iz vaskularne farmakologije i neurofarmakologije. U mirovini je od veljače 2004. godine, a kako je dodao Mato Jurić, dr. Palaić uz redoviti stručni posao i brojne obveze aktivno sudjeluje u društvenom životu Hrvata u Montrealu, te kao dugogodišnji član HSS-a u Kanadi 2004. godine postaje i njezin predsjednik.

Predsjednik HSS-a Josip Friščić zahvalio je dr. Palaiću na ovom kapitalnom djelu o radu i djelovanju HSS-a u Kanadi, a izdanom u povodu 80. obljetnice osnutka stranke u Kanadi.

Predstavljajući knjigu dr. Josip Torbar je govorio o povijesti HSS-a i podsjetio da su HSS 1904. osnovali braća

Dva predsjednika HSS-a: Josip Friščić za Hrvatsku i dr. Đuro Palaić za Kanadu

Stjepan i Antun Radić te da je ona politički osvijestila hrvatsko seljaštvo i postala najjača politička stranka u Hrvata, dok je književni kritičar Ante Matić naglasio kako je na radićevskim načelima slobode, društvene pravice i čovječnosti stvoren stranački državotvorni program koji stavlja HSS na čelo borbe za stvaranje suverene hrvatske države.

O dr. Palaiću kao pjesniku govorio je književnik Miroslav Slavko Mađer ustvrdivši kako je on pokraj svojih brojnih obveza nalazio vremena i za poeziju. »Premda od gimnazij-

skih dana piše pjesme, svoju prvu zbirku pjesama 'Pjesma za veselo umiranje' objavljuje 2005., a drugu 'Porazi i srdžbe' 2009. godine. Osim toga redovito je objavljivao i svoje stihove u 'Zborniku pjesničkog stvaralaštva američkih Hrvata', u listu 'Zov Srijema' kao i drugim iseljeničkim časopisima«, rekao je Mađer i zaključio, kako poezija dr. Palaića odiše domoljubljem i čežnjom za rodnim krajem.

Dr. Đuro Palaić se zahvalio svima koji su pomogli u nastanku i objavljivanju knjige »Hrvatska seljačka stranka u Kanadi« te upoznao nazočne s činjenicom da je prvi ogranak HSS-a u Kanadi osnovan u Torontu 5. siječnja 1930. te da je ona s vremenom postala najjača hrvatska društvena i politička organizacija izvan domovine. Dodao je i da HSS u Kanadi danas djeluje kao čuvar i promicatelj ideologije braće Radića, te da je ova njegova knjiga svjedočanstvo o živoj nacionalnoj svijesti kod Hrvata u Kanadi.

Z. Žužić

FESTIVAL »CINEMA CITY« U NOVOM SADU

Fokus na novom filmu

Osim dobro poznatih, »Cinema City« ove godine nudi i nove selekcije. Sve one pozivaju na osobno preispitivanje i pomažu razumijevanje neizbježnih promjena oko nas

Četvrti po redu internacionalni filmski festival »Cinema City« traje još danas i sutra na više lokacija u Novom Sadu. Festival je u subotu, 18. lipnja, otvorila poljska redateljica Dorota Kędzierawska svojim novim, višestruko nagrađivanim filmom »Sutra će biti bolje«. Ovom prigodom uručena je i nagrada festiva-

la »Ibis« za doprinos domaćoj kinematografiji, koja je ove godine dodijeljena Velimiru Bati Živojinoviću. Nagradu je slavnom domaćem glumcu uručio ravnatelj festivala »Cinema City« Miloš Ignjatović. Nagradu za doprinos europskom filmu slavnoj je poljskoj redateljici i ovogodišnjoj predsjednici žirija Exit Point Doroti

Kędzierawskoj uručio redatelj i scenarist Srđan Karanović.

Ravnatelj festivala Miloš Ignjatović istaknuo je kako je festival postao važan prostor za promociju prije svega nacionalne kinematografije, ali i autorskog filma generalno. »U ovoj četvrtoj godini pokušat ćemo napraviti korak dalje tako što ćemo staviti fokus na ono

što smo nazvali 'Cinema now' ili 'film danas', kao i na ono što će film biti u budućnosti - a

24. lipnja 2011.

U SUBOTICI OTVORENA IZLOŽBA SLIKA S MEĐUNARODNE LIKOVNE KOLONIJE »BUNARIĆ 2010.«

Platnima iskazana zahvalnost za darove prirode

Izložbu je otvorila pomoćnica gradonačelnika Ljubica Kiselički

Do 27. lipnja u Galeriji Otvorenog sveučilišta u Subotici može se pogledati izložba radova nastalih na prošlogodišnjoj međunarodnoj likovnoj koloniji »Bunarić 2010«. Ovu izložbu, koja je otvorena u utorak, 21. lipnja, organizirao je Likovni odjel Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« iz Subotice.

Na lanjskoj koloniji sudjevalo je 62 slikara iz osam zemalja u okruženju i jedan slikar iz Kanade. Nastalo je oko stotinu slika u različitim tehnikama i s različitim temama, a u odabiru za ovu izložbu, po riječima voditeljice Likovnog odjela *Nedeljke Šarčević*, našlo se 60 radova isto toliko autora.

»Održavanje ovogodišnjeg, petnaestog saziva kolo-

Likovna kolonija »Bunarić« iz godine u godinu nudi sve zrelija umjetnička djela, rekao je dr. Andrija Kopilović

nije posebno nas obvezuje u osmišljavanju rada, izboru sudionika i tema, te kvaliteta radova, budući da smo u tijeku proslave 100 godina »Dužijance«. Vjerujem da će članovi Likovnog odjela sve to i postići«, rekla je Nedeljka Šarčević.

Predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« dr. *Andrija Kopilović* je ocijenio kako likovna kolonija »Bunarić« iz godine u godinu nudi sve zrelija umjetnička djela.

»Svaki je saziv kolonije iskorak, ljepši i bogatiji. I stoga čestitam umjetnicima da su nam i ovoga puta dali mogućnost prepoznavanja čovjeka u likovnom djelu«, rekao je dr. Andrija Kopilović.

Izložbu je otvorila pomoćnica gradonačelnika Subotice za razvitak kulturno-prosvjetne djelatnosti i racionalizaciju školske mreže *Ljubica Kiselički*, naglasivši kako izložene slike iskazuju zahvalnost za darove prirode i ljepotu koja nas okružuje. »Pozivam vas da uživate u ovoj izložbi. Jer kako je davno rekao *Bela Duranci*, svaka izložba treba biti radovanje, a ne neka tužno-svečana ceremonija. Zato vas pozivam na radovanje životu i radovanje umjetnosti«, kazala je Ljubica Kiselički. U okviru otvorenja izložbe nastupila je vokalna solistica *Antonija Piuković* u klavirskoj pratnji *Nele Skenderović*.

D. B. P.

to su veoma mladi i talentirani autori«, rekao je Ignjatović.

NOVE SELEKCIJE

Osim dobro poznatih selekcija, »Cinema City« ove godine nudi i nove selekcije. »Nobarcode« nudi pregled suvremenih filmskih izraza, selekcija koja ne sadrži ograničenja ni pravila

te iskazuje i suočava emocije, događaje, priče u jedinstvenom filmskom izrazu. Nova je i selekcija »Hungry days«, koja predstavlja prva djela autora iz cijelog svijeta, i selekcija »360 stupnjeva«, koju čini izbor iz neovisne svjetske kinematografije. Sve one pozivaju na osobno preispitivanje i pomažu razumijevanje neizbježnih promjena oko nas. U okviru ovogodišnjeg festivala predstavljena je i platforma »Cinema now«, koja je koncipirana kao programski prostor za mlade, talentirane i uspješne filmske stvaratelje.

U okviru selekcije »Fokus: Austrija« publika je u prili-

ci pogledati filmska ostvarenja mladih filmskih autora iz te države, koja su s velikim uspjehom predstavljena na prestižnim svjetskim festivalima.

Kino Arena, Katolička porta, Dunavski park, Kulturni centar i Petrovaradinska tvrđava mjesta su u kojima publika može uživati u velikom broju filmskih ostvarenja.

NAGRADE ZA NAJBOLJA OSTVARENJA

Nagrade će biti dodijeljene u tri natjecateljske selekcije. U selekciji »Nacionalna klasa« bit će dodijeljeno 10 nagrada i to za

najbolju režiju, najbolji scenarij, najboljeg glumca i glumicu, najbolju fotografiju, montažu, glazbu, scenografiju, najbolji kostim i Grand Prix nagrada. U selekciji »Exit point« bit će dodijeljene četiri nagrade i to za najbolji film, režiju, glumca i glumicu, a u selekciji »Up to 10.000 bucks« nagrada za najbolji film.

»Nacionalna klasa« prikazuje najbolja domaća filmska ostvarenja iz protekle godine i ekskluzivne premijere četiri filma značajnih domaćih autora. Selekciju »Exit point« čine filmovi svjetske kinematografije, a ona je ove godine posvećena ženama redateljicama i poziciji ženskih likova u filmskim pričama. Selekcija »Up to 10.000 bucks« okuplja filmove snimljene s proračunom manjim od 10.000 dolara i autore koji su bili dovoljno hrabri i kreativni da provedu svoju ideju u djelo s malo sredstava.

A. Jukić-Mandić

Filmovi hrvatskih autora

Na ovogodišnjem festivalu prikazuju se i filmovi hrvatskih autora i autorica. U selekciji »Up to 10.000 bucks« prikazan je kratki igrani film »9. ožujak« hrvatske redateljice Irene Škorić, a u selekciji »Balkan Box«, koja nudi presjek najnovije regionalne produkcije, prikazana je dugometražna drama s elementima znanstvene fantastike i trilera »The show must go on« Nevja Marasovića.

24. lipnja 2011.

SUSRET KATOLIČKE MLADEŽI NA TEKIJAMA U PETROVARADINU

Mladi vjernici katolici iz svih nadbiskupija u Srbiji i Apostolskog egzarthata za vjernike bizantskog obreda u Srbiji i Crnoj Gori okupili su se 18. lipnja na cjelodnevni susret u Srijemskoj biskupiji u Biskupijskom svetištu Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu. U organizaciji Povjerenstva i Ureda za pastoral mladih pri Međunarodnoj biskupskoj konferenciji svetih Ćirila i Metoda na ovaj drugi po redu susret mladih, nakon prvoga koji je prije dvije godine održan u Zrenjaninskoj biskupiji u Mužlji, pozvani su mladi osmoga razreda, srednjoškolci, studenti i mladi radnici. Pristigli su iz Beogradske nadbiskupije, Subotičke, Zrenjaninske i Srijemske biskupije te Apostolskog egzarthata.

Program susreta započeo je u crkvi sv. Jurja, mučenika u Petrovaradinu, gdje je nazočne pozdravio Đuro Gašparović, srijemski biskup, i zahvalio organizatorima predvođenim povjerenikom vlč. Ivicom Damjanovićem. Posebno je biskup zahvalio brojnim mladima na odazivu i dolasku na ovaj susret. Pohvalio je i podržao svećenički i župnički rad i rad biskupijskih povjerenika s mladima u župnim zajednicama i poželio uspjeh na ovom susretu, koji je organiziran pod geslom »Ukorijenjeni i nazidani na Kristu, učvršćeni vjerom« (Kol 2,7). Biskup Gašparović je naglasio da nas ovo geslo povezuje sa susretom mladih u Madridu ove godine.

Kateheze na temu gesla susreta održali su na hrvatskom jezi-

ku fra Filip Karadža, gvardijan franjevačkog samostana svetoga Antuna u Beogradu, a na mađarskom Robert Utcaj, župnik u župi Čantavir. Predstavili su osobu Isusa Krista, njegovo poslanje i djelovanje u svijetu, a posebno pojedine trenutke njegova života, gdje se mladi mogu i danas »ukorijeniti« i »nazidati« na Kristu. Kateheze, molitveni dio, kao i euharistijsko slavlje, pratili su meditativnim pjesmama VIS »Proroci« i »Bend mladih« splotom mađarskih pjesama. Središnji dio susreta bilo je euharistijsko slavlje koje je predslavio domaćin biskup Gašparović, a u homiliji biskup Ivan Penzes je ohrabrio mlade u vjeri i potaknuo ih da slijede primjer, život i govore blaženoga pape Ivana Pavla Drugog. Biskup je pozvao mlade koji će poći na međunarodni susret mladih s papom Benediktom XVI. u Madridu da se obogate porukama Svetoga Oca, te ih prenesu mladima na ovim našim područjima. Apostolski egzarth Đura Džudžar je na koncu misnoga slavlja pozvao mlade da dođu na idući susret 2013. godine u Vodice, župa Ruski Krstur, Svetište Apostolskog egzarthata za vjernike bizantskog obreda u Srbiji i Crnoj Gori. Slavlje mladenačkoga susreta je nastavljeno uz večeru i program koji su pripremili članovi tamburaškog Hrvatskog kulturnog društva »Matija Gubec« iz Rume.

Karolina Stantić: Susret na Tekijama je za mene osmijeh, igra, pjesma, veselje. Sve sam

to doživjela u današnjem danu. Lijepo je susresti toliko mladih, raspoloženih, spremnih upoznati drugoga. Svida mi se program, organizacija te što su mladi uključeni u sve dijelove susreta. Susret mi je bio prilika upoznati nove ljude, a i susresti prijatelje koje često ne vidam.

Ivan Hardi: Došao sam s mladima iz Apostolskog egzarthata, jer je idući susret u našoj organizaciji. Ovakvi susreti su nam potrebni da bi produbili vjernička iskustva i uvidjeli da nismo sami. Posebno bih istaknuo da su mi bile dobre kateheze na temu gesla susreta. Za nas mlade je pravi izazov u ponudi svega ostati jaki u vjeri.

Marija Safa: Za mene je današnje iskustvo susreta pravi primjer toga da mladi čovjek može biti čovjek vjere i dobrih ideala. Lijepo mi je biti s mladima iz različitih župnih zajednica, ovdje smo jedno, stalno osjećam da nas vjera i kršćanski odgoj međusobno povezuju, mada se svi i ne poznajemo. Za nas mlade iz Beogradske nadbiskupije ovo je poseban dan, da smo i mi iz naših zajednica zajedno, ali i da se povezujemo s mladima iz drugih biskupija.

Branislav Vidrić: Susret mladih na Tekijama je pravi dan za mlade, osjećam se ispunjeno, sretno. Osjećam da pripadam kao vjernik ovim mladima i da nas vežu jednake misli. Zahvalan sam organizatorima susreta, posebno što se dalo pozornosti jezičnim područjima iz kojih dolazimo. Različitost jezika ne umanjuje slavlje i ljepotu susreta već ga obogaćuje. Veselim se novom susretu i potaknut sam na još aktivnije sudjelovanje u svojoj župnoj i biskupskoj zajednici.

Željka Dokoza:

Dugo sam se pripremala za današnji susret. Studentica sam i svoje studentske obveze sam pokušala prilagoditi samo da bih mogla prisustvovati susretu, biti s prijateljima. Meni je ovaj drugi susret mladih poseban, jer je u mojoj Srijemskoj biskupiji. Drago mi je da će mladi iz svih nadbiskupija u Srbiji vidjeti Petrovaradin i Tekije. Mi smo nastojali biti dobri domaćini, da se svi osjećaju prihvaćeno i dobro s našim mladima. Posebno mi je lijepo što smo svi u istim majicama, geslo na majici i sama majica nas povezuju u jedno, u mlade ljude vjere.

I. R.

Blagoslov obnovljene crkve u Staroj Pazovi

U nedjelju, 19. lipnja, na svetkovinu Presvetog Trojstva u crkvi slavljenici u Staroj Pazovi, filijali župe Golubinci, za vrijeme misnoga slavlja blagoslovljena je obnovljena crkva. U nazočnosti svećenika i velikog broja vjernika, domaćih i gostiju iz drugih župa, blagoslov crkve i novog oltara obavio je srijemski biskup Đuro Gašparović.

Na početku misnoga slavlja golubinački župnik Ivica Damjanović pozdravio je sve sudionike i zahvalio se svim darovateljima i izvoditeljima radova pri obnovi crkve. Ova obnova crkve je započela u listopadu prošle godine, kada je obilježena stota obljetnica od blagoslova ove crkve posvećene Presvetom Trojstvu. Potpuno je obnovljena unutrašnjost crkve, sakristija i dvorana uz crkvu te je darovan i novi oltar i ambon.

I. R.

ISUS JE JAGANJAC BOŽJI

Bit ćete mi svjedoci

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Jučerašnji blagdan kršćane je vratio u dvoranu posljednje večere. Bila je čudna ta tajna večera. Isus je željno željkovao s učenicima podijeliti pashalnu večeru – spomen čin spasenja – koji je bio na prvi dojam samo spomen. Međutim, dogodilo se nešto drugo. Zbunjenim učenicima otvorio je svoje srce i to samo jedan dan prije svoje smrti. Izgovorio je snažan oproštajni govor za koji nisu ni slutili da je oproštajni i da je zapravo Isusov testament. Govorio je o ljubavi. Dao im je novu zapovijed i to samo jednu: Ljubite se kao što sam ja ljubio vas i po tome će ljudi prepoznati da ste moji učenici. Nisu ni slutili da će ta ljubav, koja je postala nova zapovijed, postati i trajna norma ne samo što činiti, nego i kako činiti: Ljubite jedan drugoga, kao što sam ja ljubio vas! Nisu zaboravili zapisati ni njegovu tvrdnju da nitko nema veće ljubavi od ove: Položiti život svoj za svoje prijatelje. Bilo im je ugodno čuti: A vi ste prijatelji moji. Tekst oproštajnog govora, koji je postao oporuka, splet je prekrasnih niti koje povezuju Isusovo srce s njemu tako dragim učenicima. Kao posljednji dar koji nisu uopće shvaćali, ponudio im je samoga sebe, riječima: I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta. Kako? Uzmite, jedite, ovo je tijelo moje, koje se za vas predaje. Uzmite, pijte, ovo je krv moja, koja se za vas proljeva. Tko to može shvatiti? Ni oni tada, ni mi sada. A slijedila je kategorička naredba – zapovijed: Ovo činite na moj spomen.

JESMO LI BILI ZAJEDNO OKO NJEGOVA STOLA?

Mi smo se jučer susretali na spomen i vršili taj spomen. Veliko je pitanje koliko se naša liturgijska slavlja, pa i ova, tijelovska, naj-svečanija, prepoznaju kao susret Isusa s učenicima na posljednjom večeri? Koliko je naša crkva (hram) postala dvorana i koliko smo mi, vjernici (učenici), bili zajedno oko njegova stola? Procesija, koja je sastavni dio tijelovske liturgije, treba biti silan znak da je njegova riječ shvaćena ozbiljno i da to otajstvo činimo i sada njemu na spomen. Počastiti vjerom i klanjanjem njegovu prisutnost i žrtvu na naj-svečaniji način je praksa Crkve da to uistinu bude dostojanstveno, veličanstveno, ali nada-sve, da to bude ispovijed i očitovanje vjere.

24. lipnja 2011.

On je bio svećenik,

redovnik, svjedok.

Govorio je životom,

a govori i sada na-

kon smrti. Najveći

zagovor oca Gerarda

bit će obnova naše

Crkve u kojoj će se

prepoznati dvorana

posljednje večere i

Isusovi prijatelji, uče-

nici – svećenici, a mi

ćemo dobiti snagu

upravo biti svjedoci.

Čovjek je po naravi »biće slavljenja«. Kada najdublje pati, to čini u tišini. Ali kada slavi, to čini javno. Tijelovo je slavlje i to vrhunsko. Zato i je tako svečano. Ali ako se slavlje iz godine u godinu događa bez događanja, onda ono postaje običaj. Ali tada jao nama jer nismo izvršili spomen, nego spomen pretvorili u običaj. Ostaje pitanje: Je li jučer bio događaj susreta u dvorani posljednje večere i je li naše sudjelovanje postala poruka vjere Crkve u njegovu prisutnost, ne samo u svetohraništu, u zidinama crkve, nego u hramu svakog od nas? Još nešto. Danas je svetkovina rođenja Ivana Krstitelja.

POSLAN BI ČOVJEK OD BOGA, IME MU IVAN

Tako se živo sjećam kada je izabran za papu Giuseppe Roncalli – Ivan XXIII. Kada je obrazložio kardinalima svoje ime, citirao je: Poslan bi čovjek od Boga, ime mu Ivan. Svojim je radom taj blaženi papa zaslužio da ga na dan smrti sve novine svijeta nazovu Ivan Dobri. Stoga nas dvorana posljednje večere povezuje i s današnjim danom Ivana Preteče, koji je došao reći i pokazati: Evo Jaganjac Božji, evo onaj koji oduzima grijeh svijeta. Zar se čovječanstvo ili barem naša zajednica ne bi obradovala kad bi tako uvjerljiv glas kao glas Ivana Krstitelja pokazao i suvremenici – istinu da je Isus Jaganjac Božji? Itekako. I ovim se vraćamo trećoj dimenziji dvorane posljednje večere. Tamo je Isus poistovjetio sebe sa svojim učenicima. Svetim zlatnim nitima ljubavi povezao je svoje srce sa svojim učenicima. Tada je ustanovio svećenički red: Ovo činite na moj spomen. Time nije ušutkao Ivana, nego dao daleko više učenicima nego što je imao Ivan, a to su učenici – svjedoci. Tko to od svećenika danas može pokazati sebe kao svjedoka? Malo. Ali Bog nam je dao čovjeka koga se danas sjećamo – slugu Božjega o. Tomu Gerarda Stantića. On je bio svećenik, redovnik, svjedok. Govorio je životom, a govori i sada nakon smrti. Najveći zagovor oca Gerarda bit će obnova naše Crkve u kojoj će se prepoznati dvorana posljednje večere i Isusovi prijatelji, učenici – svećenici, a mi ćemo dobiti snagu upravo biti svjedoci poput Ivana: Evo Jaganjac Božji, koji oduzima grijeh svijeta.

BIGOS - NARODNO JELO S KUPUSOM I MESOM*Potrebni sastojci:*

125 gr slanine / 500 gr svinjetine / 3 glavice luka / 750 gr svježeg zelja / 125 gr višnjevače / 125 gr gljiva / sok rajčice / 2 češnja češnjaka / 1 žličica kumina / 2 žličice slatkog vrhnja / crvena paprika, majoran ,sol / 1 lovor, ½ litre bijelog vina

Priprema:

Slaninu i svinjetinu narežemo na kockice i čvrsto je ispečemo zajedno s isjeckanim lukom. Dodamo kobasice narezane na ploške i grubo narezano svježe zelje, zatim gljive, rajčice, zdrobljeni češnjak i začine. Sve to prelijemo bijelim vinom i dodamo toliko vode da upravo pokriva dobro izmiješane sastojke. Jelo stavljamo u lonac u pećnicu i kuhamo bez miješanja, a na stol iznosimo vruće ili mlako. Obvezan je seljački kruh i čaša crnog vina.

OGORKOWA ILI POLJSKA JUHA OD KISELIH KRASTAVACA*Potrebni sastojci:*

2 mala krumpira / 2 srednja kisela krastavca / malo maslaca / 100 ml kiselog vrhnja / 1 žličica brašna / 1 l pilećeg ili povrtnog temeljca / kopar, sol, papar, par žlica preprženoga kruha

Priprema:

U temeljcu kuhati krumpire, isjeckane na sitne kockice. Naribati kisele krastavce i malo ih smekšati na maslacu u teflon tavi. Dodati ih juhi s krumpirima.

Krumpire po želji zgnječiti ili ostaviti u komadićima. Probati i dodati po želji žlicu tekućine u

kojoj stoje kiseli krastavci za (kiseliji okus). U vrhnje umiješati žličicu brašna i dodati juhi. Posoliti, popapriti i dodati nasjeckani kopar. Poslužiti s malo preprženih kockica kruha na vrhu!

PIEROGI - PIROGE, JASTUČIĆI*Potrebni sastojci:**Tijesto:*

250 gr brašna
1 žličica soli
1 jaje
1 žlica ulja
vode koliko tijesto popije
200 g pirea
150 gr svježeg sira
sol, papar

Priprema:

Zamijesiti tijesto te ga ostaviti da počiva 30 minuta. Razvaljati tijesto na 2-3 mm (ne pretanko), te većom čašom izrezivati krugove promjera cca 10 cm. Pire od krumpira i sir sjediniti u masu, dodati sol i papar po želji, te puniti piroge. Spajati rubove te ih pritisnuti vilicom da nam se ne otvaraju. U većem loncu prokuhati vodu uz dodatak malo soli i ulja. Piroge stavljati da se kuhaju dok ne isplivaju na površinu. Rupičastom grabilicom ih vaditi iz vode i poslužiti uz kiselo vrhnje, meso ili tradicionalno uz pržene komadiće slanine.

POLJSKA KUHINJA

Polani, bigos i čašica wyborowe

Povijesna priča kaže da je »Grand Duke«, vojvoda od Litvanije koji je postao poljski kralj Wladislaw Jagiello 1385. godine, servirao »bigos« svojim gostima, sudionicima lova

Naziv Poljska datira iz sredine XI. stoljeća, a svoj korijen nalazi u imenu slavenskog plemena Polani iz V. stoljeća.

Bigos, poznatiji kao lovački gulaš, tipično je tradicijsko jelo u kuhinjama Poljaka, te se samim tim smatra i nacionalnim jelom. Receptura bi podrazumijevala kiseli kupus, više vrsta mesa i kobasica,

svinjetina, šunka, slanina... Začini se paprom, majoranom, pimentom, dimljenim šljivama, borovnicama. Jede se uz raženi kruh i krumpir.

Povjesničari opisuju poljsku kuhinju kao veoma tešku, koju karakterizira česta uporaba mesa i žitarica, poput griza.

Glavni podstrek razvoju poljske kuhinje donijela je talijanska kraljica *Bona Sforca*

la povrće koje do tada nije postojalo u Poljskoj, te objasnila način sadnje i primjenu u kulinarstvu. Čuvena poljska kraljica *Jadwiga* bila je poznata po ljubavi prema specijalitetu od svinjskih crevacca *flagi*, koje je i danas popularno jelo u Poljskoj. Kulinarški ukus Poljaka počinje se mijenjati od *Stanislava Avgusta*, koji je započeo trend relativno prefinjene kuhinje, kombinirajući francusku i postojeću poljsku kuhinju.

Meso je u Poljskoj osobito aromatizirano zbog korištenja začina, poput kopra, kima, majorana, papra i peršina.

Tipičan poljski *sledz* se sastoji od najmanje tri jela, počevši od čorbe, predjelom poput haringi ili lososa, obrok se završava s desertom poput *piernika* ili *drożdżowke*.

Ponuda čorbi je raznolika. One najučestalije i najomiljenije u ponudi su *Barszcz* – čorba od cikle, *Rosol* – kokošja juha, *Żur* – kisela čorba od raženog brašna s bijelim kobasicama i tvrdo kuhanim jajima.

Pierogi, jastučići od tijesta su

nezaobilazan specijalitet poljske kuhinje.

Kao veliki sladokusci, Poljaci obrok završavaju s desertom. Kolači i torte su nezaobilazan dio njihove kulinarske kulture. Kolači se spravljaaju od dizanog tijesta *baba*, *drożowe*. Na počasnom mjestu su *makowiec*, rolada punjena makom, voćem i orašastim plodovima, krofne *paczki*...

Pablo Picasso je jednom rekao da su tri najizuzetnije stvari iz prve polovice 20. stoljeća: blues, kubizam i poljska votka.

Branka Dulić

gljiva, cijelih rajčica i meda. Od mesa obvezno dimljena

kada je 1518. godine došla sa svojim kuharima i donije-

Bakina škrinja savjeta:

- Pileće meso imat će hrska-vu koru ako se prilikom pečenja preljeva sokom od limuna razblaženim s malo vode
- Začini se uvijek dodaju pri kraju kuhanja, jer samo tako sačuvaju svoju aromu
- Krumpir će se brže skuhati ako mu prilikom kuhanja dodamo malo ulja

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813
www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata
Badawi

Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopijska, Laboratorij, Alergotest
Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Ellman-Radiotalasna kirurgija
Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Biopton, Magneti i ostalo...

NOVO U POLIKLINICI ! doc.dr sci.med. Stamenko Šušak - Kardiohirurg - Sremska Kamenica

Poliklinika za vašu obitelj

	SLAVNI TALIJANSKI FILMAŠ, VITTORIO	POZNATA ULICA U ZAGREBU	LIVADA, TRATINA	NAŠ POK. ATLETSKI STRUČNJAK	SOBOVI	ČEŠKI: DA	NAŠICE	OPIRANJE, REZISTENCIJA	Đ. O	MIRISNA SREDSTVA	NORVEŠKA	NAŠ NAFTNI GIGANT	ANTIDRAMA EUGENEA IONESCA
SPLITSKI PJEVAČ ("JOS ME UVIK NE VOLIŠ")													
GENERATOR IZ MJENIČNE STRUJE											NAŠA NEGACIJA "STUDIJE" BODLJIC		
PRIJESNO							PORTUGAL DVOJEDJELNA CJEJLNA (LAT.)		DRAGULJ PRELIJEVAJUĆIH BOJA "EAST"				
... I HARIBDA						BEZBRIŽNI UMJETNICI POK. PJEVAČ IVČIĆ						AUSTRIJA SVEOPĆI POVOĐANJ	
PRAVOSLAVNI SAMOSTAN									STARA MJERA ZA ŽITO ... I UŽAS				
PRVO SLOVO ABECEDA		... I KATION JELO						OTISAK STOPALA ŠKAMP ILI GRANCI-GULA					
NEVEN HITREC			"GRAM" PEĆ NA PLIN		NAŠ POK. TV REŽISER, ANTON GRUBIJAN						Č. P POJAVA NA VODI		
ROMAN POLANSKI NAŠ SKLADATELJ, KREŠIMIR				PROIZVOĐAČ SIRA AMERICIJ						GOGOLJEVA PRIPLOVIJEŠT EKS!			
RAVNO-TEŽA							OTOMAN, DIVAN "SOUTH"						
GRUPA ERICA BURDONA								KORTO ZA NAPOJ IZNIMNA RIJETKOST (LAT.)					
PRIJEVREMEN				GALIJ LITICA (PJESN.)			TALIJANSKA RTV IVANA PETKOVIĆ				OVA VOZILO ZA BEBE		
PRVI VOKAL		NOGOMETNI KLUB IZ PRAGA GRAD U ČILEU							ŠKOTSKI VISKI (FON.) ANTIČKO PLATNO				
OGRICE I PRSTENJE						ROVOVI I TUNELI ETIOPSKI ODLIČNIK							
VRSTAN GOVORNIK							MITSKI KRALJ SIKULACA ČITAVA, ČIJELA					RIMSKA STOTICA CYRANOV ORGAN	
OZNAKA NAJVIŠIH UZVANIKA				OTOPINA JA, ... ON									
CRNI AMERIČKI RAPPER I GLUMAC					POK. GLUMAC LASTA ... KAO ČIČARIJA					KOBALT PORTUGAL			KALIJ
NAŠ NO. GOMETAS, FRANE						SJEVERNO-AMERIČKI INDIJANAC							

kanape, animals, valov, ran, ga, rat, ta, a, slavia, skoč, nakti, prokopi, orator, ital, c, vip, rastopina, ice t, sven, co, čačić, atapask, giuliano dantić, alternator, ne, širovo, p, opal, scila, boemi, a, manastir, akov, a, anton, stopa, nh, g, marti, cp, rp, stran, vij, belans, rješenje križaljke:

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Bruno Anušić, Ljiljana Dulić
Ivan Gregurić, Dražen Prčić,
Zvonko Sarić, Josip Stantić,
Thomas Šujić, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

mr. sc. Jasminka Dulić
e-mail: hrurednik@tippnet.rs

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić
e-mail: zsarić@hrvatskarijec.rs

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
e-mail: dbpalkovic@hrvatskarijec.rs
Dušica Dulić (novinarka)
e-mail: dusicad@hrvatskarijec.rs
Slavica Mamužić (novinarka)
e-mail: smamuzic@hrvatskarijec.rs
Zvonimir Perušić (ekonomija i redaktura)
e-mail: zperusic@hrvatskarijec.rs
Dražen Prčić (sport i zabava)
e-mail: dprcic@hrvatskarijec.rs
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
e-mail: zvukov@hrvatskarijec.rs
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
e-mail: mkopunovic@hrvatskarijec.rs
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Josip Horvat

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Piše Ivan Andrašić

Na ovoj fotografiji iz obiteljskog albuma pokojnog kovača Mate Andrašića skupina je radioničara i traktorista PIK-a »Mladi borac« iz Sonte s početka šezdesetih godina prošloga stoljeća. U poljoprivredne kombinata na ovim prostorima tada se počela postupno uvoditi mehanizacija. Dotadašnji kočijaši i napredni omladinci šalju se na obuku i polaganje ispita za traktoriste. Kako je i na fotografiji vidljivo, njihove prepoznatljive odore bile su sive, teške bunde i gumene čizme. Prvi traktori dodijeljeni »Mladom borcu« bili su od radnika nazvani gumenjaci, »Zadrugari« i rusovi, gusjeničari koje je tadašnja Jugoslavija kao pomoć dobila od SSSR-a. Tek u kasnijim šezdesetim stižu jači strojevi, »Zetori« i »Belorusi«. Ove strojeve održavali su radioničari. Među njima su bila trojica mehaničara, električar, a kako je tada trebalo »pokrpiti« i dosta željeznih dijelova, često bi im u pomoć priskakali i kovači. U radionicama nije bilo hidraulike, pneumatike i svih čuda tehnike, pa se radilo vrlo naporno, na mišice, a u udarnim kampanjama sezonskih poslova radilo se od jutra do sutra.

SLOŽNA DRUŽINA ŠERETA

Radioničari su u »Mladom borcu« bili poznati kao složna družina, jaka na djelu, ali i jelu, družina koja je znala i mogla i u bircuzu spojiti subotnje poslijepodne s jutrom ponedjeljka, pa opet prvog radnog dana u

Jaki na djelu i jelu,
nenadmašni u smicalicama

tjednu zapeti udarnički. Ali i družina kojoj se nije bilo zgodno zamjeriti i postati metom njihovih smicalica. Ove anegdote prepričavaju se i danas, a većina je nastala u kovačkoj radionici. U to vrijeme još nije bilo društvene prostorije i toplog obroka, radnici su svoj doručak nosili od kuće. Kako su poslovi u poljoprivredi bili naporni i iziskivali puno energije, najčešće bi se u kovačkoj radionici, u kojoj je uvijek gorjela vatra, mađarilo (op.a. pržila bi se slanina na ražnju). Topla, hrskava kožica bila je omiljena delicija za kraj doručka. Dok bi jeli kruh i slaninu, fino odstranjena kožica hladila bi im se na papiru smještenom na uvijek otvorenom prozoru. Mirisalo je to nadaleko i mnogima, pa se pojavio i nezvani posjetitelj. Traktorist Lega redovito bi nalazio nekog posla koji bi ga tjerao da baš u to

vrijeme prolazi pokraj otvorenog prozora radionice, pa je usput znao pokupiti i gdje koju kožicu. No, tko bi radioničarima uspio nekažnjeno baš tako napakostiti? Upravo Mato Andrašić brzo se dosjetio kako da urazumi uljeza. U vrijeme jednoga doručka od svoje kovačke pregače odrezao je trakicu veličine kožica koje su ostavljali na prozor, namazao je prerađenim uljem, »namađario« i ostavio na standardno hlađenje. Lega, ne sluteći ništa, u prolazu je pokupio »kožicu«, cijelu je strpao u usta i nastavio put žvačući. Sve je prošlo u miru božjem, samo je nekoliko dana kasnije nasamo pitao Andrašića: »Majstore, znam da ste me dobro udesili, kaži mi bar što ste mi to podmetnuli? Kožura je fino mirisala, ali sam žvakao do podne i nisam je uspio sažvakati. To mora da je od kakve jako matore krmače«. Od tada više nije pro-

lazio pokraj radionice u vrijeme doručka. Druga slavna anegdota vezana je za jednu opaku stanarku. U blizini bloka s radionicama bio je i niz od nekoliko stanova, u kojima su živjeli radnici sa svojim obiteljima. Jedna od stanki, nepopravljiva spletkaruša, na meti svojega jezika najčešće je imala radioničare. Znala bi s puno podsmijevanja pričati o njihovoj prehrani i govorila im kako će se jednoga dana svi pretvoriti u mađaritu slaninu. Jednoga jutra radioničari su doznali kako je upravo nasadila kvočku (op. aut. stavila 21 jaje pod kokoš, kako bi ova izlegla piliće). U vrijeme doručka Andrašić je otišao kod nje tražiti tavu i malo je zagovarao, a drugi radioničar je ispod kvočke izvadio jaja i stavio pod nju već pripremljeno oblo kamenje. Andrašić je još tražio i malo masti, pa je i gazdaricu, kad je već tako dobra, pozvao u radionicu na doručak, pošto će biti kajgane za sve. Kroz desetak minuta i ona im se pridružila na doručku, a još im je donijela i dvolitru vina, kako je rekla, da i ona njih počasti. Prošla su tri tjedna, koliko bi kvočka trebala sjediti na jajima, prošla i četiri, pilića nigdje, a kvočka, već iznemogla, uporno sjedi. Gazdarica se konačno sjetila prekontrolirati nasad i sve joj je bilo jasno kad je umjesto jaja našla toplo kameenje. A njezin suprug počastio je radioničare s još dvije litre vina. Ona s njima više nije htjela ni razgovarati, niti je ikada više spletkarila na njihov račun.

PUTUJTE S **JP »SUBOTICA-TRANS«** NA MEĐUNARODNOJ LINIJI:
SUBOTICA-NOVI SAD-ZAGREB I OSTVARITE ZNAČAJNE POPUSTE.
POLASCI U 8,00 h SVAKOG DANA IZ SUBOTICE I ZAGREBA.

CIJENA KARATA:

DJECA DO 6 GODINA – VOZE SE BESPLATNO.

DJECA OD 6-12 GODINA (POPUST OD 50%) – 1.425,00 DINARA

STUDENTI:

JEDAN SMJER (POPUST OD 20%) – 2.280,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 30%) – 3.990,00 DINARA.

OSTALI:

JEDAN SMJER – 2.850,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 15%) – 4.845,00 DINARA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

SUBOTIČANI U BLATU NA KORČULI

Ljetovanje uz duhovnu obnovu

Iako je ove godine tradicionalni susret vrtića koji nose ime Marija Petković otkazan zbog preklapanja s datumom susreta s papom *Benediktom XVI.*, djeca iz subotičkog vrtića »Marija Petković« su ipak posjetila Blato i blaženičin grob. Na ljetovanju uz duhovnu obnovu u trajanju od 6. do 15. lipnja, pokraj djece iz vrtića i njihovih obitelji, bila su i djeca iz hrvatskih odjela koja su nekada pohađala ovaj vrtić.

Uz Božji blagoslov hodočasnici su na svom putu prema blaženičinom zavičaju najprije svratili u Međugorje, gdje su proveli ugodna dva sata.

Na Prižbi, u samostanu sestara Kćeri milosrđa, gdje su bili smješteni, svaki dan je započet zajedničkim misnim slavljem koje je predvodio vlč. *Goran Vilov*, župnik iz Bačkog Monoštora. On je ujedno realizirao i nekoliko duhovnih predavanja za roditelje. Mališani su posjetili spilju gdje je blažena *Marija Petković* pisala pravila svoje novoosnovane družbe Kćeri milosrđa, a sudjelovali su i u raznim radionicama koje su za njih organizirane. U večernjim satima djeca su se, pokraj igranja u prekrasnom vrtu, pripremala i za sutrašnju misu, uvježbavajući čitanja, molitve vjernika, pjesme koje će pjevati na euharistiji, a ministranti su se pripremali za svoje obveze. Sve je funkcioniralo kao u velikoj skladnoj obitelji.

Devetog dana u lipnju, kada svakog mjeseca obilježavamo blaženičin dan, hodočasnici iz Subotice su posjetili svetište blažene Marije Petković u Blatu, gdje su skupa s mještanima sudjelovali u zajedničkom misnom slavlju. Mnogi su tom prigodom na njenom oltaru ostavili slike svojih najbližih ili onih koji su se preporučili u njihove molitve, uzdajući se da će ih blaženičin zagovor zauvijek pratiti.

Organizirana su i dva izleta. Pokraj posjeta gradu Korčuli, koji je organizirala s. *Silvana Milan*, izletnici su posjetili i Hvar, gdje ih je s velikom gostoljubivošću primila i pokazala im sve znamenitosti Subotičanka, sada Hvaranka, *Marijana Brejar Domančić*.

Zadovoljni i preplanuli hodočasnici iz Subotice vratili su se svojim domovima pjevajući blaženičinu pjesmu i tražeći njen zagovor:

Biseru iz malog Blata
Diko roda hrvatskoga
Kod Krista nas zagovaraj
Marijo od Propetoga.

BOGAT VIKEND ZA TAMBURAŠE

HGU »Festival bunjevački pisama« u Požegi i Pitomači

Veliki festivalski orkestar Hrvatske glazbene udruge »Festival bunjevački pisama« boravio je 11. i 12. lipnja u uzvratnom posjetu Glazbenoj školi u Požegi, u Republici Hrvatskoj. Tijekom dva dana, pokred zajedničkog koncerta, Subotičani su imali prigodu upoznati se sa znamenitostima ovoga grada. Posjetili su katedralu, crkvu i Vinariju, te pogledali stalni postav muzeja, gdje su saznali mnoge pojedinosti o povijesti Požege.

»Uzvrativši posjet Požegi Hrvatska glazbena udruga 'Festival bunjevački pisama' nastavila je nedavno započetu suradnju, učvrstila već postojeća prijateljstva, razmijenila iskustva i vjerujemo da će na obostrano zadovoljstvo i korist ova suradnja svakako biti i nastavljena«, izjavila je po povratku s puta profesorica *Mira Temunović*.

Na zajedničkom koncertu, nakon nastupa domaćina, Veliki festivalski orkestar Hrvatske glazbene udruge »Festival bunje-

vački pisama« izveo je program iz ovdašnjih krajeva, Bačke i Subotice. Pod ravnanjem Mire Temunović uz orkestar su nastupili i vokalni solisti *Kristina Vojnić Purčar*, *Petar* i *Katarina Skenderović*.

Na poziv Pitomog radija iz Pitomače i vlasnika *Zvonka Horvata* istog vikenda, točnije 11. lipnja, profesor *Vojislav Temunović* je u ime Hrvatske glazbene udruge »Festival bunjevački pisama« boravio na glazbenom festivalu pjesme Podravine i Podravlja – Pitomača 2011.

»Festival u Pitomači je po svom karakteru veoma sličan našem festivalu u Subotici. Prema propozicijama na festivalu mogu sudjelovati samo nove skladbe. Bilo je korisno posjetiti ovaj festival i tako razmijeniti iskustva«, istaknuo je *Vojislav Temunović*.

Podsjetimo se, ovo je samo nastavak suradnje između subotičkog i pitomačkog festivala koja je uspostavljena na Festivalu bunjevački pisama u Subotici. Naime, *Zvonko Horvat* i *Pitomi radio* iz Pitomače omogućili su izravni prijenos subotičkog festivala u Mađarskoj, Bosni i Hrvatskoj, a po najavi organizatora tako bi trebalo biti i ove godine.

24. lipnja 2011.

MOLITVA, ZNANJE I SPORT

Godišnji susret ministranata Subotičke biskupije u Tavankutu

Tavankut je i ove godine bio domaćin godišnjeg susreta ministranata Subotičke biskupije, koji je održan u subotu, 18. lipnja. Stotinak ministranata iz desetak subotičkih župa okupilo se na druženje i nogomet.

Održano je sveto euharistijsko slavlje koje je predvodio vlč. *Dragan Muharem* uz pomoć svoje braće svećenika vlč. *Andrije Anišića* i vlč. *Željka Šipeka*. Nakon što su ohrabreni Božjom riječi i zajedništvom, uslijedio je kviz, sportska natjecanja, zajednički ručak i ponovno sport.

Većini je poslije svete mise najvažniji bio nogomet, a osobito mojoj grupi, ministrantima iz župe Sv. Roka. Za ovu prigodu smo se dugo pripremali i trenirali. Kako smo prošle godine u mlađoj kategoriji osvojili prvo mjesto željeli smo obraniti titulu. Međutim, na našu veliku žalost, ove godine smo prvu utakmicu izgubili 4:0. Na razini starijih ekipa postigli smo dobar rezultat osvojivši drugo mjesto. Ovdje smo imali malu pomoć od ministranata iz šandorske župe »Marije Majke Crkve«, koji su s nama igrali.

Ni u kvizu nismo bili loši. Kao i svake godine, bila su opća pitanja iz oblasti ministriranja. Našu župu Svetog Roka predstavljao je Luka koji je osvojio 4. mjesto.

I ručak je bio više nego ukusan – grah. Kao i uvijek u Tavankutu smo se osjećali kao kod kuće. Nakon susreta župnik nas je sve odveo na sladoled. Bolji svršetak dana nismo mogli imati. Iako baš nismo zadovoljni rezultatima nogometa u mlađoj ekipi, potruditi ćemo se to popraviti do sljedeće godine.

Svakako, možemo zaključiti da je susret i ove godine bio super. Ispunio je gotovo sva moja očekivanja. Obradovao sam se jer sam vidio stare prijatelje koje ne viđam tako često. Veoma sam sretan što postoji ovaj susret ministranata pa se svi dobro ispričamo.

Ponosan sam što sam ministrant i što obavljam tako važnu službu u crkvi.

Volio bih kada bi sljedeće godine moja župa osvojila prva mjesta u nogometu na obje razine.

Marin Piuković

KALENDAR BITNIH DOGAĐAJA

KALENDAR za idući tjedan

26. lipnja - Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe i nezakonitog prometa drogama (UN)

26. lipnja - Međunarodni dan potpore žrtvama mučenja (UN)

26. lipnja - Dan povelje UN

29. lipnja - Dan Dunava

**PETAK
24.6.2011.**

06.05 - Najava programa
06.10 - Trenutak spoznaje (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Hotel dvorac Orth 5, serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Život: Ribe, dokumentarna serija (R)
11.10 - Oprah show (R)
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Berlinska saga, dramska serija (R)
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.25 - Iza ekrana
14.55 - Dobro je znati, znanstveno-obrazovna emisija
15.30 - HAZU Zavodi - Čuvari budućnosti: Split
16.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
16.50 - Vijesti
17.00 - Hrvatska uživo
17.55 - Sve će biti dobro, TV serija
18.40 - 8. kat: Nema stranca do Bosanca, talk show (R)
19.30 - Dnevnik
20.10 - Mjesec vesterna: Wyatt Earp, američki film
23.20 - Vijesti
23.45 - Filmski maraton: Osveta, američki film (R)
01.45 - Filmski maraton: Vlak pun milijunaša, hongkonški film (R)
03.25 - Skica za portret
03.50 - Sudbine, svjedok istine, dokumentarni film (R)
04.30 - Hotel dvorac Orth 5, serija (R)
05.15 - 8. kat: Nema stranca do Bosanca, talk show (R)

07.00 - Najava programa
07.05 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.50 - 101 dalmatinac, crtana serija
08.15 - Žutokljunac
08.35 - Connor Undecover, serija za djecu

09.00 - Ljubitelji dječjeg svijeta
09.15 - Pokusi koji su promijenili svijet
09.30 - Plesne note, serija za djecu
10.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela (R)
10.45 - Tvoja sam sudbina, telenovela
11.30 - Veronica Mars, serija (R)
12.15 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
12.40 - Žutokljunac
13.10 - Trava zelena 4, humoristična serija
13.40 - Glavna borba, američki film (R)
15.25 - Ružna Betty 3, serija
16.05 - James Martin u Champagni, dokumentarna serija
16.30 - Briljanteen (R)
17.10 - Bostonsko pravo 4, serija
17.55 - Šaptač psima 3 (R)
18.45 - Hit dana
18.55 - Split: 5. međunarodni skakački miting, prijenos
20.45 - Bitange i princeze 4, humoristična serija
21.25 - Inspektorica Irene Huss, mini-serija
22.55 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
23.50 - Entourage 1, humoristična serija
00.15 - Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
01.00 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
01.25 - Retrovizor: Pravi igrači, serija (R)
02.10 - Noćni glazbeni program

07.15 Naši najbolji dani, serija
08.10 Neustrašivi Scooby doo
08.35 Bumba, crtana serija
08.50 Tomica i prijatelji
09.30 Pobjeda ljubavi, serija R
11.30 Čuvar pravde, serija
12.25 IN magazin R
13.15 Pobjeda ljubavi, serija
15.15 Kad lišće pada, serija R
17.00 Vijesti Nove TV
17.25 IN magazin
18.10 Pod sretnom zvijezdom
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Kad lišće pada, serija
21.50 Bijeg u pobjedu, igrani film
00.10 Posljednji posao, film
02.10 Ezo TV, tarot show
03.10 Zavjet šutnje, film R
04.45 Na rubu zločina, film R
06.20 Kraj programa

05.40 Astro show, emisija uživo
06.25 RTL Danas, informativna emisija (R)
07.00 Aurora, telenovela (R)
07.45 Vrata raja, telenovela (R)
08.40 Dragon Ball Z, animirana serija (R)
09.20 Ezel, dramska serija (R)
10.35 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
11.05 Aurora, telenovela
12.00 Nasljednici, telenovela
12.50 Cobra 11, akcijska serija
13.45 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
14.35 1001 noć, serija (dvije epizode) (R)
16.05 Vrata raja, telenovela
17.00 Krv nije voda, serija (R)
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.05 Krv nije voda, serija (R)
20.00 Patriotske igre, igrani film, triler (R)
22.15 Big Brother, reality show
23.15 Putnik 57, igrani film, akcijski triler
23.55 RTL Vijesti
00.10 Putnik 57, igrani film, akcijski triler (nastavak)
01.05 Pakleni red, igrani film, horor
02.55 Astro show, emisija uživo
03.55 RTL Danas, informativna emisija (R)

**SUBOTA
25.6.2011.**

06.00 - Najava programa
06.05 - Drugo mišljenje (R)
06.53 - Iza ekrana (R)
07.23 - Kućni ljubimci
07.55 - Hrvatska kronika BiH
08.10 - Stvaranje hrvatske države, dok. film
09.00 - Dan državnosti, misa iz Zagreba
10.35 - Vijesti
10.45 - DAN DRŽAVNOSTI
11.15 - Normalan život, emisija o obitelji
12.00 - Dnevnik
12.30 - Prizma
13.15 - Berlinska saga, dramska serija (R)
14.00 - Duhovni izazovi, međureligijski magazin
14.35 - Jelovnici izgubljenog vremena
14.55 - Zlatna kinoteka: Topkapi, američki film (R)
16.50 - Vijesti
17.00 - Znanstvene vijesti
17.05 - Alpe Dunav Jadran

17.40 - Umorstva u Midsomeru 12 B, mini-serija (R)
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
21.00 - Priča iz Hrvatske, hrvatski film
22.40 - Vijesti
23.00 - Večernji hit: Smrtonosno oružje 3, američki film
00.55 - Filmski maraton subota: Posljednji kineski car, francusko-talijansko-britanski film (R)
03.30 - Filmski maraton: Brda imaju oči, američki film (R)
05.15 - Skica za portret
05.25 - Znanstvene vijesti (R)
05.30 - Jelovnici izgubljenog vremena (R)

07.05 - Panorame turističkih središta Hrvatske
08.05 - Najava programa
08.10 - Na kraju ulice
08.40 - Žutokljunac
09.05 - Pinocchiojeve pustolovine, serija za djecu
09.55 - Majstori svirači: Koncert u Opatiji (1. dio)
10.25 - Športret
10.35 - ni DA ni NE: Financiranje vjerskih zajednica (R)
11.35 - Balto 3: Na krilima promjene, američki animirani film (R)
12.55 - Filmska matineja: Istinita vilinska priča, britansko-američki film
14.35 - KS automagazin
15.35 - Otvorenje 32. EBU Folk Festivala, snimka
16.45 - 4 zida
17.25 - Osijek: Odbojka, Europska liga (Ž): Hrvatska Slovenija, prijenos
19.05 - Cocco Bill, crtani film
19.25 - Garaža (R)
20.00 - Batman: Početak, američki film
22.20 - Mamutica 2, serija
23.10 - Mamutica 2, serija
00.05 - Vrijeme je za jazz: Richard Bona Quartet (1. dio)
01.05 - Noćni glazbeni program

07.10 Neustrašivi Scooby doo, crtana serija R
07.35 Fifi i cvjetno društvo
07.50 Timmy Time
08.05 Peppa, crtana serija

08.20 Bakugan II - New Vestroia, crtana serija
08.45 Chuggington
09.00 Beyblade metal fusion, crtana serija
09.25 Winx, crtana serija
09.50 Bračne vode, serija
10.20 Bračne vode, serija
10.50 Frikovi, serija
11.50 Smallville, serija
12.50 Bijeg u pobjedu, igrani film R
15.10 Moonwalker, igrani film
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Provjereno, informativni magazin R
18.05 Nad lipom 35 R
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Spider-man 2, igrani film
22.35 Boks: Sturm vs. Macklin
01.15 Toranj smrti, igrani film
02.00 Ezo TV, tarot show
03.30 Učitelj, igrani film
05.00 Domovina terora, igrani film
06.40 Kraj programa

05.45 RTL Danas, informativna emisija (R)
06.20 Vragolasti Denis, animirani film
06.50 Dragon Ball Z, animirani film (dvije epizode)
07.40 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
08.10 Učilica, kviz za djecu
08.45 Ne daj se, Nina!, humorna drama (dvije epizode)
10.55 Rijeka, igrani film, drama
13.20 Mjesec iza Paradora, igrani film, romantična komedija
15.20 Čovječe, volim te, film, komedija (R)
17.25 Zvijezde Ekstra: Farah Fawcett, zabavna emisija
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.05 Jezikova juha, reality show (R)
20.00 Sahara, igrani film, avanturistički (R)
22.20 Big Brother, reality show
23.25 Iza neprijateljskih linija, igrani film, ratni
01.25 Nemoralna ponuda, igrani film, drama (R)
03.25 Astro show, emisija uživo
04.25 RTL Danas, informativna emisija (R)
05.00 Big Brother, reality show (R)

**NEDJELJA
26.6.2011.**

- 05.50 - Najava programa
05.55 - Duhovni izazovi, međureligijski magazin (R)
06.25 - Alpe Dunav Jadran (R)
07.10 - Mala TV (R)
08.05 - Zeko i potočić, snimka dječjeg festivala
09.05 - Nora Fora, TV igra za djecu
10.00 - Vijesti
10.10 - Filmska matineja: Ubojstvo u tri čina - Prema romanu Agathe Christie, američki film
11.40 - manjinski MOZAIK
12.00 - Dnevnik
12.25 - Plodovi zemlje
13.20 - Split: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Mir i dobro
15.40 - Vijesti
15.50 - Ravnateljica, mini-serija
17.25 - Prugasta braća: Družba mungosa, dokumentarna serija
18.15 - Lijepom našom: Novigrad Podravski (1/2)
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - 1 protiv 100, kviz
21.05 - Rijeka: Melodije Istre i Kvarnera, prijenos
22.40 - Vijesti
22.55 - Monk 7, serija
23.40 - Monk 7, serija
00.25 - Rijeka: Melodije Istre i Kvarnera, proglašenje pobjednika
00.45 - Reprizni program
03.50 - Lijepom našom: Novigrad Podravski (1/2)
04.50 - Plodovi zemlje (R)

- 07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
08.15 - Najava programa
08.20 - Otkrića hrvatske glazbe - Simfonijskim orkestrom HRT-a ravna Mladen Tarbuk (2/2)
09.20 - Zlatna kinoteka - ciklus talijanskih klasika: Kradljivci bicikla
10.50 - Portret Crkve i mjesta
11.00 - Zagreb: Misa, prijenos
12.00 - Biblija
12.15 - Monk 7, serija
13.00 - Monk 7, serija
13.50 - Big Band HRT-a i Lars Moeller
15.45 - Međugorje - Evo ti Majke, dok. film

- 16.50 - Cres: Jedrenje, SP krstaša - reportaža
17.05 - Odbojka (Ž): snimka
19.25 - Garaža
20.00 - Ciklus filmskog spektakla: Posljednji samuraj, američki film (R)
22.35 - Filmski boutique: Mladi Frankenstein, američki film
00.15 - Noćni glazbeni program
03.15 - Noćni glazbeni program

- 06:50 Winx, crtana serija R
07:15 Fifi i cvjetno društvo
07:30 Timmy Time, crtana serija
07:45 Peppa, crtana serija
08:00 Bakugan II - New Vestroia, crtana serija
08:25 Chuggington, crtana serija
08:40 Beyblade metal fusion, crtana serija 30/51
09:05 Winx, crtana serija
09:30 Automotiv, auto-moto magazin
10:00 Bračne vode, serija
11:00 Brza blagajna 2/8
11:30 Dodir s neba, serija
12:30 Koncert Severina, snimka
13:55 Zadnji veliki ratnik, igrani film
16:15 Spider-man 2, igrani film R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Spider-man 2, igrani film R - nastavak
19:05 INA Plave vijesti
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Nad lipom 35, show
21:20 Još jedna priča o Pepeljuzi, igrani film
23:05 Red carpet, showbiz magazin
00:35 Toranj smrti, igrani film R
02:10 Svi mrze Chrisa, serija
02:40 Priča o Jane Austin, igrani film
04:10 Red carpet, showbiz magazin R
05:25 Dodir s neba, serija R
06:15 Automotiv, auto-moto magazin R
06:45 Kraj programa
06:35 RTL Danas, informativna emisija (R)
07:10 Vragolasti Denis, animirani film (R)
07:35 Dragon Ball Z, animirani film (tri epizode)

HRT1 27.6.2011. 14:20

Pustolovina u Hrvatskoj, dokumentarna serija

Naslov epizode: Istrom na konju (2)

- Epizoda: 5.

Pustolovina naših četvero jahača nastavlja se duž istočne obale Istre. Rt Marlera, nekad vojno vježbalište za gađanje, sada je odličan teren za jahanje. Još dijelom sačuvana stara vojna konjušnica iz doba Mussolinija, mogla bi, obnovljena, postati suvremen "hotel" za konje. Jašemo oko ostataka Nesactuma, posljednje prijestolnice Ilira i spuštamo se u duboku uvalu Budavu gdje je umjetno uzgajalište bijele ribe. U Mutvoranu, jednom od najslikovitijih utvrđenih istarskih gradića, upoznajemo kulinarstvo unutrašnjosti Istre, a noćimo na tradicionalnoj

farmi "stanciji" Komparička, gdje je sve još kao u 19. stoljeću. Posjećujemo "Horse centar Lobarika", suvremeni "rent-a-horse" i "hotel" za konje blizu međunarodne zračne luke.

Pustolovinu Istrom na konju završavamo na šaljivim narodnim utrckama magaraca u selu Orbanici, te "utrci na prstenac" s plemenitim jahačima konjima u gradiću Barbanu.

- 09.00 Ne daj se, Nina!, drama (tri epizode)
11.55 Čekajući izdaj, film, romantična komedija (R)
14.15 Sahara, igrani film, avanturistički (R)
16.40 Discovery: Preživjeti divljinu - Jukon, dokumentarna serija
17.40 Ekkluziv s Tatjanom Jurić, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Jezikova juha, reality show (R)
20.00 Big Brother - finale, reality show, uživo
23.30 CSI: Miami, serija (tri epizode)
02.10 Astro show, emisija uživo
03.10 RTL Danas, (R)

PONEDJELJAK
27.6.2011.

- 05.40 - Najava programa
05.45 - Split: More
06.15 - Mir i dobro
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
09.10 - Hotel dvorac Orth 5
10.00 - Vijesti
10.10 - Život: Ptice, dokumentarna serija (R)
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Berlinska saga, dramska serija (R)
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Istrom na konju (2), dokumentarna serija
14.50 - Hrvatsko proljeće: Višeglasja, dokumentarna serija (R)

- 15.40 - Kulturna baština (R)
16.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
16.50 - Vijesti
17.55 - Sve će biti dobro, serija
18.40 - 8. kat: Zarobljeni u vlastitom tijelu, talk show (R)
19.30 - Dnevnik
20.10 - TV Bingo
20.35 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija
21.25 - U krupnom planu
22.40 - Dnevnik 3
23.15 - Koncert iz Schönbrunna - Bečka filharmonija pod ravnanjem Valerija Gergijeva (1/2)
00.15 - Nijemi svjedok 12, mini-serija (R)
01.55 - Noćna repriza - 1. serija (R)
02.40 - Noćna repriza - serija (R)
03.25 - Noćna repriza - komedija (R)
03.50 - Skica za portret
04.25 - Hotel dvorac Orth 5, serija (R)
05.10 - 8. kat: Zarobljeni u vlastitom tijelu, talk show (R)

- 07.00 - Najava programa
07.05 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.50 - 101 dalmatinac
08.15 - Žutokljunac: Pantomima
08.45 - Connor Undercover, serija za djecu
09.10 - Brlog (R)
09.25 - Športret: Ana Fučkar
09.35 - Plesne note, serija za djecu
10.00 - Alisa, alužaj svoje srce - telenovela (R)
10.45 - Tvoja sam sudbina
11.30 - Veronica Mars, (R)

- 12.15 - Crtana serija
12.40 - Žutokljunac: Pantomima
13.10 - Johnny Bravo
13.30 - Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
13.55 - Ravnateljica, mini-serija (R)
15.30 - Ružna Betty 3, serija
16.10 - KS automagazin (R)
16.45 - Mijenjam svijet: Ona koja priča sa životinjama (R)
17.10 - Bostonsko pravo 4
17.55 - Šaptač pisma 3 (R)
18.45 - Kazalište u kući, TV serija
19.25 - ZG Blues Fest - Charlie Musselwhite Specijal
19.55 - Hit dana
20.15 - Glee, serija za mlade
21.05 - Šibicari, američki film (R)
23.05 - Dr. House 5, serija
00.00 - Entourage 1, humoristična serija
00.25 - Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
01.10 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
01.35 - Retrovizor: Pravi igrači, serija (R)
02.20 - Noćni glazbeni program

- 07:20 Naši najbolji dani
08:15 Neustrašivi Scooby doo
08:40 Bumba
09:30 Pobjeda ljubavi, serija R
11:30 Čuvar pravde, serija
12:30 IN magazin R
13:20 Pobjeda ljubavi, serija
15:20 Kad lišće pada, serija R
16:20 Bijeg, serija R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Bijeg, serija R - nastavak
17:45 IN magazin
18:25 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Kad lišće pada, serija

20:55 Bijeg, serija 6/70
21:45 Savršeni stranac, film
23:50 Večernje vijesti
00:10 Tudori, serija 5/10
01:10 Opasna igra, serija
02:00 Medij, serija 11/19
02:50 Zadnji veliki ratnik, igrani film R
04:55 Ezo TV, tarot show
05:55 Bračne vode, serija
06:45 Kraj programa

05.10 RTL Danas, (R)
05.45 Astro show, emisija uživo
06.30 Aurora, telenovela (R)
07.20 Vrata raja, telenovela (R)
08.10 Dragon Ball Z, animirani film (R)
08.40 Cobra 11, serija (R)
09.50 Ekkluziv s Tatjanom Jurić, magazin (R)
10.50 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
11.45 Aurora, telenovela
12.40 Nasljednici, telenovela
13.35 Cobra 11, akcijska serija
14.35 Vrata raja, telenovela
15.35 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
17.05 Ne daj se, Nina!, humorna drama
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5, lifestyle emisije
20.00 Ezel, dramska serija
21.00 Na licu mjesta, akcijska serija (dvije epizode)
22.50 L.A. Dragnet, serija (dvije epizode)
00.35 RTL Vijesti
00.50 CSI: Miami, serija (R)
00.55 Big Brother, reality show (R)
01.40 Astro show, emisija uživo
02.40 CSI: Miami, serija (R)
03.25 RTL Danas, (R)

UTORAK 28.5.2011.

05.55 - Najava programa
06.00 - Treća dob: Umirovljenici u medijima, emisija za umirovljenike (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Hotel dvorac Orth 5
10.00 - Vijesti
10.10 - Život: Kukci,

dokumentarna serija (R)
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija (R)
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Veslajući Lonjskim poljem, dokumentarna serija
14.50 - Hrvatsko proljeće: Prebrojavanje, dokumentarna serija (R)
15.40 - Kulturna baština (R)
16.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
16.50 - Vijesti
17.55 - Sve će biti dobro, serija
18.40 - 8. kat: Kockari, talk show (R)
19.30 - Dnevnik
20.10 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija
20.55 - Ciklus komedija: Brza promjena, američki film
22.25 - Dnevnik 3
23.00 - Kratki susreti
23.25 - Sve što ste oduvijek željeli znati o klasičnoj glazbi..., glazbeno-dokumentarni film (R)
00.25 - Teritorij Komanča, američki film
01.40 - Završni udarac 4, (R)
02.20 - Dr House 5, serija (R)
03.00 - Noćna repriza - komedija
03.20 - Skica za portret
04.20 - Hotel dvorac Orth 5
05.05 - 8. kat: Kockari, talk show (R)

07.00 - Najava programa
07.05 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.50 - 101 dalmatinac
08.15 - Žutokljunac
08.40 - Connor Undercover, serija za djecu
09.05 - Navrh jezika
09.15 - U zdravom tijelu zdrav duh
09.30 - Plesne note, serija
10.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela (R)
10.45 - Tvoja sam sudbina
11.30 - Veronica Mars, (R)
12.15 - Crtana serija
12.40 - Žutokljunac
13.10 - Johnny Bravo
13.30 - Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
13.55 - Teritorij Komanča, američki film
15.30 - Ružna Betty 3, serija
16.10 - 4 zida (R)
16.45 - Direkt (R)
17.15 - Glee, serija (R)

17.55 - Šaptač psima 3 (R)
18.45 - Kazalište u kući, serija
19.25 - Garaža (R)
19.55 - Hit dana
20.15 - Braća i sestre 3, serija
21.05 - Legende američkog sna: Henry John Heinz - Kralj kečapa, dokumentarna serija
22.00 - Završni udarac 4, serija
22.50 - Dr. House 5, serija
23.45 - Entourage 1, serija
00.10 - Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
00.55 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
01.20 - Retrovizor: Pravi igrači, serija (R)
02.05 - Noćni glazbeni program

06.45 Naši najbolji dani
07.35 Neustrašivi Scooby doo
08.00 Bumba, crtana serija
08.50 Pobjeda ljubavi, serija R
10.40 Čuvar pravde, serija
11.40 Zauvijek susjedi, R
12.30 IN magazin R
13.20 Pobjeda ljubavi, serija
15.20 Kad lišće pada, serija R
16.20 Bijeg, serija R
17.00 Vijesti Nove TV
17.25 Bijeg, serija R - nastavak
17.45 IN magazin
18.25 Zauvijek susjedi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Kad lišće pada, serija
20.55 Bijeg, serija
21.45 Prirodne plavuše, film
23.45 Večernje vijesti
00:05 Tudori, serija 6/10
01:05 Opasna igra, serija 6/13
02:00 Medij, serija 12/19
02:50 Savršeni stranac, film R
04:35 Ezo TV, tarot show
05:35 Bračne vode, serija
06:25 IN magazin R
06:45 Kraj programa

05.15 RTL Danas, (R)
05.50 Astro show, emisija uživo
06.35 Aurora, telenovela (R)
07.25 Vrata raja, (R)
08.15 Dragon Ball Z, film (R)
08.40 Ezel, dramska serija (R)
10.00 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
10.45 Večera za 5, (R)
11.40 Aurora, telenovela
12.35 Nasljednici, telenovela
13.35 Cobra 11, akcijska serija
14.30 Vrata raja, telenovela
15.30 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
17.05 Ne daj se, Nina!, drama
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5
20.00 Ezel, dramska serija

21.00 Uvod u anatomiju, serija (tri epizode)
23.40 CSI: NY, serija
00.35 RTL Vijesti
00.50 Na licu mjesta, akcijska dramska serija (R)
01.35 Astro show, emisija uživo
02.35 Na licu mjesta, akcijska dramska serija (R)
03.20 RTL Danas, (R)

SRIJEDA 29.6.2011.

06.05 - Najava programa
06.10 - Među nama (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Hotel dvorac Orth 5
10.00 - Vijesti
10.10 - Život: Lovci i lovina, dokumentarna serija (R)
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija (R)
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Istrom s 21 brzinom (1), dokumentarna serija
14.50 - Hrvatsko proljeće: MASPOK, dokumentarna serija (R)
15.40 - Kulturna baština (R)
16.00 - Alisa, slušaj svoje srce
16.50 - Vijesti
17.50 - Sve će biti dobro, serija
18.35 - 8. kat: Požurili na svijet, talk show (R)
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija
20.55 - Kapelski kresovi, dramska serija
22.10 - Kornati, kamen od raja - dokumentarni film
22.40 - Dnevnik 3
23.15 - Ciklus europskog filma: Bloody Sunday, irsko-britanski film
01.00 - Ciklus ratnog filma: Most, jugoslavenski film (R)
02.40 - Noćna repriza - 1 serija
03.25 - Noćna repriza - serija
04.20 - Hotel dvorac Orth 5, serija (R)
05.05 - 8. kat: Požurili na svi jet, talk show (R)

07.00 - Najava programa
07.05 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.50 - Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija (R)
08.15 - Žutokljunac
08.40 - Connor Undercover, serija za djecu
09.05 - Platno, boje, kist
09.15 - Izazovi: Kane i Alu, dok. film za djecu
09.30 - Plesne note, serija
10.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela (R)
10.45 - Tvoja sam sudbina
11.30 - Veronica Mars, serija (R)
12.15 - Crtana serija
12.40 - Žutokljunac
13.10 - Johnny Bravo
13.30 - Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
14.00 - Morski vuk, američki film (R)
15.30 - Ružna Betty 3, serija
16.15 - Nina Martin u Champagnu, dokumentarna serija
16.40 - Dobro je znati, znanstveno-obrazovna emisija (R)
17.10 - Bostonsko pravo 4
17.55 - Šaptač psima 3 (R)
18.45 - Kazalište u kući, serija
19.25 - Garaža (R)
19.55 - Hit dana
20.15 - Braća i sestre 3, serija
21.05 - Ciklus ratnog filma: Most, jugoslavenski film
22.50 - Dr. House 5, serija
23.45 - Entourage 1, serija
00.10 - Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
00.55 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
01.20 - Retrovizor: Pravi igrači, serija (R)
02.05 - Noćni glazbeni program

06.45 Naši najbolji dani
07.35 Neustrašivi Scooby doo
08.00 Bumba, crtana serija
08.50 Pobjeda ljubavi, R
10.40 Čuvar pravde, serija
11.40 Zauvijek susjedi, R
12.30 IN magazin R
13.20 Pobjeda ljubavi, serija
15.20 Kad lišće pada, serija R
16.20 Bijeg, serija R
17.00 Vijesti Nove TV
17.25 Bijeg, serija R - nastavak
17.45 IN magazin
18.25 Zauvijek susjedi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Kad lišće pada, serija
20.55 Bijeg, serija 8/70
21.45 50 prvih poljubaca, film
23.50 Večernje vijesti
00:10 Tudori, serija 7/10
01:10 Opasna igra, serija

02:00 Otok smrti, serija 5/13
02:50 Prirodne plavuše, film R
04:30 Ezo TV, tarot show
05:30 Bračne vode, serija
06:20 IN magazin R
06:45 Kraj programa

05.15 RTL Danas, (R)
05.50 Astro show, emisija uživo
06.35 Aurora, telenovela (R)
07.25 Vrata raja, (R)
08.15 Dragon Ball Z, film (R)
08.40 Ezel, dramska serija (R)
10.00 Ekkluziv Tabloid, (R)
10.45 Večera za 5, (R)
11.40 Aurora, telenovela
12.35 Nasljednici, telenovela
13.35 Cobra 11, akcijska serija
14.30 Vrata raja, telenovela
15.30 1001 noć, serija (dvije epizode) (R)
17.05 Ne daj se, Nina!, drama
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5
20.00 Ezel, dramska serija
21.00 Mentalist, dramska serija (dvije epizode)
22.50 Kosti, (dvije epizode)
00.40 RTL Vijesti
00.55 CSI: NY, serija
01.40 Astro show, emisija uživo
03.10 Mentalist, dramska serija
03.25 RTL Danas, (R)

**ČETVRTAK
30.6.2011.**

06.00 - Najava programa
06.05 - Riječ i život: Kako život prikazati Bogu?, religijski program (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
09.10 - Hotel dvorac Orth 5
10.10 - Život: Stvojenja morskih dubina, dokumentarna serija (R)
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija (R)
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Istom s 21 brzinom (2), dokumentarna serija
14.50 - Hrvatsko proljeće: Karađorđevo, dokumentarna serija (R)
15.40 - Kulturna baština (R)
16.00 - Alisa, slušaj svoje srce
16.50 - Vijesti
17.55 - Sve će biti dobro, serija
18.40 - 8. kat: Čudom preživjeli, talk show (R)
19.30 - Dnevnik
20.10 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija
20.55 - Razred 2011.
21.30 - Reporteri - izbor: Kinezi dolaze 1, dokumentarni film
22.40 - Dnevnik 3
23.15 - Zemlja znanja, dokumentarni film
00.20 - Silver Streak, američki

film (R)
02.10 - Noćna repriza - 1. serija (R)
02.55 - Noćna repriza - serija (R)
03.40 - Noćna repriza - komedija
04.00 - Skica za portret
04.15 - Hotel dvorac Orth 5, serija (R)
05.00 - 8. kat: Čudom preživjeli, talk show (R)

07.00 - Najava programa
07.05 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.50 - Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija (R)
08.15 - Žutokljunac
08.40 - Connor Undercover, serija za djecu
09.05 - Iznad crte: Mi smo Bednjanci
09.20 - Kokice (R)
09.35 - Plesne note, serija za djecu
10.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela (R)
10.45 - Tvoja sam sudbina
11.30 - Veronica Mars, (R)
12.15 - Crtana serija
12.40 - Žutokljunac
13.10 - Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
13.35 - Silver Streak, američki film
15.25 - Ružna Betty 3, serija
16.10 - James Martin u Champagni, dok.serija
16.35 - City Folk 2011
17.00 - Bostonsko pravo 4
17.45 - Šaptač psima 3 (R)

18.35 - Kazalište u kući, serija
19.15 - Garaža (R)
19.45 - Hit dana
20.00 - Lausanne: Atletika - Dijamantna liga, prijenos
22.15 - Dr. House 5, serija
23.10 - Entourage 2, serija
23.35 - Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
00.20 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
00.45 - Retrovizor: Pravi igrači, serija (R)
01.30 - Noćni glazbeni program

06:45 Naši najbolji dani
07:35 Neustrašivi Scooby doo
08:00 Bumba, crtana serija
08:50 Pobjeda ljubavi, R
10:40 Čuvar pravde, serija
11:40 Zauvijek susjedi, R
12:30 IN magazin R
13:20 Pobjeda ljubavi, serija
15:20 Kad lišće pada, serija R
16:20 Bijeg, serija R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Bijeg, serija R - nastavak
17:45 IN magazin
18:25 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Kad lišće pada, serija
20:55 Bijeg, serija
21:45 Provjereno, informativni magazin
22:50 Večernje vijesti
23:10 Anakonda: Lov na krvavu orhideju, film
01:05 Tudori, serija 8/10
02:00 Opasna igra, serija 8/13
02:50 Otok smrti, serija 4/13

03:40 Ezo TV, tarot show
04:40 50 prvih poljubaca, igrani film R
06:20 IN magazin R
06:45 Kraj programa

05.15 RTL Danas (R)
05.50 Astro show
06.35 Aurora, telenovela (R)
07.25 Vrata raja, (R)
08.15 Dragon Ball Z, film (R)
08.40 Ezel, dramska serija (R)
10.00 Ekkluziv Tabloid, (R)
10.45 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
11.40 Aurora, telenovela
12.35 Nasljednici, telenovela
13.35 Cobra 11, akcijska serija
14.30 Vrata raja, telenovela
15.30 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
17.05 Ne daj se, Nina!, humorna drama
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5, lifestyle emisije
20.00 Ezel, dramska serija
21.00 Put osвете, serija (dvije epizode)
22.50 CSI: Loši dečki, kriminalistička serija (dvije epizode)
00.35 RTL Vijesti
00.50 Kosti, serija
01.40 Astro show, emisija uživo
02.40 Kosti, serija
03.25 RTL Danas, informativna emisija (R)

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 15,25 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija • Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

Poetski predah • Popularne melodije - zabavna glazba (ponedjeljkom) • Na valovima hrvatske glazbene tradicije - narodna glazba (utorkom) • Veliki majstori glazbe - ozbiljna glazba (srijedom) • Rock vremeplov (četvrtkom) • Minute za jazz (petkom)

19,30 - 20,00

Europski magazin - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • Kulturna povijest (utorkom) • Znanjem do zdravlja (srijedom) • Razmišljanje dopušteno (četvrtkom) • Tjedni vodič (petkom)

20,00 - 20,30

»U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • Aktualije (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
18,15 Vojvodanski tjedan
18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
19,00 Vjerska emisija, duhovna glazba
20,00 Divni novi svijet
20,55 Odjava programa

Nedjelja

18,00 Najava programa, Vijesti dana
18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
19,30 Putnici kroz vrijeme - emisija za djecu Hrvatskoga radija
20,00 Hrvatima izvan domovine - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20,55 Odjava programa

104, 4 Mhz

VOJVOĐANSKI HRVATI POBJEDNICI TREĆEG EUROPSKOG NOGOMETNOG PRVENSTVA AUTOHTONIH HRVATSKIH MANJINA

Zaslужeno najbolji

Naslov osvojen bez primljenog gola

Iz Zagreba: Zlatko Žužić

U Zagrebu je 17., 18. i 19. lipnja održano Treće europsko nogometno prvenstvo autohtonih hrvatskih manjina, na kojem su se natjecale reprezentacije iz devet zemalja: Austrije, Crne Gore, Italije, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije i Srbije. Ekipe su bile podijeljene u dvije natjecateljske skupine u kojima se igralo po sustavu svatko sa svakim. Pobjednici kvalifikacijskih skupina igrali su finale na maksimirskom stadionu u Zagrebu, dok su na istom stadionu drugoplasirane momčadi obje skupine igrale za treće mjesto. Nakon što je nogometna reprezentacija vojvođanskih Hrvata na dosadašnja dva prvenstva osvajala treće mjesto, uvijek gubeći utakmice u finalu ili polufinalu, ove je godine uvjerljivo pobijedila sve svoje protivnike i zaslužno osvojila titulu prvaka. Ovogodišnji viceprvaci

su Hrvati iz Austrije, dok je treće mjesto osvojila reprezentacija Hrvata iz Slovenije. »Odigrali smo ukupno četiri utakmice, dvije u kvalifikacijskom dijelu i dvije u finalnom dijelu. Da smo doista bili najbolji govori činjenica da smo postigli osam zgoditaka, a da nismo primili nijedan«, kazao je izbornik nogometne reprezentacije vojvođanskih Hrvata *Marinko Poljaković*, dodajući da je momčad ove godine, osim velikog iskustva, jer je na okupu već četiri godine, pojačana s igračima iz Beočina, Novog Sada, Sombora, Pačira i Golubinaca. »Želja nam je u budućnosti pronaći i kvalitetne igrače iz uže Srbije i tako doista postati reprezentacija Hrvata iz Srbije, a ne samo iz Vojvodine kao sada«, pojašnjava nam strategiju razvoja reprezentacije izbornik Poljaković, koji je i sam u reprezentaciji od prvog dana, od 2006. godine.

IZBOREN NASTUP NA SVJETSKOM PRVENSTVU

Ovom pobjedom na Trećem europskom nogometnom prvenstvu autohtonih hrvatskih manjina nogometna reprezentacija vojvođanskih Hrvata automatski je izborila i sudjelovanje na velikom Europskom prvenstvu koje se održava sljedeće godine u Austriji, a u kojem sudjeluju najbolje momčadi iseljene Hrvatske. S obzirom na činjenicu da u Njemačkoj, Švicarskoj, Francuskoj i Švedskoj postoji preko 70 klubova koje su utemeljili Hrvati i koji igraju čak i svoje prvenstvo, te da se natječu u četvrtoj nogometnoj ligi svojih domicilnih država, doista je nerealno očekivati visoki plasman reprezentacije vojvođanskih Hrvata. Osim toga, pobjednik tog velikog Europskog prvenstva odlazi na Svjetsko nogometno prvenstvo, koje se održava svake četiri godine i gdje

igraju najbolje ekipe iseljenih Hrvata iz cijelog svijeta.

»Imajući u vidu da smo i članica Federalne unije nacionalnih manjina koja organizira i nogometno prvenstvo svih nacionalnih manjina u Europi, sljedeće godine gostovat ćemo u Njemačkoj, gdje su domaćini tamošnji Srbi. Na prošlom smo prvenstvu održanom u Švicarskoj osvojili visoko drugo mjesto te sljedeće godine u Njemačkoj očekujemo veliku sportsku borbu i nadamo se ulasku u krug za dodjelu medalja«, kaže koordinator nogometne reprezentacije vojvođanskih Hrvata *Petar Kuntić* i pojašnjava da su oni u stvari momčad Hrvatskog nacionalnog vijeća u Vojvodini, te da će pobjednički pokal iz Zagreba krasiti njihove prostorije u Subotici. Kuntić je još naglasio da djelatnici Hrvatskog nogometnog saveza organizacijom ovakvih turnira rade hvalevrijedan posao i daju svoj puni doprinos hrvatskim nacionalnim manjinama i iseljenicima, jer je to jedan snažan motiv koji zaustavlja asimilaciju Hrvata na tim prostorima. »Podrazumijeva se da se ne mogu svi Hrvati u domicilnim zemljama baviti samo politikom, sudjelovati u kulturnim društvima s hrvatskim predznakom i sličnim aktivnostima, neki su se odlučili i za sport, koji se pokazao kao moćno sredstvo u jačanju nacionalne svijesti. Zbog toga smo na posljednjoj sjednici HNV-a predložili da se, osim nogometne, oforme i slične reprezentacije u košarci, odbojci, rukometu i svim onim sportovima gdje se pokaže interes«, kaže donedavni predsjednik Povjerenstva za natjecanje europskih nacionalnih manjina *Petar Kuntić*, koji je tu dužnost obnašao pune četiri godine. Na sjednici u Zagrebu za novog predsjednika Povjerenstva u sljedeće dvije godine izabran je *Mato Kliković*, gradišćanski Hrvat iz Austrije.

FILIP ILOVAC; KAPETAN REPREZENTACIJE VOJVOĐANSKIH HRVATA

Fantastičan osjećaj

Europski naslov je plod velikog zajedništva

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Osvajanjem naslova prvaka Europe na turniru autohtonih hrvatskih manjina, održanom u Zagrebu i Stubičkim Toplicama tijekom prošloga vikenda (18.-19. lipnja), nogometna reprezentacija vojvođanskih Hrvata ostvarila je najveći uspjeh u svojoj kratkoj povijesti. U sva četiri natjecateljska susreta izborne su pobjede bez primljenog gola i na koncu je veliki pobjednički pokal posve zaslužen završio u rukama kapetana momčadi *Filipa Ilovca*, koji nam je u kraćem razgovoru neposredno po povratku s natjecanja iznio prve impresije:

»Fantastičan je osjećaj biti prvakom europskog nogometnog natjecanja autohtonih hrvatskih manjina imajući u vidu činjenicu kako smo već tri puta pokušavali osvojiti ovaj naslov, a sada smo to konačno i uspjeli. Želja je bila velika i cijela momčad se fokusirala samo na ostvarenje davno zacrtanog cilja, a osim nas igrača velike zasluge za veliki sportski uspjeh jednako pripadaju i kordinatoru reprezentacije *Petru Kuntiću* i izborniku *Marinku Poljakoviću*, koji su sve osmislili, selektirali nogometaše i uložili mnogo truda u realiziranje našeg nastupa u Zagrebu«, kaže kapetan reprezentacije Filip Ilovac

TERET FAVORITA

Nogometaši reprezentacije vojvođanskih Hrvata otputovali su na Europsko prvenstvo autohtonih hrvatskih manjina pod bremenom unaprijed dodijeljene uloge glavnog favorita za osvajanje naslova.

24. lipnja 2011.

Marinko Poljaković i Petar Kuntić

»Od prvog momenta našeg dolaska u Zagreb, gdje su nas dočekali ljudi iz HNS-a, bili smo svjesni očekivanja da ovoga puta mi trebamo osvojiti naslov europskih prvaka. A kada si već na startu 'viđen' za prvaka, sve je znatno drugačije. Na ovaj završni turnir stigle su momčadi Hrvata iz nekoliko europskih država, reprezentacije koje već nekoliko godina igraju u gotovo istim sastavima i imaju mnogo više prilika za uigravanje momčadi. Ali unatoč svemu uspjeli smo opravdati sva očekivanja, jer je prije svega, po mom mišljenju, bila prijesudna želja svih igrača da se osvoji turnir i naslov europskih prvaka.«

TURNIR

Prvi susret na ovogodišnjem Europskom prvenstvu Hrvati iz Vojvodine su odigrali protiv sunarodnjaka iz Makedonije i nastup na EP-u započeli uvjerljivom pobjedom (4-0).

»Dobro nam je došlo što smo uvodni susret prvenstva igrali protiv nešto slabijih protivnika, pa smo imali priliku za još malo uigravanja, no već za sat vremena uslijedila je znatno teža utakmica protiv selekcije Hrvata iz Mađarske u kojem

smo uspjeli minimalno pobijediti (1-0) golom u posljednjim minutama igre. S dvije pobjede uspjeli smo izboriti plasman u razigravanje za naslov, a sljedeću pobjedu na putu do naslova smo izborili protiv Hrvata iz Austrije (1-0). Finalni, posljednji duel imali smo protiv reprezentacije slovenačkih Hrvata koji smo također riješili u našu korist (2-0) i pokal namijenjen pobjednicima se posve zalu-

Karijera

Filip Ilovac je u posljednjoj sezoni nosio majicu Radničkog iz Bajmoka, člana Vojvođanske lige skupina Istok, a za koga će nastupati u novoj sezoni još uvijek ni sam ne zna. Nekoliko ponuda ima, ali ih do konca prijelaznog roka mora dobro »odvagati«.

ženo našao u našim rukama. Pobijedili smo u sve četiri utakmice, nismo primili niti jedan gol pokazavši najbolju igru tijekom cijelog trajanja natjecanja europskih hrvatskih manjina. Prvi dio natjecanja po skupinama je odigran na terenu u Stubičkim Toplicama, dok smo dvije utakmice finalnog dijela igrali na pomoćnom travnjaku stadiona Maksimir u Zagrebu. Po okončanju natjecateljskog dijela uslijedila je završna večera za sve sudionike šampionata na kojoj su uručeni pokali i medalje najboljim momčadima i pojedincima«, raportirao je kapetan reprezentacije vojvođanskih Hrvata Filip Ilovac.

Plakat Trećeg europskog natjecanja reprezentacija hrvatskih nacionalnih manjina

POGLED S TRIBINA

Mercato

Lipanjaska stanka između završetka stare i početka nove nogometne sezone uvijek je neraskidivo vezana za vrijeme brojnih igračkih transfera i žargonski popularno zvani mercato. Upravo, u doslovnom smislu riječi (talijanski – tržnica), nogometnim svijetom ovih dana se samo govori o mogućim prelascima pojedinih većih ili manjih pojačanja, ali

i o potencijalnim ostancima igrača koji su protekle sezone nosili majicu određenih momčadi. Teška su, krizna vremena, novca je sve manje, i uvijek se traži najbolja moguća računica. A zahtjevi vrhunskog nogometa se ne mijenjaju.

Za veliki rezultat potreban je i veliki novac. A što ako ga nema dovoljno, a želje postoje...

Jedno od najvećih imena ovoga mercata je jamačno hrvatski reprezentativac Luka Modrić, fantasist Tottenham, za koga se otimaju velikani Premiershipa Manchester United i Chelsea, ali iz prikrajka vrebaju i druge velike momčadi. Kako trenutačno stvari stoje, čelnici »pijetlova« s White Hart Lanea se kunu kako neće prodati svoju igračku perjanicu, ali prijelazni rok još uvijek traje. A u minutu do dvanaest, posljednjeg dana znaju se dogoditi nevjerojatni obrati zbog ponuda koje se jednostavno nisu mogle odbiti.

Na domaćoj, hrvatskoj nogometnoj tržnici nema nekih pretjerano spektakularnih transfera, izuzev poslovično aktivnog i finansijski najjačeg, prvaka Dinama, koji je u pripremi momčadi za još jedan pokušaj plasmana u Ligu prvaka angažirao bivšeg reprezentativca Jerka Leka (Dinamo Kijev, Monaco, Bucaspor) i potencijalnog člana »vatrenih« Domagoja Viđu (Osijek, Bayer Leverkusen), uz otvorenu mogućnost dovođenja nekog novog inozemnog legionara. Najveći rival, viceprvak Hajduk, također je odlučio osvježiti igrački kadar dovođenjem Australaca Ljube Miličevića i Stevena Petera Luštice, uz nedavno postavljenog novog trenera Bugara Krasimira Balakova. U biti, sve je još uvijek otvoreno i bit će još nekih novih iznenađenja sve dok mercato ne bude konačno zatvoren. A do tada je sve moguće...

D. P.

NOGOMET

Dinamo protiv Neftcija

Hrvatski prvak Dinamo iz Zagreba igrat će protiv prvaka Azerbajdžana Neftcija iz Bakua u 2. pretkolu kvalifikacija za Ligu prvaka 2011./12. Šesterostruki šampion Azerbajdžana

nekada je igrao u prvenstvu SSSR-a (27 sezona), a najveći uspjeh je bilo osvajanje trećeg mjesta 1966. godine. Najpoznatije ime u redovima Dinamova protivnika je Belgijanac Emile Mpenza, a u momčadi igra i pet Brazilaca, dva Makedonca i srpski vratar Saša Stamenković. Prvi susret igrat će se na Maksimiru 12. ili 13. srpnja, a uzvrat je za tjedan dana u Azerbajdžanu.

Split - Domžale, Varaždin - Lusitans

Finalist hrvatskog nogometnog kupa Varaždin kvalifikacije za Ligu Europe započinje u prvom kolu protiv Lusitansa (Andora), dok će Split europski debi započeti od druge runde u kojoj će mu protivnik biti slovenski doprvak Domžale. Prvi susret Varaždin igra 30. lipnja na domaćem terenu, a uzvrat je 7. srpnja u Andori.

TENIS

Wimbledon počeo kišom

Prvi dan trećeg Grand Slam turnira sezone, koji se igra na travi londonskog Wimbledona, započeo je kišom i odmah poremetio predviđenu satnicu odigravanja predviđenih susreta. Surovom voljom ždrijeba već u prvom kolu sastala su se dva najbolja hrvatska tenisača Marin Čilić i Ivan Ljubičić. U ostalim susretima prve runde Ivan Dodig je igrao protiv Ryana Harrisona (SAD), a Ivo Karlović protiv Janka Tipsarevića (SRB). U ženskoj konkurenciji Petra Martić je na startu igrala protiv Vanije King (SAD), dok je Mirjana Lučić za protivnicu imala Dominiku Cibulkovu (SVK).

RUKOMET

SEHA starta od rujna

South East Handball Association (Jugoistočna rukometna asocijacija) započinje sredinom rujna susretima prvog kola novu rukometnu regionalnu ligu u kojoj će sudjelovati najbolje momčadi iz Hrvatske, Srbije, Makedonije, Crne Gore, BiH i Slovačke. Hrvatski predstavnici CO Zagreb i Nexe (Našice) svoje prve susret u novoformiranom natjecanju igrat će protiv Partizana, odnosno Crvene Zvezde.

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rse-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem kuću u zajedničkom dvorištu, ograđenu, na Somborskom putu u Subotici, s dvije sobe, kuhinjom i kupaonicom, 50 m². Ima garažu, trofaznu struju, vodu i kanalizaciju. Može zamjena za auto uz doplatu. Cijena: 29.500 eura. Tel.: 065/ 50-36-888.

Izdaje se polunamješten uredski prostor u užem središtu grada (35 m²). Vrijedi pogledati. Cijena 170 eura. Tel.: 064/9738601 i 024/524-938.

Izdajem dvosobnu namještenu kuću kod drvene ambulante u Subotici pogodnu za radnike ili učenike. Tel.: 024/ 562-512 ili 064/ 14-185-229.

Izdajem dvosoban komforan stan kod Zorke. Tel.: 064/ 255-68-22.

Prodajem kuću u Ulici Veljka Vujoševića u Malom Bajmoku u Subotici, 400 m od „auto-pijace“, cijena 7500 eura. Tel.: 024 796-124 ili 064/ 11-25-072

Prodajem poslovni prostor u Subotici za sve namjene, 90 m². Tel.: 069/754-202.

Prodajem ili izdajem poslovni prostor za sve namjene od 90 m². Tel.: 091/754-202

Kupujem, prodajem i mijenjam značke i albume za značke. Također kupujem knjige o nogometnim klubovima. Tel.: 024/ 542-310.

BTB-F1 tim popravljajući i servisira bicikle. Originalni dijelovi, povoljne cijene. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

BTB-F1 tim prodaje brikete, domaći i uvozni iz Hrvatske, visoke kaloričnosti, po povoljnoj cijeni. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

Prodajem sijačicu »OLT« Gama 18 redi, rolere (manji 500 din i veći 1000 dinara), kredlike svih uzrasta, špediter, namještaj za čistu sobu, čaršafe za krevete, ponjave, bunjevačka ruha (sukna, sefir, kaputi sa striganom, različite marame (i rojtoš), pregače i slične starine, povoljno. Tel.: 024/ 528-682.

Prodajem zob, traktorske gume (800 x 20 – 2 prednje za Belorusa), vanjske i unutarnje (sve za 1200 dinara), masivnu dvokrilnu drvenu kapiju, ručnu mrvljačicu za kukuruz u stare plugove (4000 po komadu). Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem zemljište 1-3 ha, pogodno za sladišta ili slične namjene blizu Subotice (Bajmočki put – kod obilazne ceste. Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem četverosobnu kuću, visoko prizemlje, s etažnim grijanjem, 5 motika bagrema, bušeni bunar, gradska voda. Tel.: 063/48-96-95

Prodajem kuću od čvrstog materijala s dvorištem, ukupno 629 m², Beogradski put 30. Stambena površina 114 m², podrum 100 m². Tel.: 063 8765 071; 024 520 289.

Iznajmljujem apartman u blizini Marine. Tel.: +385/21/537-979 ili marko.giljusic@st.t-com.hr.

Prodajem jednosoban stan na Prozivki 37 m², VI. kat, CG, KTV. Obnovljena kupaonica – tuš i svugdje laminat. Cijena 26.000 eura. Tel.: 024/ 553-571.

Prodajem kuću u Maloj Bosni – Kaponja, uz Bajmočku cestu, s etažnim grijanjem, trofaznom strujom, nusprostorijama i placem. Vrijedi pogledati. Tel.: 024/ 521- 407; 064/ 34-68-431.

Prodajem katnu kuću u Subotici od 150 m² sa svim priključcima, u mirnom kraju. Okućnica 576 m² u novogradnji, papiri su uredni. Useljiva odmah. Može i zamjena za kuću u okolici Zagreba. Tel.: 024/566-898.

Prodajem ležaj za masažu. Tel.: 024/ 566-641.

Prodajem u Subotici kuću 74 m², na odličnoj lokaciji u asfaltiranoj ulici blizu Tesline pijace, dva supermarketa, dvije autobuske linije, vrtića, škole. Dvorište je 400 m², legalizirana, može kreditom banke. Tel.: 063/8016556

Prodajem garažu u centralnoj garaži na Radijalcu, na katu. Tel.: 064/288-72-13.

Iznajmljujem apartmane u blizini mora – Crikvenica. Tel.: +385/ 51/241-053

Izdaje se jednosoban stan na Radijalcu za jednu ili dvije osobe. Tel.: 064/ 2887 213

Prodajem klavirnu autoprikolicu. Tel.: 024/ 566-898

Dvorila bih starije osobe, ili vodila kućanstvo. Svaki dogovor je moguć. Tel.: 060/ 0555-907.

Tražim pouzdanu obitelj koja bi rado prihvatila skrbiti za stariju ženu kao člana obitelji. Osijek, Našice, Bjelovar, Krapina, Toplice i Koprivnica. Hitno! Tel.: +381/ 62-12-93-892.

Prodajem skuter Aprilia 2001. u odličnom stanju. Tel.: 063 517743.

Izdajem u Kraljeviću dobro opremljen apartman s velikom terasom, 150 m od plaže. Tel.: 063 7400209

Izdajem sobe s kupatilom i upotrebom kuhinje u Makarskoj. Parking osiguran. Tel.: 021 6433 – 395; 060 6331 910; 00 385 21 617 909

Prodajem nedovršenu kuću na placu od 400 m² u Tavankutskoj ulici, preko puta Blaškova križa, u blizini centra grada. Tel.: 062 513 798

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priložen kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Preplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
Ulica i broj: _____
Mjesto i zemlja: _____
Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Preplata na internetsko izdanje tjednika

* **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**

* **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

SVE NA JEDNOM MESTU

VOJVODANSKA Svaštara
ZLATNI RUDNIK INFORMACIJA

OPEL
DISTRIBUCIJA I PROJEKCIJA
AUTO LINE
Vojvodanska 24, Subotica
011/249-200 do 4-120
011/249-200 do 4-120

MALI OGLASI
SMS-om ili TELEFONOM
definitno na 5. strani

BESPLATNI MALI OGLASI
Godina XVI, broj 25
27. jun 2011.
Istisni svakog utorka

TELESAFE
ALARMNI KAMERE POŽAR
ALARMNI SUSTEN
149€
www.telesafe.rs
024.557.157
063.529.299

Faniana
024/553-910

ZALAGAONICA ZALOGHAZ
PRVA SUBOTICA
U NOVOM RADIU
U SUBOTICI U SOMBORU
1. Radošević
2. D. Todorović
3. D. Todorović
Tel: 024/553-910
024/553-910

POZOVITE NAS!
Svakog radnog dana
od 8 do 16 časova!

Subotica
Maksima Gorkog 9-111 sprat
024/5553395-571-556
063/1145943
Beograd, Novi Sad, Zrenjanin

SUBOTICA, Vase Stajice 78 Tel: 024/545-545
VZOGA
MONTAŽNE KUĆE
INVESTICIJE
IZGRADNJA
PROJEKTOVANJE
www.vzoga.rs
024/545-545
024/545-545

50% UŠTEDA
ELEKTRICNI
NORVEŠKI RADIJATORI

PROVERITE ZAŠTO
SMO NAJPOVOLJNIJI

METALOPROMET doo
- PRIKUPLJANJE I REKLAŽA SEKUNDARNIH SIROVINA
- USLUGE SEČENJA SVIH VRSTA LIMOVA PO MERI
- TRGOVINA PROJEKTOVANJE CRNE I BOJENE METALURGIJE NA VELIKO I MALO
KIMIA Vojvodina d.o.o.
024/1723-206
Subotica, Beogradski put 175, 024/1566-058
Bečej, Petrovačka put bb, 021/4912-130
Novi Sad, Bajci Zilinskog bb, 021/451-555
Stara Pazova, Kamenjareva bb, 022/2150-179

20 godina sa vama
Badawi
Poliklinika za vaša posredstva

KEŠ ZALAGAONICA ZALOGHAZ
POZAJMICE - OTKUP ZLATA
ISPLATE ODMAH
SUBOTICA
Novi Sad
Tel: 024/ 558-487
Tel: 021/ 661-200
UZAJAMNO POVERENJE

EuroCoop
Subotica, Trgovačka 5, Tel: 024-556-200, 021-557-720
www.eurocoop.rs
NOVI I OBNOVLJENI VILJUŠKARI
SERVIS, IZNAJMLJIVANJE
MONTIRANJE PUNE GUME
PROJEKTOVANJE I IZGRADNJA
MAGAZINA

PREVOZ VOZILA U ZEMlju I INOSTRASTVU
SVI ZEMLJANI RADOVI, USLUGE, DIZALICE, PUMPE
Tel: 024/556-200
024/556-200
024/556-200
024/556-200

DIJAMANT
OTKUP ZLATA, FREZERA, DUKATA
LOMA, PLATINE, PALADORA
OTKUP SVIH VRSTA
KATALIZATORA
PO MAKSIMALNOJ CENI!
TEL: 064/ 99 88 789

ALARMNI KAMERE POŽAR
ALARMNI SUSTEN
149€
www.telesafe.rs
024.557.157
063.529.299

ALARMNI KAMERE POŽAR
ALARMNI SUSTEN
149€
www.telesafe.rs
024.557.157
063.529.299

ALARMNI KAMERE POŽAR
ALARMNI SUSTEN
149€
www.telesafe.rs
024.557.157
063.529.299

www.svastara.rs

VOJVODANSKA Svaštara

MOJ KUĆNI LJUBIMAC: **Dunavski vuk ŽUČKO**

Medju našim kućnim ljubimcima dominiraju psi. Dojam je da je o njima već sve ispričano, napisano. I djeca znaju pobrojati sve moguće i nemoguće pasmine i za kućne ljubimce više ne žele kojekakve mješance, »avlijanerek«, koliko god oni bili lijepi, dobri, odani. Glavni lik ovoga napisa, Žučko, ne može se svrstati niti u jednu od pobrojanih skupina. Žučko jest pas, ali je i pravi »dunavski vuk«. Poznaju ga svi stanari i posjetitelji sončanskog kamp-naselja Staklara, a bez pre-

ca najomiljeniji je ljubimac djece koja ovamo dolaze s roditeljima ili bakama i djedovima. Nerazdvojan je prijatelj neslužbenog domara ovoga kampa Ivana Mihaljeva. S njim će i u vatru i u vodu. »U ovom kampu Žučko se pojavio na blagdan Svetog Antuna prije četiri godine. Došao je iz gustiša, sav ofucan i približio mi se na desetak metara, nepovjerljivo me gledajući uz prijeteće režanje. Imao sam puno vremena na raspolaganju, a životinje volim i znam s njima. U sljedeća dva dana povremeno bi dolazio na isto mjesto, a ja bih ga pomalo iz daljine hranio. Tako je nepovjerenje s njegove strane prolazilo i podnoć drugog dana prišao mi je mašući repom i liznuo mi ruku. Ja sam ga pogladio po glavi i leđima i tek tada sam vidio da mu je lijeva prednja noga slomljena. Učvrstio sam je letvicama i zavojem, pa je srasla i danas se ne da ni zamijetiti da bilo što s njom nije u redu. Bio je to i pravi početak našega prijateljstva«, priča Mihaljev, dok nam se Žučko veselo mota oko nogu. Ivanu se nitko ne smije približiti, ukoliko Žučko procijeni da ima imalo loših namjera. U sezoni od proljeća do jeseni njih dvojica su stalni žitelji kamp-naselja. Žučko je ne samo čuvar kampa, nego i sveopći ljubimac. Obožava svaku igru s djecom, a osobito se voli s njima kupati i trčati po plićaku. Obožava i vožnju čamcem sa svojim prijateljem Ivanom. »U kampu smo danonoćno od 15. travnja, pa sve do 15. studenog. Žučko je pravi čuvar. Izdaleka namiriše dolazak svakoga gosta, dvonožnog ili četveronožnog. Dobro poznaje svakog stanara kamp-naselja, pa njih pozdravlja kratkim, veselim lavežom i mahanjem repom, prema nepoznatima je dosta nepovjerljiv, drži se na distanci i potrebno mu je neko vrijeme da se i s njima sprijatelji. Tijekom vremena koje provedemo u selu, Žučkovo carstvo je naše zadnje dvorište. Supruga i ja uzgajamo više vrsta peradi, tu je i naš stari lovački pas. Žučko se brzo sprijateljio sa svima i nemamo nikakvih problema s njim. No, kako grane proljeće, postaje pomalo nestrpljiv i po cijele dane leži zagledan u nebo. Poput čovjeka koji se vraća svojem domu, preporodi se kad izađemo u kamp«, priča Ivan, pripremajući pribor za pecanje. Čim su počele ove Ivanove aktivnosti, Žučko je veselo optrčao nekoliko krugova po plićaku, a onda uskočio u čamac i sjeo na krmu uspravljene glave i dignutih ušiju, poput iskusnog morskog vuka. Kad Ivan izađe na vodu i usidri se, Žučko legne na pramac poput mrtvaca i ne mrda, čak i ukoliko pecanje potraje i po četiri-pet sati. Tek po podizanju sidra, uspravlja se u sjedeći položaj. Često zna i skočiti u vodu, a onda Ivan smanji gas i Žučko pliva usporedno s čamcem. »Ovakvo Žučkovo ponašanje me ne čudi, jer sam od jednog službenika carinske policije u Bezdanu doznao na koji način je došao do našega kampa. Kažu da je jednoga dana pao s nekog nizozemskog broda u Dunav i otplivao nizvodno. Kad su vidjeli Žučka, tvrdili su da je to upravo taj pas«, pojašnjava nam Ivan, uskače u čamac i dvojica nerazdvojnih prijatelja nestaju iza krivine.

Ivan Andrašić

24. lipnja 2011.

Vrućine

Stigle su nam prve ljetne vrućine. Živa u termometru se diže visoko iznad trideset stupnjeva i jedini spas od žege je u hladu. Na žalost maturanata koji se odlučuju nastaviti školovanje na nekom od sveučilišta, njima ni hlad, ni klima-uređaji ne pomažu. Suviše im je vruće od učenja za državnu maturu, prijamne ispite i sl...

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Šarene ribice!

Vatroslav Jagić

Kada i gdje se rodio hrvatski jezikoslovac Vatroslav Jagić?
Gdje je stekao stručnu naobrazbu?
Na kojim školama i sveučilištima je predavao?
Kako se zvao časopis koji je pokrenuo 1863. godine?
Na kojem je sveučilištu postao prvi profesor slavistike?
Kada je bio izabran za člana JAZU?
Koje godine je umro Vatroslav Jagić?

Rodio se 6. srpnja 1838. godine u Varaždinu
Gimnaziju je završio u Zagrebu, a studij klasične filologije u Beču
Gimnazija (Zagreb), sveučilišta (Odesa, Berlin, Petrograd)
»Književnik«
Humboldtovu sveučilištu u Berlinu.
1869. godine
5. kolovoza 1923. godine u Beču

Razgovaraju dva poznanika. Pita prvi drugoga:

- Gdje su ti roditelji?
- Ja nemam više roditelje, umrli su.
- Jadan ti, a šta im se dogodilo?
- Traktor ih je pregazio.
- A gdje su ti braća i sestre?
- Traktor ih je pregazio.
- A rodbina, prijatelji?
- Nemam nikoga, sve ih je traktor pregazio.
- Pa što ti radiš po cijele dane tako usamljen?
- Vozim traktor.

Ide pile ulicom i puši. Naide pijetao i ukori ga:

- Reći ću te materi da pušiš!
- Ja sam iz inkubatora – odgovori pile i nastavi dalje.

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

SGINTERNET

brz

moćan

stabilan

jeftin

prvi u
gradu

KAKO ODOLJETI?

24000 SUBOTICA, KARADORĐEV PUT 2 TEL: 024 555-465

JÖVÖ

VODA POWER

ENERGIA

WATER

BUDUĆNOST

VÍZ FUTURE

ENERGIJA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

KTC SUBOTICA :: SOMBOR ::
APATIN::SENTA :: BEČEJ
LJETO JE DOŠLO, A SA NJIM I NOVA SUPER PONUDA U KTC MARKETIMA
- ODGODA PLAĆANJA
ČEKOVIMA GRADANA DO **90** DANA
VIKEND AKCIJA * PETAK-SUBOTA-NEDJELJA-PONEDJELJAK *

Mlada mrkva 1kg

Mladi kupus 1kg

Luk crni 1 kg

Palenta 500g

Sladoled Queens 550ml:
Schwarzwalld, crunch

39.-90din

9.-90din

29.-90din

47.-50din

169.-90din

Sok multisola 1.5L +
čaša GRATIS

Superman set za dečake
(gel za tuširanje 3 kom + značka)

Omekšivač za rublje Ornel
2+1 GRATIS
(Baby soft, Violet, Calming)

Mreža za komarce
1300 x 1500 mm
bijela, crna

OPERITE AUTOMOBIL PO
SUPER CIJENI

280 din

*PRET PRANJE
*PRANJE ŠAMPONOM
*PRANJE VOSKOM
*PRANJE FELNI
*USISAVANJE

samo u KTC autopraonicama

109.-90din

litra 73,27 din

439.-90din

349.-90din

159.-90din

ŠTEDJETI ZNAČI KUPOVATI U KTC-U

NOGOMETNA REPREZENTACIJA VOJVODANSKIH HRVATA

PRVAK EUROPSKOG PRVENSTVA HRVATSKIH AUTOHTONIH MANJINA

